IOANNIS
RAVISII TEXTORIS

Niuernensis Cornucopiæ, quo con-
tinentur Loca diuersis rebus per
orbem abundantia, secun-
dum literarum ordi-
nem quàm antea
reposita.

Venetiis MDXLI

R. F.

Amphitryoniadem mouit Calydonius amnis
Fortia pro molli prælia marte gerens,
Non tulit Alciades inuictum tam male vinci,
Quam bene victori Deianira fuit.
Dum fugit in formas, taurique in imagine pugnat,
Et victus mugit trux Achelous humi,
Iam simul & pulchram cum cornu perdit amicam,
Non nihil at laudis frons lacerata dedit.
Fudit opes varias pleno bona copia cornu,
Et sacrata suis pendet adusque tholis.
Quam reparat Textor totum dum permeat orbem,
Omnia perlustrans vt meliora ferat.
Hos texit flores solus quos nouit Apollo,
Quosque suis hortis clara Minerua legit.
Victor Alexciacus domitor virtute laborum
Pandit Textori quo via laudis eat.

CLARISSIMO VIRO. D. CLAVDIO a Cruce, Baroni Planceyaco, Ioannes Rauiſius TEXTOR Salutem.

FECIT Ominoſa Quædam noſtri huius ſæculi vel iniuria vel certe malignitas, nobiliſſime Claudi, vt iam non ſolum arrideatur illis, qui ſuis operibus demerentur ſibi poſteritatem, at(quod eſt acrius dolendum) ridiculi ſint omnibus, & ſuſpendantur naſo, habeanturq; loco morionum. Contra vero conſulte & prudenter feciſſe dicatur, qui nihil omnino ſuo marte pepererunt, aut protulerunt in publicum, vel ſi quid ſaltem pepererint, ſuis egredi foribus non permiſerunt, ſed in ſcriniis non alium in vſum qua ad paſcendas blattas continuerunt, quaſi vero laudabilius ſit vltra Endymionem indormire negligentiæ, feriiſq; perpetuis conſumere vitam, quam aliquid frugis parere. Et iam in tantum faſtigii adoleuit hoc malum. vt nemo ſine maximo famæ ſuæ periculo, quicquam audeat euentilare, idq; propter licentioſam & importunam quorundam hominum garrulitatem a quibus nemini ſecuro eſſe licet, quiq; totos oculos videntur adieciſſe ad inferam Reipublicæ calamitatem, ne bonæ literæ (quibuſcum aliquot ab hinc Annos maiores noſtri nugarum tenus docti, diuortium fecerunt) iure quodam poſtliminij redeant ad tribunal, & ſedeant in Orcheſtra. Quæ res mihi aliquid ſcripturienti magnum haud dubie terrorem attulit, & in animum prope induxit, vt vel nihil facerem omino, porrectiſq; pedibus dormirem ocioſus, vel miſſo literis ipſis repudio ad aliud negocium me conuerterem, Feciſſemq; vt opinor, niſi (dum hac in re a qua mihi hæreret) hominum quorundam alterius no

tæ venisset in mentem, qui adeo fauent & patrocinātur literis, vt eas cum hasta & clypeo ad libertatem & pileū vocent, possintq; victoriam sperare, si pari iugo aliquā/ diu hoc onus traxerint. Arepta hac occasione, me mihi restitui, resumptisq; viribus (quas prius stupefecerat hic metus) animum indui ad scribendum, & eo vehemen/ tiorem, quo certo sciebam fauorem tuum hac in re mi/ hi non defuturum. Prius enim periculum feceram, te ꝓ/ pensa in literatos esse beniuolentia, bonasq; artes pluri/ mi æstimare, præter quam ꝙ eius quotque rei spem ꝓ/ mittebat indubitatam illa tuæ iuuentuis indoles, ex qua maximam spem certissimumq; ingenij lumen nemo nō arguebat futurum. Nec sane spem hominum fefellit exi tus. Nam vbi ætas creuit, creuit simul studium virtutis & amor literarum, quas (nisi me decipit communis ru/ mor) adhuc quoq; vsq; adeo diligis, vt earum studio ne queas tibi interdicere, quātūcunq; imperiosæ te reuocēt occupationes. Bene hercle agis, & bene quidem audies Claudii nobilissime. qui summam in virtute felicitatem cum Stoicis, non cum Epicuræis in voluptate reponas, quando (vt dicebat Callimachus) nihil est quod citra vir tutem extollat hominem. Qua in re eo maiorem pro/ mereberis laudem quod in tanto diuitiarū pelago (quę abunde tibi suppetunt) nulla te corruperit voluptas quę tamē, omnes fere diuitum domos populatur nulli fere non insidiat̄ opulētiæ. Et q̄uis philosophorum testimo/ nio, obiectis deliciis titillentur sensus, & quibusdam ve lut blandimentis irritentur sic tamen semper tibi tempe rasti vt ratio non permiserit te succumbere, q̄uis drach/ mæ grandine (vt ita dicam) opertum. Pulchrandii boni constantiam, quæ nec arbitrum liuorem, nec iudicē Mo mū recusauerit. Et sane (dabis veniā, si liberius loquor) magno crimini tibi daretur, si aliter faceres. Atq; ego ip se omnium primus vocarem te spurium, & notum, si a tam præstanti viro Godefredo a Cruce regio quondam thesaurario patre tuo degenerares, quem virtutis aman

tissimũ fuisse, adeo explorata & certa fatetur veritas, vt homines nihil habeant in ore frequentius, trimiq; iá infantuli hoc dicāt. Solet quidem ex rerum copia nasci libido, & maior earum cupiditas. Nullis tamē opibus hac contraxit maculá. Quin potius quantum apud eum crescebat thesaurus, tantũ augebatur liberalitatis, adeo vt nunq̄ haberet manũ in sinu (quod dicitur) sed ambabus semper manibus largiretur. Et (quod hereditario iure videtur tibi reliquisse) literis in tātum fauit, vt scolasticos inopia laborātes sua qñq; nutriret pecunia. Quid, quod publicam illam regni quæsturam (in qua paucis admodum castæ sunt manus, & nō piceatæ) tanta æquitate ac diligentia administrauit, vt iá inculpati quæstoris nomē apud omnes meruerit. Quæ vtiná imitarent, quibus incumbit ærarij publici cura. Optime regno & iá raso ad cutem popello consuleretur, nobisq; caderet oportune, si oēs proxime atq; ille, boni publici non priuate vtilitatis satagerent. Pulchrũ certe nostræ dactylothecæ carbũculum amisimus, grauēq; fecimus iacturam, dum cōcessit fato, Sed eo mitius iactura ipsa ferenda est, q̄ hæredē te dimiserit virtutum suarũ, quæ me impulerũt, vt modum percontarer, quo in beniuolentiam tanti viri possem introrepere. Tādem ergo vtile factũ est, vt hoc opusculum dominationi tuæ nũcuparē, vt dũ serias occupationes qñq; interrũperes, hoc interdum tua dignareris manu, & interim addictum tibi Textorem reuocares in memoriam. Breuis est quidē libellus, ita vt primo intuitu videaf indignus, qui cornucopiæ inscribaf, nec forte sine multorum conuicijs, qui dicant plura in fronte promitti, quam recessus habeat. At vbi a vertice ad calcem quis perlegerit, nomē si non tuetur, saltē nō impugnabit. Dũ liminarem hác leges epistolam, ita legas, vt excuses & demas supercilio nubē. Coactus sum enim scribere raptim & tumultuarie, ꝑpter alia negocia, quę me perprimebant, Nam oportebat totam ferme operá dare Typographis, qui eodem tēpore (quo hoc meũ cor/

ℨ

nucopiæ seorsum ac separatim imprimebatur) habebāt præ manibus & diuisim quoq; excudebāt, reliquam. Officinæ molem. Qua in re multum vereor, ne quis me arguat temeritatis, quod pumilus ego & vix dū ab ignorantiæ tenebris expeditus tanta eodem momento non dubitem moliri. Quod si fiat, partem calumniæ, & opprobrij mecum hauriet vir egregie literatus, & non vulgaris eloquentiæ.

Ludouicus mileti⁹ rector Academiæ Parthisiēsis.

LVDOVICVS MILETIVS huius Parrhisiensis Academiæ Rector meritissimus, qui dum sperat bonas literas aliquid incrementi ex meis nugis habituras studia mea non prius interpellare desijt, quam hoc ipsum a me extorserit, verius quam exorauerit. Cui etiam (si quæsisset vitam) nihil potuissem denegare, propter singularē viri humanitatem & doctrinam, procliuemq; affectum in bonas literas, quarū desyderio hactenus prurit, vt totā insumpsisse operam videatur in extirpāda illa barbarie quam passim desseminauerunt nescio qui Vādali, pœnitendiq; grammatistæ, quibus amurca melius olet, quam alabaster vnguēti plenus. Et fecisset iampridem, si in suo vexillo multos habuisset ferētarios milites. Nec vnquā quiescet ex animi sentētia, quin attigerit scopum, & hāc spurcitiā foras eliminauerit. Sed iā saluebis a tuo TEXTORE, qui commendat se tibi de meliore nota.

¶ Ad doctissimum virum Blasium Madronetum Rauisii TEXTORIS Epigramma.

Nulla ne librorum poterit satiare supellex,
Nulla tuam Blasi Bibliotheca sitim?
Non adeo feruet, quem læsit aquatica dipsas,
Aut bibitis Hydros insaturatus aquis,
Vt tibi perpetuis studijs furiosa cupido
Crescit, & ad Musas impetuosus amor.
Si facis hoc, multo vt possis ditescere lucro,
Magnarumq; tibi crescat aceruus opum.

Desine, te noster poterit saturare libellus,
Sis licet immani Crassus auaricia.
Omnia munifico dabit hæc tibi copia cornu,
Et Phrygio poteris ditior esse Myda.
Vis aurum & gemmas? Est gemmis diues & auro.
Vis ferrum & Chalybem? ferrum habet & Chalybē.
Fingere vis statuas? Bimaris dabit æra Corinthi.
Quæris habere rosas? floret vbiq; rosis.
Vis armenta? dabit Spartani armenta Galesi.
Quæris mella? dabit quicquid Hymmetus habet.
Vngere vis crines vel corpus aromate? plena est.
Queris aues? auibus plena & operta sonat.
Quæris opes alias? Rhodium tibi proferet imbrem.
Vis Cerasos? Cerasis plurima vbiq; rubet.
Vis mensas? Mauri citrum tibi mittet Atlantis,
Pruna? dabit quicquid prisca damascus alit.
Dat cedros Libani, dat quas parit Ida cupressos,
Cynnama, quæ mittit diues odoris Arabs.
Lucrini conchas, Graiæ Sicyonis alutam,
Hic dabit Argos equos, India diues ebur.
Electrum Aethiopes, fruges Cerealis Eleusis,
Hybla fauos, flores Enna. vetusq; Samos.
Ostrum antiqua Tyros. lanas imbelle Tarentum,
Sassina lac, Memphis stamina Sparta canes.
Nec tua maiores remorentur seria nugæ,
Hoc licet exiguo munere diues eris.
Non tot opes habuit Babylon, non prisca Corinthus,
Non tot scœptiferi possidet arca Iouis,

Alphagitæ Calcini in Cornucopiæ Rauisij Textoris inscriptionem, Tetrasticon.

ABice, qui subito marcescunt, Copia flores,
Nec repleant cornu putrida poma tuum.
Ecce ferens, quicquid profert natura per orbē,
Serta tibi Textor non peritura dicat.

¶ Iacobi Albi Epigramma ad Rauisium Textorem Niuernensem.

EN cum Parisiis audax niuernia certat,
Arbitrio Rauisi lis dirimenda tuo.
Patria te reperit, docuisse Lutecia iurat,
Quæraeris a multis, alter Homerus ades.
Hanc nisi venisses patriis de finibus vrbem.
Dic tegeret ne sacrum laurus opima caput?
Parthisii debet Niuerniæ, Mœuius esses,
Lar procul Aonio fonte paternus abest.

¶ IOANNIS RAVISII TEXtoris Niuernensis Cornucopiæ.

¶ Loca diuersis rebus abundantia.

¶ De litera A.

AVro Hispania, Iberia, Celtiberia, Tolosa, Dalmaris, Dardæ, Pangæus, Capitalia, Italia, insulæ maris Aethiopici, Laurios, Suani, Dathus, Thasus, Gãges, Hermus, Pactus Pactolus, Iberus, Idaspes, Hytanis, & alia quædam loca.

2 ¶ Argento & argẽti fodinis, alyzões, Alyba, Setę, Prasi, Chrysæ Argyrę, Sardinia, Saxonia, Cythriacum, Mayierium, Boquinium.

3 Aere, Themese Corinthus. Caristos, Dodona.

4 Armẽtis, Galesus, Britãnia, Italia, Calabria, Thracia.

5 Asparagis, Rauenna, Germania

6 Asinis, Arcadia Reate, Antron, Africa.

7 Aluta, Sicyon.

8 Amomo, Assyria, Armenia, Mœdia, Pontus.

9 Arboribus, Fortunatæ insulæ, India, Atlas mons, Cyrene, Hircinia, Caucalus.

10 Apybus. Hybla, Hymettus.
11 Apris, Erymanthus.
12 Auibus fortunatæ insulæ, Peneus.
13 Arcubus, Armenia, Ithyra, Cydon, Gortyna.
14 Arenis, Aethiopia, Hammanientes.
15 Arundibus, Tybris, Gnydos, India, Acesines.
16 Auleis, Babylon, Sarra, Pergamus, Britannia.
17 Augurio & Aruspicio, Ethuria,
18 Aceto, ægyptus.
19 Atagenis, Ionia.
20 Aromate, Persis.
21 Absinthio herba, Pontus, absinthus, Macedonia.
22 Aspidibus, ægyptus.
23 Attilis piscibus, Padus.
24 Anguillis, Benacus, Ganges, Timauus, Syracusæ.
25 Auratis piscibus, actium.
26 Anthiis piscibus, mare rubrum.
27 Asteriadibus ægyptus.
28 Aspalacis animalibus, Bœotia, Orchomenos.
29 Alcibus, Germania.
30 Alumina. ægyptus, Melo, Ethruria.
31 Acacia herba, ægyptus, Cappadocia.
32 Aconito, acco, Italia.
33 Alypio herba, africa.
34 Aneto, Syria.
35 Atinca fruge, Gallia, Italia.
36 Alosis, Tybris.
37 Aloe, india, arabia.
38 Asphalto, frutice, Ister, Nyisrus.
39 Agarico, Cilicia.
40 Achate gemma, achates.
41 Attificibus, Meroe.
42 Alabastro, India, Thebæ, Damascus.
43 Auripigmento, Syria.
44 Amarantho, India, Syria.

¶ Arctiõe herba Creta. Amphitane gẽma, India. Acei

arbore, Istria. Alica. Picenum oppidum. Ambrotono, Sicilia. Amaraco, Cyprus. Accipitribus, Massilia. Assato vnguento, Pontus.

PRAEFATIO.

NOn video, vnde seques opusculum (quod a rerũ multitudine Cornu Copię appellare libuit) cõmodius ac decenter magis auspicari liceat, q̃ ab auro. Quod licet inexplebilem hominum auiditatẽ & hydropisim non saturet, sed adaugeat semper vehementius, omnium tamen appetitur voto. Huc certatim itur ab omnibus, Omnes incubant, & excubãt vt ei insidientur. Oẽs maciem contrahũt, fraudant geniũ naturæ ante lucana expergiscuntur diligentia, lucro inflammãtur modice aut etiã minus q̃ Luscinia dormiunt, vt aurũ ipsum (quod est velut tyrãnus in propugnaculo) suis viribus expugnẽt & ducant captiuum. Neq; est hominum genus quod eius habendi cupiditate non intabescat. Reges ergo eius rei Pomœria suę ditionis proferre studẽt, Nouũ stipendii nomẽ tunicato popello, nec hiscere, nec murmurare, nec my quidẽ facere audẽt, imponũt. Quęstores passim & ab omnibus rapiunt; & omnia conuertunt cum puluisculo. Senatores & iudices muneribus & largitiõe corrupti, iustitiam velut meretricẽ prostituũt, & cum eo deterius agunt, qui non habet obolum, vnde restim emat, Raptisq; in carcerem columbis, coruis impunitatem libere concedunt. Causidici crebris clamoribus & tonitribus verborum pulmonem sibi exhauriũt, vt aliquid trahant in suam nassam. Corruptiq; pecunia, tunc æquitatem nequeunt tutari, quoniam Argentangĩnam patiuntur. Milites vulneribus & iaculis, nautæ ventis & aquis vitam committunt, Fabri ferrarii labore improbo incudem malleis tundunt, Agricolæ suis insistũt vomeribus. Mercatores peregre proficiscuntur, & solum mutant. Ne multis agam, omnes crucem sibi figũt.

Nec aliam ob causam, quam vt aurum habeant. Quod quum multis conatibus arripuerunt, nõnulli benignius, plærique acerbius in captum animaduertunt. Qui sunt egregiæ & generosæ naturæ, miserentur captiui protinus, neque capsulis diu retinent inclusum, sed cito euentilant, & donant libertate. Quinetiam sui ludi suarumq; voluptatum participes faciunt adeo, vt si lautiores epulas habere, alea, fritilo, taxillis, & sphæristerio ludere, eleganti forma puellam inescare velint, aurũ semper habeant paratum, velut ministrum anteambulonẽ, cui primos concedant accubitus, & sine quo genialiter viuere nequeunt, aut etiam vel non audent, vel erubescunt in medium prodire. Hi sunt liberales & munifici, quorum fores omnibus patent & apertæ sunt, quique ipso horreo dant ingenue, neque rerum expectatione suspensos hæredes retinent. Contra vero sunt plærique malignantis adeo naturæ, vt aurum perpetuis carceribus captum teneant, & æterna damnent caligine velut sanguinarium parricidiam, quum tamen nihil deliquerit, præterquam quod nimio sui desyderio q̃plurimos exexcæcauerit. Hi sunt, qui immoriũtur lucro, quibusq; nullus satis est thesaurus. Omnia congerũt, undecunque possunt expilant, furantur, æruscant, & ab ipsis etiamnum statuis exigunt farinas. Quumq; ad senium peruenerunt, & iam alterum pedem habent in cymba Charontis, nondum tamen suæ libidini præscribũt modum, sed auidius semper esuriunt, & adhuc manum porrigunt in morte, exactaq; via maius viaticum parant. In quorum thesauros vtinam mihi meiq; similibus aliquando liceret irrumpere. Quàm probe, quamq; potenter dissiparem, quod multis annis famelici & ieiuni in globum congesserunt. Ego præcone compitatim acclamente accersi iuberem mendicos, leprosos, paralyticos, podagricos, vlcerosos, & aliis morbis laborantes, hisq; omnia viritim elargirer, quæ illi ventrosi vultures multis latrociniis accumularũt. Et si deessent pauperes,

darem potius Mimis & histronibus, quam hoc tantum aurum in fornace & tenebris captiuum relinquere. Maxime a vobis vellem percontari, O auari rapinatores, quem in vsum tantã bonorum Myrmeciam cõgeritis? Perpetuam vobis vitam polliceminí? Quotidiana (quæ vestris obseruãtur oculis) dissuadent pericula. Vultis vermes auro pascere? Malunt vestros sesquipedales & ampullosos ventres. Vultis hęredi futuro consulere? Parcus ob hæredis curam nimiumq; seuerus Assidet insano, inquit Horatius. Et qui nepotibus tãtam auri farraginem cumulat, quid aliud facit, quam vt rerum omniũ negligentes iam tum cum lacte voluptatem imbibant & luxui innutriantur? Demum quum adoleuerunt, cãcrum facilius recte docebis ingredi, quam eos ad virtutem reuoces, quos paratus ante cunas & Serperastra thesaurus corrupit, & spadonibus fluxis reddidit euiratiores. Mirum est, vnde tantum auro sit ingenitum virus, vt hanc sui habendi rabiem, tamq; vehemens desyderium inducat; vt omnes terrarum fibræ ad ipsum exquirẽdum inquirantur. Videmus (inqt Plynius) superexcauatos mõtes mirantes dehiscere, & interdum intremiscere, quod etiam iratæ parentis argumentum esse potest, nihilominus imus in viscera eius, & in sede manium opes quærimus. Quam innocẽs & beata esset hęc vita, si nihil aliud nisi quod est supra terram, concupisceret, easq; tãtumq; opes nosceremus, quas natale solum parturit, neq; terras alio calẽtes sole, quæreremus. Sed quid est prodigiolis hominum ingeniis non tẽtatum? Est etiam nobis pugna cum elementis. Fecimus pontum pati verbera, & in percurrendis piscium habitaculis vires exercuimus. Nec satis fuit naturam irritasse. Voluimus etiam scrutari, eẽne Vlli in terræ visceribus inferi, vt parẽtem diuitiarum Plutonem suis detruderemus latebris. Iam non est, quo humana ingenia progrediantur vlterius, nisi forte sua ipsi viscera timentur, inquirantq;, sit ne intus aliquid, quo nouum luxuriæ genus queat reperiri, seu vero non

esset also nobis commigrandum, nudis etiam & modico panno inuolutis, Sed iam pergamus dicere de auro, quæ supersunt.

SCribit Plynius senatum Romanum longo tépore exiguum habuisse aurum, adeo vt quum a Gallis capta vrbe pax emeretur, non plus q̃ mille Pondo dari potuerint. Homerus scribit viros olim crinibus aurum implicuisse, vt nunc frequés est & peculiare anglis aureas catenas collo inuolutas ostentare. Gallos cũ auro pugnare solitos Torquatus est indicio. In Quintiorũ familia aurum nec fœminas quidem habere moris fuit. Romani auxiliares externos torquibus aureis donauere, ciuicos non nisi argenteis. Creuit paulatim oium rerum luxuria, quum homines gustato voluptatis succo lapsi sunt in ebrietatem. Nam Bruti temporibus, mulieres pedibus aurum gestare cœperũt, nedum collo & digitis. Poppea Neronis vxor soleas aureas suis equis fecisse legit. Antonius triumuir corporis excrementa nõ nisi vasis aureis excipiebat. Ferunt Agomencelum Alexandri magni præfectũ aureis clauis crepidas suffixisse. Aureus nummus post annum. 61. percussus est quam argenteus. Spartacus interdixit castris suis, ne quis aurum haberet aut argentum. In Tygris alueo oppidum est Babytace, cuius incolæ mortalium soli aurum in odio contrahunt. Hesseni quoq; (vt idem testatur libro quinto) ab occidentali littore sine vlla fœmina & sine pecunia degunt. Quod vtinam imitarẽtur nostrates. Non tot insidiis humana vita circunueniretur. Non esset tam frequens venenorum vsus. Omnes maiore animi tranquillitate viuerent, & profundiore dormirent somno. Cessarent, quæ inde enascuntur, belli contagia. Neque aliena proprietas retorto limaretur oculo. Sed surdis cano. Si me rupero, quod iam inualuit malum non solũ nõ abolebo, sed nec minuam quidam. Auro nihil igne deperit. Propterea tutum est ab incẽdiis, & rogis durante materia. Quinimo quo sæpius arsit, proficit ad bonitatẽ. Au-

tum vbi igne probatum est, vocatur obrizum & purũ. Si auro liquescenti Gallinarũ membra misceantur, consumunt illud in se, ita hoc venenum auri est, inquit Plynius. Verrius apud eũdem testis est Tunica aurea triumphasse Tarquinium Priscum. Nunc veniendũ est ad institutum, dicendumq; de iis locis, in quibus plurimum auri quondam repertum est.

¶Auro & Aurifodinis.

Hispania. Hispaniam metallis omnibus nedum auro abũdare docet Plynius. Metallis (inquit) Plumbi, æris, argẽti, auri, tota ferme Hispania scatet. Et lib. 33. Vicena (inquit) milia pondo auri, ad hũc modum annis singulis Asturiam, atq; Galleciam & Lusitaniam præstare quidam crediderunt, ita vt plurimum asturia gignat. Et lib. 4. Omnisq; dicta regio a Pyrenæo Metallis referta auri, argenti, ferri, plumbi, nigriq; albiq;. Item lib. 33. Capi. 4. Cæterum inquit montes Hispaniæ aridi, sterilesq;, & in quibus nihil aliud gignatur, huic bono coguntur fertiles esse. Item Strabo. Aurum (inquit) argentum, æs, ferrum. nusquam terrarum, neque tãtum, neq; tam probatum generari ad Tyberii vsq; tempora compertum est.

Iberia Iberia pars est Hispaniæ, quæ intra Iberum fluuium continetur, quam Aurifodinis claram esse præter quæ iam diximus, docet etiam carmen Papinij libro tertio Syl. scribentis. Quicquid ab auriferis eiectat Jberia fossis. Possidonius scribit, M. Marcellum exegisse tribulum ex Celtiberia Hispaniæ parte ad talenta.

Celtiberia. 600. Ex quo coniecturam facere est (inquit noster Budæus) Celtiberinam gentem numerosissimam fuisse, & pecunia abundantem. Eandem ob causam Catullus Celtiberiam vocat Cuniculosam idest Cuniculis seu fodinis refertam, vbi ait. Cuniculosæ celtiberiæ fili. Quis inficiabitur Tolosanum Italiæ oppidum auri plurimum habuisse, quum Trogi testimonio, in eo reperta sint auri cẽtum & decem milia pondo, Argenti quinquies decies centena milia? Quæ summa quanti sit æstimanda, hinc

licet obseruare, quod singula pondo minoris centum aureis solatis æstimari nequeant. Hoc autem oppidum quum. Q. Cepio. Consul diripuisset, quisquis ex ea direptione aurum attigit, misero cruciabiliq; exitu periit, inquit Gellius. Vnde natum Adagium. Aurum habere Tolosanum, in Calamitosos. Dalmatia regio est Illyrica, in qua aurum inuentum est principatu Neronis, tanta quidem copia, vt quinquagenas quotidie libras effunderet. Martia. lib. 10. Epigram. Felix Aurifere colone terræ, idest Dalmatiæ. Et Statius libro. 1. Syl. Robora Dalmatico lucēt satiata metallo. Item Michael Anglic⁹. Libriq; nitore Dalmaticum superes aurum, Scythicosq; lapillos. Dardæ populi sunt Indiæ, auro fertilissimi. Vt Sætæ populi argenti. Autor idem Plynius libro sexto. In eorum regione formicæ aurum ex cauernis egerunt, cuius raptores si corripiant, lacerant.

Dalmatia

Dardæ

Pāggus

PAngæus mons est thraciæ, quē auri fertilem esse docet Herodotus in Polyhymnia. Hac iter (inqt de Xerxe loquēs) præter eos montes a manu dextra relinquens montem Pāgeum, magnum atq; excelsum, in quo aurea sunt & argentea metalla. Plynius scribit auri metalla & conflaturam a Cadmo Phœnice in Pangæo monte reperta.

Capitalia

CApitalia mons est indiæ, auri itidem ferax. Plynius libro sexto de Indo loquens. Narcę inquit, deinde quos claudit mons altissimus Indicorū, Capitalia. Huius incolæ alio latere auri & argenti metalla effodiunt.

Italia

¶ Italiam auri fertilissimam fuisse contēdit Virgilius libro secundo Georgico. dicens. Hæc eadem argenti riuos, ærisq; metalla Ostendit venis, atq; auro plurima fluxit. Clitarchus apud Plynium testis est Aethiopici maris insulas adeo fuisse opulentas, vt in earum vna incolæ equos talentis auri permutarent.

Insulæ maris æthiopici.

¶ Laurios est regio Atticæ, auri venis frequēs, Vnde natum adagiū. Noctuę Lauriotice, de pecuniarum copia

quoniam numismatis Laureis Noctuarum figura insculpebatur. Hoc debemus Erasmo. Plynius lib. 33. Capit. 3. scribit Suanorum gentem auri copia vsque adeo abundare, vt regnũ ipsum velleribus aureis, trabibusq; & columneis aureis & argẽteis vbiq; scateat. Dathus fuit Thasiorum colonia, quæ quod auri venas habuerit, prouerbio sequẽti locum fecit, Dathus bonorum. De conferta rerum opulentia, inquit Erasmus.

Suani

Dathus

¶ Thasus insula (cuius incolæ Thasij dicuntur) aurea quondam vocata est, a copia auri, quod ibidem effodiebatur. Inter loca auri feracia, nonnulli etiã fluuii numerantur, vt Thagus Hispaniæ, Padus Italiæ, Hebrus Thraciæ, Pactolus Asiæ, Ganges Indię, Autore Plynio li. 33. Cap. 4. Quibus adduntur Hermus, Iberus, Idaspes. De Gãge, Pamphilus Saxus de laudibus Veronæ. Sic Benacæ tuos æquant pater optime pisces, Diuitis vt fuuas marmora Gangis opes. Benachus nomen est lacus. De Hermo. Marti. libro. 8. Nõ illi satis est turbato sordi.dus auro Hermus, & Hesperio qui sonat anne Tagus. Item Stroza filius libro primo. Amorum. Non vt Erithręi cumularem munera põti, Quodq; Metalliferis egerit Hermus aquis. Hinc opes Hermeæ dicuntur a poetis. Pontanus in Eridano. Felices Hermi ripæ ditante metallo, Felicesq; Tagi quas rigat vnda ferax.

Thasus

Ganges

Hermus

¶ De Tago Claudianus lib. 1. in Ruff. Non Tharthessiacis illum satiaret arenis Tempestas preciosa Tagi, Et. Põtanus lib. 2. de Stellis. Dum Tagus aurifluo vectatur gurgite, Item Mantuanus lib. 4. Agelariorum. Ad mare pripitur Tagus auricoloribus vndis. Item Plyn. libr. 4. Cap. 22, Tagus inquit auriferis arenis celebratur. Martia. li. 7. Quam meus Hispano si me Tagus impleat auro. De Pactolo, Claudianus de Consulatu probi. Quantus per Lydia culta Despumat rutilas diues Pactolus arenas. Tibullus lib. 3. Nec me regna iuuãt, nec Lydius aurifer amnis. Item Quintianus in Cleopoli. Sequana Parrhisios ditãs preciosior Hermo, Pactoloq;, suis voluunt qui fluctibus aurum.

Tagus

Pactolus

aurum. Seneca in Thebaide. Et qua trahēs opulenta pa- ctolus vada Inundat auro rura. Iberus quoq; Hispaniæ fluuius auri ramenta quandoq; fertur habuisse. Vnde Claudianus de consulato Manlij Theodori. Lętus arat Rhodanusq; celer, & diues Iberus. Ricardus Bartholi- nus libro nono Austriados. Regna sub aurifero deserta reliquet Ibero. Iberus

CDe Idaspe, Statius libro octauo Thebai. Ceu modo gemmiferum Thyrsò populatus Idaspem. Et Claudia- nus libro secundo in Ruff. Auriferum veniam poturus Idaspem. Idaspes

CHytanis flumen est Carmanię portuosum & auro fer- tile inquit Plynius libro. 6. Capite. 13. De fluuiis & plæ- risq; alijs locis auriferis, Polytianus in Ambra. sic scribit. Hytanis Plęraq; loca aurifera

Quo nunc diuitias animosi carminis ore
Exequar? haud illi plena se conferat vrna
Hermus, & aurata radians Pactolus arena,
Et Tagus & Durius, latebris quodq; eruit audax
Dalmata, quodq; procul Bessus rimatur, & Astur,
Fusile Callaica quodq; in fornace liquescit,
Decolor in toto quodq; inuenit Indus Idaspe,
Quemq; Rhodos fuluis hausit de nubibus imbrem,
Quodq; manu dea cæca tenet præ diuite cornu,

CItem Claudianus lib. 1. in Ruf.

Plenus sæuiciæ, lucriq; cupidine feruens.
Non Thartessiacis illum satiaret arenis
Tempestas preciosa Tagi, non stagna rubentis
Aurea pactoli, Totumq; exhauserit Hermum,
Ardebit maiore siti.

CItem paulopost subiungit.

Quo væsanæ ruis? teneas vtrunq; licebit
Oceanum, laxet rutilos tibi Lydia fontes,
Nungantur solium Cyri, Crœsiq; Thyaræ,
Nunquam diues eris.

CStrabo ait Turditanorum Hispaniæ populorum gen- tem fuisse opulentissimam, vt quæ a Carthaginensibus

quondam inuenta sit præsepibus vtens argenteis. Astu/res populi sunt Hispaniæ Calecis proximi, aurifodinis quondam nobilitati. Syl. Sed scelerum causas aperit de⁹ improbus Astur Viscerib⁹ laceræ telluri, mergitur imis, Et redit infelix effosso concolor auro.

Argento & argenti fodinis.

¶Præter quæ iam diximus loca sunt & alia venis argẽti memorabilia, Strabo ait Alyzones populos esse iux/ta Pharnaceam insulam, qui habent venas argẽti & fer/ri. Interpres Strabonis. Hinc & Alyzonas, Odiusq; & Epistrophus vna longinqua ex Alyba ducunt, argenti vbi vena est.

¶Alyba regio est non procul Mysia, in qua Homerus ait esse argentifodinas.

Sætæ ¶Sætas Indiæ populos argento abundare docet Ply/nius libro sexto Fertilissimi (inquit) sunt auri Dardæ, Sę/

Prasi tæ argenti. Sed omnium india prope non modo in hoc

Chrysæ tractu potentiam claritatemq; vincũt Prasi amplissima

Argyre vrbe, ditissimaq; Palibotta. Chrysas & Argyras idẽ Ply/nius Indiæ populos facit auro & argẽto fertiles. Quod etiam vtriusq; dictionis etymologia comprehenditur.

Sardinia Sardiniam argẽto fertilem esse, docet Architrenius illo carmine. Inda ebore, argento Sardinia, & Attica melle,

Saxonia In Saxonia Salinæ sunt vberrimæ, Prętereà argentifo/dinæ apud Gostardam oppidum, ab Othone primo in/uentæ. Autor Volaterranus.

¶In Augustudunorũ seu Eduorum Diœcesi pagus est

Cithriacum. Cithriacum nomine, frequẽtibus argentifodinis clarus Cuius rei testis sum nõ auritus, sed occultatus Nã quum in Corbino oppido, quod vnico tantum distat miliari, prima literarum biberem rudimenta, memini me non/nunquã illuc iuisse lusum & spaciatũ cum collega meo in primis elementis, Ioanne Regio, qui adhuc ibidem agit Hypodidascalum sub Vgone Viturello Gymnasia.

cha. Eodem in loco est non parua fossorum multitudo, qui terram excauant & mineralia exauriunt, que ad Ionam fluuium propinquum in pecuniam conflant, & ibidem perpurgant, Cuius tamē non omnimodum percipiunt emolumentum. Sunt enim stipendiarii regi, cui pecuniæ partem exoluunt, homines alioqui inelegantibus adeo & inurbanis moribus, vt a Centauris aut Cyclopibus originem duxisse videantur. Vidi quas effoderant scaptensulas, At non poteram oculos intro demittere quin eorum profunditas, aspicienti horrorem incuteret. Sunt & loca eidem agro vicina, itidem argenti venis laudatissima, vt Magerium, Calcimōtium, quæ si haberet Italia magis tumesceret, ac supbiret quam sua Cerere glorietur Sicilia, Est & ibidem alius locus argenti feracissimus Boquiniū nomine, cui nunc præsunt & dominātur duo nostratium vt ditiss. mi, ita & probatissimi viri Iacobus & Germanus perreli fratres.

Mayerium. Boquinium

Aere.

Pollitianus in Nutricia Amyclas vocat Aerisonas, qđ Aere (vt coniicio) claruerint. Sic autem scribit Ceu maximus ille Aerisonas pedibus qui quondam inductus amyclas. Amyclę

Themese oppidum est Cypri, in quo præstantissima Aeris metalla fuisse docet carmē illud Papinij libro primo Syl. Et queis se totis Themese dedit hausta metallis. Item in eodem. Nusquam Themesæa notabis Aera. Et libro tertio Achille, Aere sonat Themese. Fuit & eiusdē nominis oppidum in Brutiis Italiæ conditum ab Ausonij (Latinis Temsa dicitur) cui hanc metallorum laudē ascribunt nonnulli. Themise

Corithus vrbs Achaiæ a Sisypho latrone conditam, vsque adeo Aeris præstantia nobilita est, vt eo facta vasa in deliciis haberentur, auriq; & argenti precium transcenderent, Vnde Corinthiarius a Tranquillo in Cæsare Augusto vocatur amator huiusmodi vasorū immo Corith

dicus. Ouidi⁹ libro sexto Metamor. Orchomonosq; ferox, & nobilis ære Corinthus. Plyni⁹ ait celebritatē ęris esse in Asia, fuisse quondam in Campania, nunc esse in Bergomatium agro Sene. in Medea, Preciosa sonēt ęra
Caristos Corinthi. Idē Plynius scribit in Carysto insula marmoris optimi ferace æs primū repertum fuisse, In Dodona
Dodōa Molossorū ciuitate fuit oraculum & officina æris præstantissimi, quod quum optime resonaret, fecit locū puerbio. Aere Dodonæo loquacior.

4 ¶ Armentis.

Galesi⁹ ¶ Galesum fluuium Calabriæ armētis abundare arguit Statius libro secundo Sylua. dicens. Et lacedæmonii pecuaria culta Galesi.

Britannia ¶ Britannia (quæ nunc Anglia dicitur) terra est frugifera, pecore abundās, aūro, argento, ferro, plumbo, pellibus mancipiis canibus etiam venaticis. vt inqt Strabo. Cicero tamen in epistola ad Trebatium, ei tantam sterilitatis notam inurit, vt ne scrupulam quidem argenti in ea reperiri dicat.

At nunc res aliter se habet.

Andreas Ammonius de ea sic scribit.

Illic quæ armenta aspicio, quam mitia, quamq;
Grandia, & extentas crurum tenus vbera vaccas,
Occurrunt & oues imitantes tenuia Serum.
Vellere fila suo vel quod Pagasæus Iason
Rettulit in patriam rapta cum Phaside quondam.
Miror, vt omne pecus nullo custode vagetur,
Lasciuiq; procul vituli sine matribus errent.

Italia ¶ Gellius lib. 10. Noctium Atti. Coniectare (inquit) ob eandem causam possumus, quod Italia olim esset armētosissima mulctāq; (quæ appellatur suprema) institutā in singulos duarum ouium &. 30. boum, pro copia scilicet boum, proq; ouium penuria. De Calabria, Horati⁹
Calabria lib. primo Ode. 3. Non æstuosę grata Calabriæ Armenta, non aurum, aut ebur indicum. Thraciam abundare armētis docet Seneca in Troade dicens, Meliorq; fœtu.

Fortis armentis lapidosa Thrace. Augies Apollinis filius fuit armentorum multitudine ditissimus. Vnde natum Adagiũ, Augiæ stabula repurgare. Habuit Iob Idumæus, septem milia Ouium, tria Camelorũ, Quinquaginta iuga boum, quingentasq; asinas. Thracia

¶Erithræa insula est Hispaniæ, quã Strabo ait tantę fœcunditatis esse, vt pecudes pabuli copia sit necesse ex creatione sanguinis purgari.

5 ¶Asparagis.

¶Asparagus dici potest virgultum seu barba in virgulta & caulem crescens, ab asperitate, vel asparagus externa lingua significat fruticem. Hoc autem frutice Rauennam & Germaniam abundare docet Plynius lib. 19. De Rauẽna Martialis in Xenijs, Mollis in æquorea que creuit spina Rauenna Non erit in cultis gratior Asparagis. Suetonius scribit Cæsarem ad exprimendam rei alicui⁹ velocitatem consuesse dicere. Velocius quam Asparagi coquantur. Hic frutex a Plynio vocatur Corruda. Rauenna Germania

6 ¶Asinis.

¶Asinos optimos Arcadia, & in Italia Reate mittunt, Autore Ply. Quos propterea Peloponnẽsiaci illinc sibi emebant. De Arcadia fidem facit illud Persianum Satyra. 3. Arcadiæ pecuaria rudere credas. Plautus in Asinaria. Meministin asinos Arcadicos, mercatori pelleo nostrum vendere Atriensem? Varro libro secundo de re rustica capi. 1. Hoc enim (inquit) nomine asini Arcadici in Græcia nobilitati, in Italia Reatini vsq; eo, vt mea memoria asinus vanierit festercijs milib⁹, 60. & vnę quadrigæ Rome constituerint quadrigentis milibus. Columella libro vndecimo. Hinc caput Arcadici nudum cute fertur Aselli. Antron fuit Thessalię ciuitas nomen inde sortita quod cauernis & specubus abundaret. Illic aiũt asinos insigni quondam magnitudine fuisse Vnde prouerbium effluxit. Antonius Asinus, Plynius libro octauo Arcadia Reate Antron

Africa Cap. 30. scribit in Africa multitudinem esse asinorũ syl/ uestrium. Idem ait. Asinos cornu armatos in India re/ periri.

7 Aluta,

Sycion ¶Sycion vrbs fuit in Achaia non procul Corintho, in qua teste Cicerone, calcei molles & muliebres fieri so/ lebant. Vnde aluta Sycionia dicitur. Bap. Pius libro quarto Elegi. Aut sibi si modicos Sycionia vinxet Alu/ ta. Aethereos pellis aut heredosa pedes. Est autem Alu/ ta corium, quo calcei fiunt. Hinc Aluctarii dicuntur cal ceolarij.

8 Amomo.

Assyria ¶Amomũ herba est seu arbuscula odoris suauissimi, in Assyria frequens & Armenia. Virgilius Aegro. 4. Assy rium vulgo nascetur amomum. Syllius libro vndecimo Nec crimen assyrio perfundere pugnet amomo. Item Arme/nia Mantuanus in Catharina libr. tertio. Frangat & assyrio lustratur carcer amomo. amomum armenium est opti/ Moedia mum deinde Moedicum, postea ponticum. Ply. Nasci/ Pontus tur (inquit) in armeniae parte vocatur Ocenae, & in Moe dia & in ponto.

9 Arboribus.

Fortu/natę insu/lae ¶In Fortunatis insulis arbores sunt tantae proceritatis, vt ad. 14. pedes inolescant. Testis Plynius libro sexto. Capi. 23.

¶Sunt & in India arbores adeo procerae, vt sagittis su/ perari nequeant, Haec facit vbertas soli, temperies coeli, aquarum abundãtia. Plynius libro septimo. Idem libro Atlas quinto ait imas atlantis radices densis altisq; repletas syl uis incognito genere arborum quarũ enodi nitore spe/ ctabilis fit proceritas. Frondes cupressis similes, tenuiq; lanugine opertae, quibus addita arte vestes Bombyci si/ Cyrenę miles confici valeãt. Cyrenaicus quoq; ager arboribus Hyrci/nia. fertilis habetur, inquit idẽ Plynius libro quinto. In Hyr cinia sylua tanta est arborum multitudo, tãta roborum vastitas vt idem Plynius libro. 16. dicat colles occursan/

tium inter se radicum attolli repercussu. Caucasum mō tem arboribus abūdare innuit Propertius libro primo. Et nemus omne satas intendat vertice syluas, Vrgetur quantis Caucasus arboribus. Caucasus

10 Apibus.

¶Peruulgatum est ex lectione poetarum, Hyblam Sicilię, Hymettū atticę montes apibus & mellis optimi copia abundare. De Hybla Ouidi⁹. Quod lepores in atho, quod apes pascuntur in Hybla. Martialis libro septimo. Pascat & Hybla meas, pascat Hymettus apes. Eadem ratione Hymettus florēs Lucretio, dulcis Iuuenalis, &. V. Flacco. Olens Statio dicitur. Martialis libro decimotertio Hanc tibi Thesęi populatrix mittit Hymetti Pallodos a syluis nobile nectar apis. Hybla hymettus

11 Apris

¶Hoc argumento poetę Erymanthū arcadię mōtem apris abundare dicunt, quod ibidem Hercules furiosum illum & memorabilē aprum interfecerit. Vnde Stroza filius in venatiōe amphitrioniades in monstrifero Erymantho Fulmineum sic pressit aprum. Erymāthus

12 Auibus.

¶Scribit Plynius libro sexto Fortunatas insulas, & copia pomorum, & auium omnis generis abundare, Vide Capite. 31. Insulę Fortunatę

¶Peneus fluuius est Thessalię vndis lucidis amen⁹, viridanti riparum gramine, & canoro auium concetu. Peneus

13 Arcubus.

¶Omnes fere populi Orientales arcu, & sagittis clarue runt; quibus annumerantur Scythę, Getę, Cretęnses. De armenia Lucanus lib. octauo armeniosq; arcus, Scythicis intendite neruis. De Ithyra vrbe Panthię in tauro sita. Idem Lucan⁹ libro septimo Tūc & Ithyręi, Mœdiq;, arabesq; soluto arcu turba minax, nusq; rexere sagittas. De Cydone vrbe Cretę, Horatius libro. 4. Car. Primusve Teucer tela Cydonio Direxit arcu. Item Virgilius in Bucoli. Ire liber, Partho torquere Cydonia Armenia. ithyra Cydon

cornu Spicula. De Gortyna vrbe Cretæ. Ouid. li. 7. Meta. Nec Gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.

14 Arenis.

Aethiopia ¶ Aethiopia scatet arenis iuxta Marulli testimoniũ dicentis. Nec te perusti minuit. aut feruor soli. Diuesq; arenarum Aethiops. Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi, vndiq; arenis circundatur. Autore Plynio lib. 5. Cap. quinto.

Hãmanientes

15 Arundinibus.

Tybris ¶ Ouidius libro. 5. Fastorum vocat Tybrim arundiferũ ab Arundinibus vbi ait. Tybris arundiferum medio caput extulit aluo. Eadem ratione Catullus vocauit Gnydon arundinosam. quæq; Ancona Gnydonq; arundinosam Colis.

India ¶ Scribit Plynius libro. 7. in India esse arundines tantæ proceritatis. vt singula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Idem Arundini (inquit) Indicæ arborea amplitudo. Nauigiorum etiam vicem prestant singula internodia. Circa Acesinem amnẽ maxime nascuntur. Diodorus in tertio ostendit Indorũ regis Staurabatis potentiam in nauigiis non paruam constitisse, quæ ad. 4. milia ex arundinibus fluuio accõmodanda aduersus Semiramidis vires confecit. Ferũt enim (inquit idem Autor) flumina, locaq; palustria arundinũ copiam, ita crassarum habere, vt nequaquam eas homines vlnis amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt propter arundinum robur.

Acesines

16 Aulæis.

Babylõ ¶ Babylonii primi omnium diuersos colores picturæ intexuerunt. vnde & plautus Babylonica vocat Peripetasmata Et Iosephus Aulæum Babylonium. Martialis quoq; libro octauo Non ego prætulerim Babylonica picta superbe Texta. Semiramis quę variant acu. In Sarra phœniciæ vrbe (quæ alio nomine Tyros appellatur) claruit vsus purpuræ, vnde & Virgili. Sarranum vocat Ostrum lib. secundo Geor. Vt gemma bibat. & Sarrano

Sarra

dormiat Ostro. Eadem ratione Iuuenalis Aulæa vocat Sarrana. Claruit & Aulæis Pergamus Vrbs Asiæ, quæ eius loci rex Attalus reperisse dicitur. Vnde & Attalica dicuntur. Syllius libro decimoquarto. Quæ radio celat Babylon, vel murice picto Læta Tyros, quæque Attalicis variata per artem Aulæis scribuntur acu, Aut Memphitide tela. Item Propertius. Porticus Aulæis nobilis Attalicis. Idem. Nec sit in Attalico mors mea nixa thoro. De his intellexit Horatius dicens. Attalicis conditionibus Nunquam dimoueas, vt trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta secet mare. Lucretius quoq; Aulæa commendat Britannica. Perga-mus. Britan-nia.

17 Augurio & aruspicio.

¶ Apud Ethruscos augurii primum & aruspicij discipli na fertur claruisse, eiusq; inuentor extitisse Tages, quã postea Romani ab eisdem susceperunt. Sido. in. 3. Pane gyri. Quid rogo bisseno mihi vulture Thuscus aruspex Portendit? Mantuanus in Martio. Nil tamen interpres cœli, nil Thuscus aruspex, Nil magus inuenit. Vitru. li. 1. de Architectura. Id autem Ethruscis aruspicibus disciplinarum scriptis ita est dedicatum. Ethru-ria

18 Aceto

¶ Acetum in ægypto ex Mareotico vino fiebat, tanta quidem præstantia, vt in maiore precio quam ipsum vinum esset. Martialis. Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti, Esset quum vinum, vilior illa fuit. Eandem ob causam Codrus Vrceus lib. 2. Syl. acetum vocat Phariũ, dicens. Hic salis, hic Pharii seruatur copia aceti. Aegy-ptus

19 Attagenis

¶ Attagena, seu attagen auis est inter raras quondam epulas habita, sed p̃cipui in Ionia saporis, Autore Plyn. Vnde Mar. Inter sapores fertur alitum primus, Ionicarũ gustus Attagenarum. Fuit autem hæc auis frequens in Ionia. Plynius. Attagen maxime Ionius celebratur, vocalis alias, captus vero obmutescens, quõdam existimatus inter raras aues. Hieronymus. Attagen & Ficedula, Ionia

Mulus & Scarus in delicijs computantur. Horatius in Epodo. Non afra auis descendat in ventrem meum, Nō attagen Ionicus iucundior.

20 Aromate

Persis ¶ Abundat Persarum regio aromate. Vnde Quintianus in cleopoli. Persica aromatibus, validis germania fabris.

21 Absinthium

¶ Absinthium herba est amara, vim habens calidam & stypticam. Potum stomacho prodest ad dolores corporis. Laudatissimum nascitur in Ponto Quare ab Ouidio consulte dictum est. Turpia deformes gignunt absinthia campi, Terraq; de fructu, quam sit amara docet, Idem libro quinto de Trist. Cana prius gelido desint absinthia Ponto. Argumentum est ab impossibili. Absinthus vrbs est Thraciæ, quę nomen sumpsit a copia absinthij ibidē crescentis, quo oues pascuntur in regione Pontica felle

Macedonia carentes. Nascitur quoque absinthium laudatum in Macedonia & Tauro monte, Est & vnum genus, quod Santonicum dicitur a Galliæ ciuitate, De quo videtur intellexisse Martialis. Santonica medicata dedi mihi pocula virg. Ply. ait. Laudatissimū repiri in Thaposyri ægypti.

22 Aspidibus.

¶ Aspides serpentes sunt frequētes in ęgypto, hebetibus oculis, eisdemq; in temporibus fixis Venenum habent, quo siquis percussus fuerit, nunq̄ euadit nisi vulnere altius reciso. Earum imagine vtebantur ægyptij reges in suis Diadematibus, Vnde Val. Flaccus li. 4. Argon. Iamq; aspide cincta comas, & ouanti persona sistro. Lucanus lib. 4. Pharias vocat aspidas idest ægyptias, vbi ait. aspidas vt Pharias cauda solertior hostis Ludit, & iratas incerta prouocat vmbra.

23 Attilis piscibus

Padus ¶ Attili sunt pisces, qui inertia pinguescunt. Sunt autē frequentes in Pado, adeo vt ad mille quādoq; libras capti sint, qui nisi iugis boum extrahi potuerunt.

24 Anguillis

¶ Anguillæ pisces sunt admodum lubrici & volubiles, Benac'
qui octonis viuunt annis, duráq; sine aqua senis diebus
aquilone spirante. Capiuntur plurimæ in lacu Benaco
hyemato, & in tantum mirabili multitudine, vt in exci/
puli, eius fluminis ob hoc ipsum fabricatis singulorum
milium globi reperiantur. Scribit Plynius anguillas in
Gange reperiri tam inusitata magnitudine, vt tricenos Ganges
pedes impleant. Cuius testimonium confirmat Soli/
nus Aelianus apud Volaterranum scribit in Timauo op
timas, ac præpingues capi. Alij palmam lacui Vulsinien
si tradũt. Scribit Plutarchus in Timoleone in limosis lo
cis iuxta Syracusas ingentem anguillarũ multitudinem Syracu/
pasci, adeo vt piscari volentibus lata adsit præda. sæ

15 Auratis piscibus.

¶ Aurati pisces sunt, qui a Græcis Chrysophries appel/
lantur. In maris refluxu frequentes veniũt ad actiũ Epy/
ri oppidum, ibiq; in locis arenosis ad subnascentium ar/
borum radices & latebras occultantur, & a peritis facile
capiuntur. Horum piscium viuaria primus instituit Ser/
gius Orata, nomen inde consecutus.

16 Anthijs piscibus.

¶ Anthiæ sunt pisces naso adunco, testudineo corpore
qui pennas habent, quas auium more, & volanti simi/
les pandunt. Reperiũtur autem in mari rubro, lupi ma/ Mare
gnitudine. Sunt & frequentes prope Cheledonias insu/ rubrum
las asiæ.

17 Asteriadibus.

¶ Asterias auis est docilis humanæ vocis, & verborum Aegy/
imitatrix, quam plurimam habet ægyptus. ptus

18 Aspalacis animalibus.

¶ Aspalacus est animal, quod sola Bœotiorũ terra fert. Bœotia
A qua translatum statim perire dicũt. Frequens est tamẽ
apud Orchomenios.

19 Alcibus.

¶ Alces sunt animalia, figura & pellibus capris similia
verum maiora aliquãto. Crura habẽt sine nodis & arti/

culis, Quare arboribus stantes adhærent in somno. Re/
Germania periuntur in sylvis germanorum.

30 Alumine.

Alumen dicitur terræ salsugo, a lumine q lumen co/
loribus tingendis præstet. Inuenitur nigrum, & album,
Aegyptus liquidum, & spissum. Inuenitur in Aegypto, ac in Me/
lo insula, & Macedonia. Volaterranus ait fodi in Ethru
Melo ria, in agro Massano & Volaterrano.

Ethruria 31 Acacia herba.

Acacia herba est, membris medens luxatis, quæ nasci
Cappadocia. tur in ægypto, Cappadocia, & Ponto.

32 Aconito.

Aconitum herba est, quæ (vt fabulantur poetæ) ex
Aco Cerberi spuma venenum contraxit efficacissimum, quo
tempore Hercules monstrum ab inferis ad superos edu
xit. Aliqui dictum putát ab Acone portu Heracleæ, qui
prouētu malorum graminum vsque adeo celebris fuit,
vt noxiæ herbæ Aconita illic nominata sint, licet alias
deriuationes ponant plurimi. Volaterranus ait nasci in
Italia Italia.

33 Alypio herba.

Alypium herba est fruticosa & subrussa, flore nigro,
Africa quæ nascitur in maritimis africæ.

34 Aneso herba.

Anesum semen est apio simile vim habens calefacto
Syria riam Frequens est in Syria.

35 Arinea fruge.

Arinea Arineam Volaterranus inter fruges enumerat, quam
Gallia ait frequentem esse in Gallia & Italia.

Italia 36 Alosis

Alosæ pisces sunt oblōgi, de genere Clupearum, qui
alio nomine Chryssæ dicuntur. Ferūt laudatissimas esse
Tybris in Tyberi.

37 Aloe.

Aloe herba est succi amarissimi. Vnde Iuuenalis. Plus
India Aloes, q̄ mellis habet. Nascitur in India plurima. Eius

quoq; Gummi venit etiam ex arabia & asia ad conglutinanda vulnera vtilissimum. Arabia

38 Asphalto frutice

❡ Asphaltus frutex est spinosus & odoratus, quo vtuntur vnguentarii, ad vnguentorũ succum. Nascitur apud Istrum & Nisyrum in Syria & Rhodo. Ister Nisyrus

39 Agarico

❡ Agaricum frutex est itidem odoratus, frequens in cilicia, & apud Sarmatas. Cilicia

40 Achate gemma

❡ Achates gemma est vario colore, partim retinens Iaspidis vitreum, partim Sardi sanguineum, partim Smaragdi fulgidum. Dedit autem nomen Achati fluuio Siciliæ, q̄ frequens ibidem reperiatur. achates

41 Artificibus.

❡ Plynius lib. 6. de Meroe loquens, Cæterum (inquit) quum potirentur rerum Aethiopes, insula ea magnæ claritatis fuit. Tradunt armatorum. 200. milia dare solitam, Artificum. 4. milia alere. Meroe

42 Alabastro

❡ Alabastrum genus marmoris perlucidi, quo antiquitus vasa fiebant vnguentaria. Nascitur autem in India circa Thebas ægyptias, & Damascum Syriæ. Habebat & Sparta viride cunctis hilarius. Dicimus & alabaster. Cice. libro secundo Quæst. Acad. Quibus etiam alabaster plenus vnguenti putere videtur. Item alabastrites. Plynius libro trigesimosexto. Hunc aliqui lapidem alabastritem vocant, quem cauãt ad vasa vnguentaria. De alabastro Marti. lib. 11. Quod Cosmi redolent alabastra fociq; deorum. India

43 Auripigmento.

❡ Auripigmentum foditur in Syria ad vsum pictorum, in summa tellure, auri colore, sed fragili, lapidum specularium modo. autor Ply. lib. 33. cap. 4. Syria

44 Aliis rebus.

❡ Amaranthum Plynius libro decimoseptimo. ait lau

datissimum nasci in India,& in Syria. Actionem herbam reperiri in Creta. Amphitanem gemmam in India Acerem arborem in Istria. Abietem in Vogeso monte, Corsica, Bithynia, Ponto, Macedonia. Sunt & abietes in Cypro. 130. pedum longitudinis. Crassitudinis vero ad trium hominum complexum. Germaniæ prædones singulis abietibus cauatis nauigant, quarum quædam 30. homines ferunt. Alica species est panis, quam ex Piceno probat Ply. Ambrotonum herbæ genus, laudatissimum habet Sicilia, deinde Gallia. Amaracum Cyprus. Accipitres Massilia. Assarum vnguentum, Pontus, & Phrygia.

Loca diuersis rebus abundantia.

De litera B.

1 Buxis, Cytorus, Olympus, Pyrenæi, Corsica, aspagones.
2 Baccis fructib⁹, Sicyō, Idume, aripæi populi.
3 Baccis gemmis, Ganges.
4 Bombyce, Orontes, assyria, arabia.
5 Beluis, Oceanus, Dyardenes.
6 Bobus, Celadusa, Taurominium, Phœnicia, Campania.
7 Balsamo, Iudæa.
8 Bitumine, Is vrbs, asphaltites, Sosingites, Babylon, Nympheus.
9 Beryllis, India, Phœnicia.
10 Bysso, Iudæa, Elis.
11 Bulbis, Megaris, baleares, insulæ, Ebusus insula.
12 Balenis, Indicum mare.
13 Balauo, Troglodytæ.
14 Bisontibus, Scythia, Germania.
15 Bubalis, africa.
16 Bonasis, Pæonia.
17 Alijs rebus, alia quædam loca.

1 Buxis.

CYtorum Paphlagonię, Olympum Macedonię, Pyrenæos item & Corsicã Buxis abundare docet Ply.li.6.Cap.17.Buxus inquit plurima Pyrenæis, ac Cytoro montibus, ac Berecynthio tractu. Crassissima in Corsica florẽ non ferendo. Hæc in Olympo Macedoniæ gracilior, sed breuis. De Cytoro, Virgi.li.2. Georg. Et iuuat vndãtem Buxo spectare Cytorum. Catullus. Nam Cytorio in iugo loquente sæpe sibilum edidit coma amastri Põtica & Cytore buxifer. Amastris nomen est vrbis eidẽ monti vicinæ. Propterea pectẽ (quo discernuntur & comuntur capilli) proprio Epitheto appellatur Cytoriacus, quod Buxo fiat, quã in Cytoro frequentem esse dixim⁹. Oui.lib.4.Meta. Sæpe Cytoriaco diducit pectine crines. Politianus in albiera compta Cytoriaco est pectine visa ven⁹. Aspagones populi sunt in India, quos Ply.lib.6.Cap.2.scribit Vitis, Lauri, Buxi, & pomorum omnium esse fertiles. Cytor⁹ olymp⁹ Pyrenęi Corsica

2 Baccis fructibus.

¶Bacca dicitur fructus Lauri, Oliuæ, Myrti, & aliarum eiusmodi arborum, quo Sicyonem vrbem achaiæ abundare docet. Ouidius libro quarto de ponto, dicens. Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos. Item Politian⁹ in Rustico, Et meditata nouos Sicyonia bacca sapores. Virgilius libro secundo Georgicorũ. Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis. Idume vrbs Syriæ, Baccis & arboribus baccas ferentibus abundat. Pontanus de hortis Hesperidum. Quæque & Idumæas mittunt palmaria baccas. Arimpæi populi sunt vltra Riphæos montes, apud quos tanta est baccarum copia, vt illis etiam viuant. Sicyon Idum

3 Baccis gemmis.

¶Est & Bacca nomen Gemmæ frequẽtis apud Gãge Indiæ fluuium. Pontanus in Lepina. Dona ferunt auro grauida, & gangetide bacca. Gange

4 Bombyce.

Orõtes, Aſſyria, Arabia

Bombyx dici poteſt ſubtiliſſima tela, quam eiuſdẽ nominis vermes in India conficiunt Aranearum more. Reperitur autem apud Orõtem fluuium laudatiſſima. Solmonius. Alter Orontęa radiat ceruice decorus. Alterius roſea fronte coruſcat Onyx, Bap. Pius libro tertio. Elegi. vſus eſt in maſculino genere dicens. Protegit obſcurus radiãtia tempora Bombyx. In hoc Propertium imitatus. Plynius laudat Bombycem aſſyriam, qua viri fœminis ceſſerunt, quum viros etiam non puderet, has veſtes induere propter onera æſtiua. In tantum (inquit ille) a lorica geſtanda diſceſſerunt mores, vt oneri ſint veſtes. Arabia (quam ab omnium deliciarum vbertate felicem vocamus) Bombyce quoque abundat. Propertius libro ſecundo. Nec ſi quæ arabia lucet Bombyce puella, Hinc Bombycinæ vocantur veſtes illæ molliſſimæ. Iuuenalis. Cuius Delicias & panniculus Bombycinus vrit.

5 Beluis.

Ocean⁹, Dyardenes.

Horatius libro quarto. Carminum vocat mare Beluoſum a beluarum (quibus abundat) multitudine, vbi ait. Te Beluoſus, qui remotis obſtrepit Oceanus Britannis. Dyardenes fluuius (inquit Curtius libro ſeptimo. de geſtis Alexandri) minus celeber auditu, quia per vltima Indiæ currit. Cæterum non Crocodilos modo, vt Nilus, ſed etiam Delphines, ignotaſq; alijs gentibus beluas alit.

6 Bobus

Celaduſa tauro miniũ. Phœnicia & alia loca

Celaduſam Ply. lib. 3. cap. 26. facit inſulam Meſiæ intra Surium, bobus & capris laudatã. Taurominiũ mons eſt Siciliæ bobus plurimis abundãs, qui propterea Taurominitani dicuntur, vt Carybdis Taurominitana Aelianus apud Volaterranum ſcribit boues eſſe in Phœnicia tanta magnitudine, vt a ſtantibus mulgeantur. Idem ait apud mare rubrũ boues cornibus flexibilibus eſſe, apud Myſos ſine cornibus naſci, in India curſu cum equis cõtendere

tēdere publico spectaculo. In Lybia boues esse agrestes equis non inferiores cursu, apud Crathera, item Clitunnum Vmbriæ fluuium armēta ex nigris alba fieri. In Euboia omnes fere boues albos nasci. Tauros æthiopum agrestes cornua aurium modo mouere. Cāpania albos & exiles gignit. Vmbria vastos. Etruria albos & ad opera fortes. Apœninus vegetos, ac labori aptissimos. cāpania

7 Balsamo,

¶Balsamum arbuscula est Aromatica, cui⁹ lignum xylobalsamum, succus opobalsamum, dicitur. Plynius lib. 12. Omnibus inquit odoribus præfertur Balsamum vni terram Iudææ concessum. Producitur & in valle Syriȩ, arbore mali punici magnitudie, Ramis multis, folio rutæ simili, candido tamen & perpetuo virente. Fructu simili Terebintho. Iudæa

8 Bitumine.

¶Is vrbs est distās a Babylone itinere octo dierū apud quam fluuius est eiusdem nominis, ex quo Bitumē toti Babyloni quondam subministrabatur. De Aspaltite Syriæ lacu Plynius libro. 17. Quin & bituminum (inquit) sequax alioqui & lenta natura in lacu Iudȩæ, qui vocatur aspaltites, certo tempore anni supernatans, nequit sibi auelli, ad omnem contactum adherens, præterquam filo, quod tale virus infecerit. Item libro secundo Nihil inquit in aspaltite Iudææ (qui bitumen gignit) mergi potest. Et libro quinto Asphaltites nihil præter Bitumen gignit. Ammianus Marcelinus libro. 22. Citra omnes (inquit) propinqua est nobilis Assyria, Nunc omnis appellatur Syria, vbi inter baccarum, vulgariumq; abundantiam frugum, Bitumen nascitur prope lacum Sosingitem, cuius alueo Tygris voratus fluēsq; subterraneus percussis spacijs longis emergit. Inter cætera laudat Bitumen illud, quo Semiramis coctiles Babylonis muros construxit, Vnde Ouidius libro quarto Meta. vbi dicit altam Coctilibus muris cinxisse Semiramis vrbem. Ricardus Bartholinus libro septimo Austriados. Ille Semi Asphaltites. Sosingites Babylō

ramio calefacta Bitumine tela Torquet in aduerſum.
Nym/pheus Nympheus mons eſt ardens,cuius crater Bitumẽ egerit omni bitumine dilutius.

9 Beryllis.

℃Beryllus lapillus eſt pallidus & tranſparens Smaragdo ſimilis,qui ſemper ſexãgula figura, artificum opera politur,quoniam hebeſcit,niſi color repercuſſu angulorum excitetur,Vnde Iuuenalis Saty.5.Beryllos inęquales vocat,vbi ait.Ipſe capaces Heliadum cruſtas,& inæ-
India Phœnicia quales Beryllos Virro tenet Phialas. Beryllos india gignit,raro alibi repertos,præterquam in Phœnicia,vbi etiam adinueniuntur.

10 Byſſo.

℃Byſſus dicitur genus lini ſubtiliſſimi,quo precioſiſſimæ fiunt veſtes,quę Byſſinæ appellantur. Byſſus in Iu-
Iudęa dæa præcipuus naſcitur,teſte Ioſepho.Secundus in Elide Græciæ ciuitate,colore inferior Iudaico, ſed tenuitate præſtantior.

11 Bulbis.

℃Bulbus a Romanis dicitur Allium agreſte. Alij Alliũ marinum vocant. Caulem & folia habet Lilio ſimilia. Venerem excitare fertur.Martialis in Diſtichis.Quũ ſit anus coniunx,& ſint tibi mortua membra, Non aliter Bulbis quam ſatur eſſe potes.Nec aliam ob cauſam bulbos ſalaces vocat libro tertio dicens.Sed nihil Erucæ faciunt,bulbiq; ſalaces.Columella libro vndecimo Quæ-
Megaris que viros acuunt,amantq; puellas,Iam megaris veniãt genitalia ſemina Bulbi. Bulbi Megarenſes præcipuam obtinent palmam,quos propterea cato Megaricos vocat & multum celebrat,teſte Plynio libro.19.cap.quinto.Idem Plynius ibidem ait,Bulbos ſponte naſci & copioſiſſime in Balearibus,Ebuſoq; inſulis, ac per Hiſpa-
Baleares Ebuſus nias,Poſt hos in Africa nati maxime laudantur ſed & in præneſtinis campis ſponte naſcuntur,ac ſine modo, in Remorum aruis.

12 Balenis.

¶Balenas alit Indicum mare quintuplo Elephantis magnitudinem excedentes. Plynius lib. 9. cap. 3. ait quasdã reperiri quaternum iugerum. Indicũ mare

13 Balano.

¶Balanus arbuscula est, seu herba vnguentaria & aromatica, frequens in Troglodytis, Thebaide & arabia. Troglodytæ

14 Bisontibus.

¶Bison animal est deforme iubarum prolixitate, & reliquo corpore, De quo Martialis libro primo Illi cessit atrox Bubalus atq; Bison. Et alibi. Turpes esseda quod trahunt bisontes Hoc animal gignit Scythia & Germania, quæ tamen fructuum inopia paucissimis abundat animalibus. Scythia Germania

15 Bubalis.

¶Bubalus animal est ceruicem habens vitulo similem vnde & nomen sumpsit. Reperitur autem in africa. Africa

16 Bonasus.

¶Bonasus animal est iuba equina, cætera tauro similis Cornibus inter se adeo reflexis vt pugnæ sint inutilia. Gignitur hoc animal in Pæonia, & monte Mesapo. Volaterranus ait Bosanorum venationem hodie cerni in Lusitania, Habet Buccardiam gemmam Babylon. buteones aues, Baleares insulæ.

¶Bedelium arborem Scanthrum mons Scythiæ.

¶Loca diuersis rebus abundantia.

¶De litera C.

1 Roco, corycus, cilicia, Lycius, Olympus, Timolus Sicilia.

2 Canibus, canaria, amiclę, Molossia, Epyrus, Vmbria, Sparta, Melita.

3 Creta, creta, cymolus.

4 Crocodilis, Nilus. Indus, Bambotus. Darat.

5 Cannabe, Scythia.

6 Capris capraria, cinyphs, Fortunatæ insulę africa, Syria, caspia, Sardinia.

7 Corylis, Auella.
8 Cupressis, Ida, Creta, Cyllene, Erymanthus, Lyceus Cyparissus, Ascalon.
9 Costo, Arabia, India, Syria, Patale, Persis.
10 Caseis, Luna vrbs, Vestini, Trebula.
11 Culicibus, Mesopotamia.
12 Cynnamis, Panchaia, Arabia, Pangæus,
13 Calamis ægyptus, Gnydos, anethicus, Nigris, India Rhenus.
14 Cæra, Hymettus, Hybla, Mantua.
15 Columbis, Chaonia, Dodona, Syria, Pęonia, Illyria
16 Conchis, Lucrinus. Bibaga, Mare rubrum.
17 Cochleis, Mare rubrum.
18 Cedris, libanus.
19 Cycnis, Cayster, Anglia.
20 Chalybe, Norici.
21 Cerastis, Lybia.
22 Chelidris, Calabria.
23 Colossis, Rhodos.
24 Crateribus, Corinthus.
25 Citro Mauritania, Atlas.
26 Cæpis, cumæ.
27 Colocasia, Aegeptus.
28 Corruda, Germania.
29 Carduis, Hispania. Carthago.
30 Cappari, Alexandria,
31 Conserua, alpes.
32 Casia, Arabia
33 Cerasis Cerasus vrbs.
34 Cotoneis malis, cydon.
35 Cancris, Phœnicia.
36 Cuniculis, Baleares.
37 Calceamentis, Sycion.
38 Chrysocolla, cyprus
39 Coticula gemma Tmolus.
40 Carbunculis, india.

41 Calce, Tybur.
42 Cotono, Calabria, Maltha, Syria.
43 Carpionibus, Bænacus.
44 Cocco Asia Valentia.
45 Chalbana, Syria.
46 Cercopythecis, Traxila.
47 Callitrichibus, æthiopia.
48 Cynoprosopis, æthiopia.
49 Catoblectis, africa.
50 Chenalopœcibus, Britannia.
51 Cinnamulgis, arabia.
52 Cephalis piscibus scephalenides
53 Cytharedis piscibus, Mare rubrum.
54 Coronis, Elis,
55 Castaneis, Petragorici, Tarentum.
56 Cetis, Arabia.
57 Alijs rebus diuersa loca.

1 Coco.

Corycus oppidū est ciliciæ, vbi crocus nascit ra- ra bonitate & felicitate, qui propterea coricius vocatur. Horat. libro. 2. Sermo. Coryciōq; cro- co sparsum stetit. Ply. libro. 21. Prima nobilitas inquit, ci licio croco, & ibi in coryco monte, deinde Lycio mon- te Olympo, mox centuripino siciliæ, aliq Phlegræo se- cūdum locum dedere. Virgil. in Battarum, Et hic cilico crocus editus aruo. Item Martialis libro primo Festina- uit arabs, festinauere Sabęi, Et cilices nymbis hic madue re suis Proper. libro quarto Terq; lauet nostras spica ci- lissa comas. Luca. libro nono. Vtq; solet pariter totis se effundere signis coryciJ pressura croci. Martialis libro vndecimo Vltima corycio quæ cadit aura croco. Item Virgilius. Portus, Madidus croco cilix ferusq;, Sarmata. In Tmolo quoq; monte ciciliæ, vel (vt aliis placet) Ly- diæ, croci & quidem optimi copia esse memoratur. Vir- gilius lib. primo Georg. Nonne vides, croceos vt Tmo-

Corycꝰ. Cilicia.
Lycius Olympus.
Tmolꝰ.

lus odores, India mittit ebur molles sua thura Sabæi?
De hoc intellexit Lucretius lib. secundo dicens. Et quũ
Sicilia Scęna croco cilici perfusa recens est. Habet & Sicilia cro
cum præstantissimum, licet corycio fortasse villiorem
Vnde Statius libro secundo Syluarum. Et tenues Arabũ
respirant gramine syluæ, Sicaniisq; crocis. Idem libro. 5.
Nam sicanĩ non mitius halat aura croci.

1 Canibus.

Canaria ℭ Canaria vna est earum insularum, quas fortunatas a
rerum copia vocamus. Hæc a multitudine canum ingẽ-
tis magnitudinis nomen sumpsit. Autore Plynio libro
Amy- sexto. Amyclis (quæ ciuitas est Laconiæ) canes optimi
clæ fuisse dicuntur Virg. libro tertio Georgi. Armaq; amy-
clæumq; canem cressamq; pharetram. Politianus in Ru
stico. Stant sedula circum Turba canes, audaxq; Lacon,
acerq; Molossus, Bap. Pius libro tertio Elegi. Si iuuat
audaci lustra Lacone sequi. Franci. Mirandula in Hym-
nis. Nectere odori sequos loris essueta Laconas.

molos- ℭ Molossia quoq;, & Epyrus partes sunt Laconæ opti-
sia mis canibus abundantes, Virg. in Culice. Illum scylla ra-
Epyrus pax canibus succincta Molossis. Item Horatius libro se
cundo Sermonum simul domus altas Molossis. Perso-
nuit. canibus. plautus in captiuis. Quando rure redięrũt
Molossi. De Epyruticis. Varro libro secũdo de re Rusti.
capit. nono. Itaq; a regionibus (inquit) appellantur La-
cones, Epyrotici, salamantini. Tanta fuit huius loci ca-
nũ bonitas, vt apud suos sepulchra meruerit. Vnde Stro
za filius. Suos de more Molossa vetusto condit terra ca
Vmbria nes, cineres nec lædit opertos. Celebrantur & canes vm
briæ quæ est pars Italiæ. Syllius libro tertio. Ceu pernix
quum densa vagis latratibus implet venator dumeta
Lacon, densa erigit vmber Nare sagax e calle feras. Se-
neca in Hippolyta commẽdat spartanos, vbi ait. At spar
Sparta tanos (genus est audax Auidumq; feræ) Nodo cautus
pro priore liga.
Melita ℭ In Melita insula (quæ est inter corcycam & Illyricũ

sita) canes sunt admodum parui, qui habẽtur in delicijs adeo vt mulieres maiorem illis, quam maritis habeant honorem Hinc adagium. Canis Melitæus, quum qs ad voluptatem nutritur, non vtilitatem. Plynius in fine tertij. Inter corcyram (inquit) & Illiricum Melita. Vnde catulos Melitæos appellari callimachus autor est.

3 Creta.

Creta

¶ Creta dicitur tenax quædã terra, qua fullones in abluendis maculis vti consueuerunt. Omnium præstantissima fuit in creta insula, a qua nomen traxit. Hac etiam abũdat cymolus insula, quæ propterea cymolia dicitur Cuius duo esse genera scribit Ply. lib. 36. cap. 16. Candidum scilicet & ad purpurissimum inclinans. Creta quandoq; vtuntur Figuli. Vnde Varro libro tertio de re Rust. Figlinam vocat. At quot extat vicus (inquit) figlina illi niunt creta. Figularem Colu. libro septimo, & cymoliã creta cymolia ex aceto linas, inquit. item. Solet etiã ipsum animal, viuum creta figulari circundari.

Cymolus

4 Crocodilis.

¶ Crocodilus animal est quadrupes, ex ouo in miram excrescens magnitudinem, vt qui duos & viginti cubitos impleat. Quatuor menses hyemales non comedit, Lingua caret, viuit in terra, & in aqua. Crocodilis autẽ abũdat imprimis Nilus. Vnde Plynius libro octauo crocodilum (inquit) habet Nilus, quadrupes malum, & terra pater, ac flumine infestum Bap. Pius lib. quinto Elegi. Nilicolamq; feram cautus crocodilon Ichneumõ diliget, Martialis lib. tertio cui comparata rictibꝰ tuis ora Niliacus habeat crocodilus angusta. Ombitæ populi in Aegypto hoc animal adorant, eiq; sacros dies faciunt, ac lætantur liberos suos ab eo deuorati, Habet indus fluuius crocodilos, Vnde Herodotus. Is inquit cupidus cognoscendi, vbi nam Indus, qui secundus omnium fluminum crocodilos præstat, mare influat. Plyn.

Nilus

Ombites

Bãbot⁹ libro quinto Capi. 1. ait Maritaniæ flumen Bambotum Crocodilis, & Hippotamis refertum, Idem quoq; testis est in flumine (cui Darat nomen) Crocodilos gigni.

5 Cannabe.

Scythia ℭ Cannabis herba est, quã fiunt funes, qui ꝑpterea Cannabini dicuntur Columellæ, Lac abũdat Scythia, vnde Herodotus. Nascitur (inquit) apud Scythas Cannabis Lino simillima, præterquam crassitudine, & magnitudie. Plynius libro. 16. ait Canabem agri Sabini æquare arborum altitudinem.

6 Capris.

Capraria ℭ Capraria insula (quam Græci ægilon dixere autore Plynio) a multitudine caprarum nomẽ indepta est, Iuxta Cinyphem fluuium, Capras esse inusitate magnitudinis docet Plyn. Vnde etiã Pontanus. Iure cui Marsi inuideant, & ipsi Cinyphes hirci, Politianus in manto. Aspera Cinyphiæ carpant dumeta capellæ. Capras optimi lactis feraces habent fortunatæ insulæ. Vnde Hora. Illic iniussæ veniunt ad mulctra capellę, Refertq; tenta grex amic⁹ vbera. Callisthenes apud Volaterranum testis est capras esse in parte africę, villis tonsilibus ex quib⁹ nautæ rudentes conficiãt. Capræ Syriæ magnam vim lactis egerunt, vnde natum adagium, Capra Syria. De eo, qui multam effert vtilitatem. In regiõe Caspia nascuntur capræ equi magnitudine, sine cornibus, colore albo, quæ longo villo, ac mollicie lanis certãt Milesiis, vnde sacerdotes, & Caspiorũ ditissimi vestes conficiunt. Nymphodorus apud Volaterranum testis est in Sardinia tantam esse caprarum multitudinem, vt earum pellibus pro vestimentis vtantur incolæ, cõuersis introrsum hyeme villis æstate vero aduersis.

(Margin: cinyphs; Fortunatę ĩsulæ; Africa; Syria; Caspia)

7 Corylis.

Auella ℭ Corylis (quæ sunt arbores nuciferæ) abũdat vrbs cãpaniæ auella nomine, vnde nuces Auellanæ dicuntur, quæ & Põticę. Cato de re Rust. Nuces caluas auellanas Prænestinas, & græcas.

8 Cupressis, & Cyparissis.

¶In Ida monte Phrygiæ multas esse Cupressos docet Plynius libro decimoquinto, cap. 34. Et Mantuanus in Septembri, dicẽs. Nunc in Taygeto, Cupressifera vel in Ida Poma dabant epulas, Idem de bello Veneto. Atq; Cupressiferæ strepitum nemus horruit Idæ. Plynius ait Cupressos in Creta optime nasci. Mantuanus in Epigram. Ida funebrem peperit Cupressum. Cyllene mons Arcadię eadem ratione Cupressifera vocatur ab Ouid. libro quinto Fastorum, vbi ait. Hæc enixa iugo Cupressiferæ Cyllenes. item Mantuanus libro tertio. de Cala. Temp. Nec Cupressiferã Cyllenem aspicit Hermes. Habet & Cupressos Erymantus mons arcadiæ. Ouidius in Epistola Deianyre ad Herculẽ, vt Teggus aper Cupressifero Erymantho Incubat. De Lyceo monte itidem Arcadiæ, Sydonius, Quãtum non cyparifer Lycæus, Quantum non nemorosa tollit Ossa. Cyparissus ciuitas est in Parnaso iuxta Delphos, quæ ab eius arboris frequentia meruit nomẽ Homerus apud Volaterranum. Cipero arbore abundat Ascalon vrbs Iudæę, & canopus hostium Nili, seu vrbs Aegypti. Nascuntur etiam cupressi in Co insula, Autore Plynio.

Ida
Cyllene
Erymãthus
Lycæus
Ascalõ

9 Costo.

¶Costus in fœmineo, seu costum in neutro genere arbuscula est quædam aromatica. Reperitur & in Masculeo. Excellit autem Arabicus, albus existens & leui pondere, probi odoris. Secundam laudẽ habet Indicus, qui leuis est. Tertiam Syriacus colore Buxeus, odore graui. Pontanus li. 4. de Stellis. Sparge super, nec parce Arabo redolentia Costo Fundere dona manu. Lucanus lib. 9. Et Thamarix non læta comix, Eoasq; Costus. Laudatur & persicus, vnde Horatius libro. 3. Nec Phalernæ vites, Achæmeniumq; Costum. Plynius lib. 12. cap. 12. ait optimum costum reperiri in Patale indorum insula. De arabio & aliis Pontanus li. 2. Tumulorum. Pro viola Porrum, pro thure, atq; arabe costo, cæpa datur. Idem lib. 2.

Arabia
India
Syria
Patale
Persis

de laudibus diuinis. Vre puer costum Assyrium redolentibus aris. Idem in versibus Lyricis. Indicum & costum, Armeniiq; felix gramen Amomi.

10 Caseis.

Luna ¶ Lunæ vrbis Ethruriæ caseos commendat Martialis in Apophoretis, dicens. Caseus Ethruscæ signatus imagine Lunæ, Præstabit pueris prandia mille tuis. Apud Vestini Vestinos Italiæ populos, casei quoque fiebant laudatissimi Autore Plynio, & tanto quidem precio, vt carnium loco haberi possent. Martialis. Si sine fruge voles ientacula sumere frugi, Hec tibi Vestino de grege massa venit. trebula In Trebula agri Reatini oppido casei itidem fiebant optimi. De quibus Martialis. Trebula nos genuit, commendat gratia duplex. Siue leui flamma, siue domamur aqua.

11 Culicibus.

¶ Ammianus libro decimooctauo. At vbi (inquit) Solis radiis exarserit tempus in regionibus, æstu ambusti, vapore syderis, & magnitudine culicum agitatur, quorum agminibus per eas terras referta sunt omnia. De Mesopotamia. Mesopotamia

12 Cynnamis.

¶ Cynnamum arbuscula est aromatica odore pręstans, & ad vnguenta mire efficax, Frequens est autem in Panpãchaia chaia. Ouidi. libr. decimo Metamorpho. Sit diues Amomo, cynnamaq;, costumq; suam, sudataq; ligno Thura Arabia ferat, toresq; alios Panchaia tellus. Abundat & Arabia cynnamo, vnde Seneca in Oedipode. Cynnamis siluas Arabũ beatas vidit. Propertius lib. 3. Et Tyros Ostrinos præbet cadmæa colores, cynnamõ & multi pastor odoPãgęus ris Arabs. Pangæus Thraciæ itidem. Claudianus de Nuptijs Honorij & Mariæ. Hic casiæ matura seges, Pãgęaq; surgunt cynnama.

Aegyptus 13 Calamis.

¶ Calami apti chartis ex Aegypto mittebantur, qui cognydos gnationem quandam cum Papyro habebant. Sed Gny

dii ex creta pręstātiores sunt autore Plynio, quāuis hoc Gnydo insulæ Veneri sacre nonnulli tribuāt. Nascebantur item ad eundem vsum in Asia ad anethicum lacum. De Aegyptiis Martialis. Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus. Apuleius lib. I. Meta. Modo si papirum Aegyptiam argutia Nilotici calami inscriptam nō spreueris Nigri Aethiopum fluuio, eadem natura, quæ Nilo calamum & papirum & easdem gignit animātes, iisdemq; temporibus augescit, Autor Plynius lib. 5. c. 8. Calami Aromatici nascuntur in india. Commendantur qui sunt fuluo colore, valde geniculati & vicosi. Plynius ait ibidem reperiri calamos arboreę amplitudinis. Idem Autor ait nullum esse calamum sagittis aptiorem, quā qui nascitur in Rheno Bononiensi fluuio, cui plurima inest medulla. Commendantur & cretici, & qui circa Acesinem fluuium maxime nascūtur. Vide Plyn. ipsum libro. 16. cap. 17.

Nigris

India

Rhenus

14 Cæra.

¶Hymettus mons Atticæ, & Hybla Siciliæ propter apum ibidem mellificantium multitudinem cæra abundant, Quintianus in cleopoli. optima cæra suum per rura emittit odorem. Qualis in Actæo redolet flauissima campo, Vel qualem siculas memorāt diffundere terras: Ouidius li. 10. Meta. Vt Hymettia sole cæra remollescit, tractataq; pollice, multas flectitur in facies. Politianus in Ambra. Gaudebat calamos Hyblæis iungere cæris. Martialis lib. 5. Quod Atticarū prima mella cærarū. Pontanus in Eridano commendat cæram Mantuanā, vbi ait. Electro felix, felix Mantoide cæra Eridanus.

Hymettus

Hybla

Mātua

15 Columbis.

¶Chaoniam partem Epyri, & Dodonam chaoniæ syluam columbis abundare sequentia docent testimonia. Virgi. Quantum chaonias dicunt aquilam veniente columbas. Ouid. li. 2. de arte. Quasq; colat turres, chaonis ales habet, Mantuanus lib. I. Agelariorū. Dodonæasq; columbas, Quæ hospitibus responsa ferant. Vsus colum

Chaōia

barum apud Syrios olim fuit prohibitus. Ideo illis in locis tanta fuit earum copia, vt accedētium mercatorum ora peruolarēt. Tibullus libro primo. Quid referam, vt volucres crebras intacta per vrbes, Alba Palestino sācta columba Syro. Tanta est apud Pæonios & Illyricos columbarum multitudo, vt contra eas ordine militari in bellum exeant, quemadmodum Magnesii & Ephesii contra locustas.

Pæonia Illyria

16 Conchis & Conchilijs.

Lucrin⁹ ¶Lucrinus Campaniæ lacus delicatissimas habuit conchas. Mar. libro. 5. Concha Lucrini delicatior stagni. Idē libro decimotertio. Ebria Baiano veni modo cōcha Lucrino. Idem. Sed cui solus erit concha Lucrina cibus. Horatius in Epodo. Non me Lucrina iuuerint conchilia. Bibaga Indiæ est insula, quam Plynius libro. 6 ait Ostreis & Conchilijs esse refertissimam. Est & in rubro mari, Concharum multitudo. Vnde Polit. in Ambra Donat Erithræis hæc plena monilia conchis. Mirandula in Hymnis. Sedula conchæ Donat Erithrææ nitidos ex orbe lapillos.

Bibaga Mare rubrū.

17 Cochleis.

¶Cochlea dicitur testa Limacis, seu limax ipsa. Cochleas alit mare rubrum maximas & rubentes. Illyricis magnitudo præcipua. Africanis fœcunditas. Balearicæ nascuntur in speluncis. Laudatæ etiam in insulis Caprearum.

Mare rubrū.

18 Cedris.

Liban⁹ ¶Libanus mons phœniciæ cedris abundat. Ponta. in Stellis. Carmeliq; apices, quin & Libanitida cedrum. Sedulius libro quarto Mirabilium diuinorum. Semper habens frondes, & tanquam Libana cedrus. Multiplicandus adest. Vbi primam dictionis Libanus produxit. Quod imitari nollem. In Aegypto & Syria reges inopia abietis, cedro ad classes feruntur vsi. Autor Plynius libro decimosexto.

19 Cycnis.

Cayster fluuius est Lydiæ, sardibus proximus abundans cycnis. Pro. libro tertio. Si quave Olorigeri visenda est ora caystri. Ouidius libro quinto Trist. Vtq; iacens ripa deflere caystrius ales, Dicitur ore suam deficiente necem. Item Poli. in Epig. Haud equidem dubitem volucres superare canendo. Quas aluit campis vnda caystra suis. Richardus Bartholinus lib. 10 Austriados. Purpureusq; Aliacmon, Olorinusq; cayster. Volaterranus in Geographia, vbi mores Britannorum describit, ait cycnos ad Tamesis ripam non minus quatuor milibus continuo nutriunt. Anglia

20 Chalybe.

Norici incolæ sunt Alpium, apud quos autore Plynio laudabiles sunt ferri & chalybis fodinæ. Hinc Horatius ensem Noricum appellat, vt Bapti. pius chalybem libro quarto Elegi. Noricus aut tenero stat tibi corde chalybs. Norici

21 Cerastis.

Cerastis serpētibus quadrigemina præferentibus cornua lybiam abundare, docet Lucanus libro. 6. dicens. Aut viuentis adhuc Lybicæ membrana Cerastæ. Lybia

22 Chelydris.

Chelydrus serpens est, qui per terram se conuoluit, moraturq; tam inaquis, quam in terra. Frequens est autem in calabria. Vnde Virgilius libro tertio Georgi. Est etiam ille malus calabris in saltibus anguis. Spuma conuoluens sublato pectore terga, Atque notis longā maculosus grandibus aluum.

23 Colossis.

Colossi dicuntur grandes & corpulentæ statuæ, quæ antiquitus diis erigebantur. Præcipuæ autem magnitudinis fuerunt Rhodii, & ille omnium maximus, qui Soli sacer habitus est, de quo in septem orbis miraculis diximus. Bap. Pius. Quiq; colossicolam fertur adisse Rhodon. Quintianus in cleopoli. Clara Rhodos proprium rhodos

non amissura colossum est.

24 Crateribus.

Corith⁹ ℭIam docuimus quanta fuerit olim corinthii æris pręstantia. Propterea Mantuanus lib. 2. Parthenices Marianæ. Craterem vocat corinthium dicens. Vbi purpura cingit Vasa corinthiacis crateribus æmula.

25 Citro.

Mauritania ℭCitrus arbor est frequens in Atlante monte Mauritaniæ, qua preciosæ admodum mensæ fieri consueuerunt. De his intellexit Politianus in Rustico, dicens. Nec Maurusiacos pulchræ testudinis orbes Delphica sustentat. Et Lucanus libro decimo. Dentibus hinc niueis

Atlas sectos Atlantide sylua Imposuere orbes. Et Martialis libro decimo. Et Maurusiaci pondera rara citri. Mantuanus in Epigram. Barbaram citrum preciosus Atlas. Ida funebrem peperit cupressum, Plyn. libro. 13. Atlanti cōfines sunt Mauri, quibus plurima arbor citri, & mensarum insania.

26 Cæpis.

Cumæ ℭCumas Cæpis abundare docet Columella libro decimo scribens. Quæ pariunt veteres Cæposo littore cumæ.

27 Colocasia.

Aegyptus ℭColocasia herba est Aegypto peculiaris. Vnde Martialis. Niliacum ridebis olus, lanasq; sequaces, Improba quum morsu fila manuq; trahes.

28 Corruda.

Germania ℭCorruda herba est quædam syluestris, qua superioris Germaniæ campos refertos esse scribit Plynius libr. decimonono. cap. 8.

29 Carduis.

hispāia ℭVolaterranus ait carduos Hispanos miræ magnitudinis esse, pręstantisq; saporis. Plynius eos commēdat, qui apud carthaginem, & cordubam nascuntur.

30 Cappari.

ℭCapparis frutex est humi sparsus, spinosus, hami istar:

nascens in locis asperis, & grana habens mali punici gra nis similia. Optimus aduehitur ex Alexandria. Alexandria

31 Conserua.

ℭ Conserua herba est a conseruádo nomen adepta, frequens in fluminibus alpium. Alpes

32 Casia.

ℭ Casia herba est suauissimi odoris, & cynnamęæ virtutis. Nascitur autem in felici arabia. Arabia

33 Cerasis.

ℭ Cerasus cerasuntis oppidum est Pōti, quod a cerasorum arborum multitudine nomen suū traxit. Reperiuntur etiam in Lusitania & ripis Rheni, inquit Plynius. Cerasus

34 Cotonis malis.

ℭ Cotoneis malis abundat cydon cræte oppidum, a cuius nomine cydonia aliter dicuntur. Cydon

35 Cancris.

ℭ Phœnicia cancros habet littorales tantę velocitatis, vt vix compræhendi possint. Phœnicia

36 Cuniculis.

ℭ Plynius scribit tantum olim fuisse cuniculorum in Balearibus insulis multitudinem, vt populatis & corrosis messibus, famem incolis attulerint. Baleares

47 Calceamentis.

ℭ Sicyon vrbs fuit inter corinthum & Achaiam, in qua fiebant calceamenta, quæ in delicijs apud eos habebantur, qui cultui corporis studebant & elegantiæ. Sicyon

38 Chrysocolla.

ℭ Chrysocolla humor est in puteis per venam auri defluens, Laudatior autem habetur in Aurarijs cypri. Laudatissima est in Armenia, secunda in Macedonia, Largissima in Hispania, inquit Plynius. Cyprus

39 Coticula gemma.

ℭ Coticula gemma est, arguens cuiusmodi, & q̄ purum sit aurum. Aliter Heraclius, seu Lydius dicitur. Reperitur in flumine Tmoli Armeniæ. Tmolus

40 Carbunculis.

¶Carbunculus lapillus est, ignis fulgorem proferens.
India Laudatissimus aduehitur ex India, licet Carthagine & Massyliæ reperiatur.

41 Calce.

Tybur ¶Volaterranus ait in Tybure oppido ingentes esse fornaces, vbi calx effoditur.

42 Cotono

¶Cotonum verbo Gallis peculiari, est lana, seu lanugo tenuissima, mollicia, & candore excellens, qua delicatæ vestes Aegyptijs sacerdotibus quondam fiebant. Aliter Gossipium vocatur. Nascitur in calabria. In in-
Maltha sula item Maltha prope Siciliam. Sed optimum venit
Syria ex Syria.

43 Carpionibus.

Bænac⁹ ¶In Bęnaco lacu (quem ab Anguillarum multitudine commendat Plynius) nunc frequentes inueniri carpiones testis est Volaterranus.

44 Cocco.

¶Coccus pro purpura sumi solet. Vnde vestes coccinę. Martialis. Coccina famosæ donas, & Ianthina mœchę. Quintilianus libro primo. Nondum verba exprimit, & iam coccum intelligit. At coccum in neutro genere granum est, seu frutex, quo fullonum tinctura conficitur.
Asia Nascitur optimum in Asiæ partibus. Nunc omninm op-
Valētia timum e Valentia Hispaniæ oppido aduehitur. Est & Elliberis vrbs Hispaniæ, quæ ab eius grani copia, Granata dicta est.

45 Chalbana.

¶Chalbana frutex est odoratus, seu liquor ferulę, Thu-
Syria ris specie, Metopion aliqui vocant. Reperit in Syria.

47 Cercopythecis.

¶Cercopytheci animalia sunt de genere Simiarum, cauda quinum cubitorum, Barba propensa, coma humana, alba facie, Reliquo corpore nigrantes. Versantur in mont.bus Indiæ apud Taxilam ciuitatem copia

quidem

quidem tanta, vt alexandro illac transeunti, terrorem incusserint.

47 Callitrichibus.

¶ Callitriches etiam sunt de genere Simiarum. Barbã habent in facie, & lata sunt cauda, neq; viuunt in altero, quam æthiopico solo. Aethiopia

48 Cynoprosopis.

¶ Cynoprosopi animalia sunt eiusdem fere speciei, capite, dentibus, ac pelle canibus prope similes, hominibus reliqua Reperiuntur in desertis Indiæ Aethiopiam versus. Aethiopia

49 Catoblectis.

¶ Catoblectum Africa gignit tauro prope similẽ, aspectu terribilem superciliјs altis, extãtibus oculis, in recessu sanguineis & in terram semp depressis, iuba equina, quam ad certamen eregit. Africa

50 Chenalopecibus.

¶ Chenalopœx auis est minor ansere. ex Vulpis & Anseris forma, aquilæ & Feli inimicus, fœtum mira cõplectens charitate. Plynius ait hanc autem frequentem esse apud Britannos in mensarum delicijs. Britannia

51 Cinnamulgis.

¶ Cinnamulgus auis est in Arabia, quæ ĩ surculis sui nominis ædificat. Arabia,

52 Cephalis piscibus.

¶ Cephalus piscis est a cuius frequentia Cephalenides insulæ iuxta Actium oppidum nomen traxerunt. Cephalenides.

53 Chytarœdis piscibus.

¶ Chytharœdum piscem habet mare rubrum, cui inde nomen datum ꝙ a cauda ad verticem lineas habeat instar neruorum musici instrumenti distentas. Mare rubrũ.

54 Coronis.

¶ Elis vrbs fuit Græciæ prope quam celebrantur Iudi Olympici, varijsq; coronis donabanẽ pugiles. & Athletæ. Seneca in Troade. Pharin, an Pisam Iouis & coronis Elida claram. Elis

15 Castaneis.

Petragorici ¶Habent Petragorici Galliæ Aquitanicę populi tantã Castanearum & glandium multitudinem, vt earũ arboribus & syluis plena sit regio, qui porcos pinguefaciunt & saginant, Laudatissimum Castaneis patria Tarẽtum, & in Campania Neapolis.

16 Cetis piscibus.

Africa ¶Plynius libro. 32. scribit Cetos sexcentorũ pedum lõgitudinis, & trecentorũ sexaginta latitudinis in flumen Arabiæ intrasse. Coracini pisces peculiares sunt nilo. Cerusam habet Rhodus. Cotes Taygetus & Creta. Chrystallum India. Cylindros gemmas india. Coralochatem Creta & Oetha Cacopyritem gemmam Cappadocia. Choa item Choaspes Cytisum herbam Cyclades, Caprificos arbores cea insula. Cumeres Africæ copiosissimi sunt & grãdissimi. Præcipui nascunt in Arabia, mox cyreni: In arcadia similes Heliotropio. Ciminũ herbam habet æthiopia. Coriãdro abundat ægyptus. Camelos inter armenta pascunt Orientales. Autor Plynius.

¶Loca diuersis rebus abundantia:

¶De litera D.

1 Draconibus, Massylia, india, Aethiopia:
2 Disciplinis, Aetna.
3 Diuitijs, Syracusæ, Rhodos.
4 Dictamo Ida.
5 Dipsadibus. Garamantes. Lybia, arabia.

1 Draconibus.

Massyllia India Frequentes sunt in Massyllia africę Dracones, qui propterea Massylli dicuntur a poetis, Pamphilus Saxus Aurea massylli dicuntur quæ poma Draconis, India fert Dracones tantæ magnitudinis, vt Elephantes (quibuscum certant) circunflexu facili ambiant nexuq; nodi præstringant. Autor Plynius libro octauo ca. vndecimo Apuleius libro vndecimo Hinc dracones

Indici, inde Gryphes Hyperborei. Generat Dracones æthiopia, indicis pares, vicenum cubitorum. Asachei quoque populi sunt in æthiopia apud quos maxime nascũtur, ita vt cratium modo impliciti erectis capitib^9 velificent ad meliora pabula Arabiæ. Autor idem Plynius. Aethiopia

¶De Athenis Cicero libro primo de Oratore. Atque vt omittam Græciam & illas omnium doctrinarũ inuẽtrices Athenas, in quibus summa dicendi vis, & inuenta & perfecta est. Vnde & Ouidius in Epistolis, Atque aliquis doctas iam nunc eat (inquit) Athenas. Athenæ

3 Diuitijs.

¶Fama est syracusano opibus olim adeo creuisse, vt sequenti prouerbio fecerint locum. Vobis ne decima quidem Syracusanorum adest, quum diuites alloquimur. Est & aliud argumentum miræ eius vrbis opulentiæ, quod die quodam, terrestrem & maritimum contraxerit exercitum. Non aliam ob causam poetæ fingunt imbrem aureum olim in Rhodum pluisse, quam ob immensas eius vrbis diuitias. Quintianus in Cleopoli. Sit fertilis auro Magna Rhodos quondam descenderit aureus imber in Rhodon. Marullus. Nõ salamis. non clara suo Rhodos aurea Phœbo. Syracusæ rhodos

4 Dictamo herba.

¶Dictamus, seu Dictamum herba est, qua lacerti cum serpentibus pugnaturi se refouent. Frequens est autem in ida monte Cretæ. Virgilius libro. 12. Dictamum genitrix Cretæa carpit ab Ida. Ida

5 Dipsadibus serpentibus.

¶Dipsas serpens est minor vipera, qua demorsi, feruescunt siti, & tandem emoriuntur Frequens est apud Garamãtes. Vnde Syllius libro. 13. Quippe atro tapsidas efferuscente veneno Dispadas immẽsis horrent Garamãtes arenis. Reperiuntur etiam in Lybia, & arabia. Garamãtes Arabia

Loca diuersis rebus abundantia.

De litera E.

1 Equis, Argos, Thessalia, Asturia, Agragas, bilbilis, Nisæus, Elis, Argeus, Olysipus, Scythia, Nesi, Islandria Sarrianum, Tunis.
2 Elephantibus, Corsellæ, Africa, Sala Tingitana, Aethiopia, Lybia, Getulia, India, Matmatica, Taprobane, Troglodytæ.
3 Ebore, India assyria.
4 Echinis piscibus, Misenus.
5 Electro, Electrides, Aethiopia.
6 Ebeno, Aethiopia.
7 Eruca, Hispania.
8 Exocœtis piscibus, Arcadia.
9 Exercitu, Meroe.
10 Alijs rebus, alia quædam loca.

1 Equis.

Argos

ARgos ab equorum præstantia commendat Horatius lib. primo Car. dicens. Plurimus in Iunonis honorem Aptum dicet equis Argos, ditesque Mycenas. Matullus. Non Ithace, præ nobile equis non Argos alendis. Equo pugnare Thessalorum est inuentũ Et primũ Thessalia qui vsus repertus est, Lucanus. Thessalicus sonipes, bellis feralibus omen. Antiquitus prima laus fuit equarum Thessaliæ. Hinc adagiũ Erasmo positum. Decernitur equa Thessalica. De summo præmio. Cæsar equorum Thessalię in tauros dimicantium, eosque perimẽtium spectaculũ Romæ exhibuit. Strabo quoque ait Thessaliam pascendis equis esse commodissimam, qui Arcadicos & Epidauricos maxime præcellant. Asturia vrbs Hispaniæ equos habuit (qui tollutarij dicũtur) gressus molliter glomerantes, alterna crurum explicatiõe. Syllius. His paruus sonipes. nec Marti notus, at idẽ aut icõcusso glomerat vestigia dorso, Aut molli pacata celer trahit esseda collo. Martialis. Hic breuis ad nume-

(margin: Thessalia; Asturia)

rum rapidos qui colligit vngues, Venit ab Hispanis gentibus Astur equus. Agragas, seu Agrigentũ Siciliæ oppidum, habuit optimos equos. Virgil. libro tertio Aenei. Ardus inde Agragas ostentat maxima longe Mœnia, magnanimum quondam generator equorum. De Bilbili Celtiberię, ciuitate Martialis. Videbis altam Liciane Bilbilim Equis & armis nobilem. Nisęus mõs est in mœdia, in quo pulcherrimi itidem nascũtur equi. De Elide Græciæ vrbe, Sidonius Non hic Elida nobilem quadrigis, Proper. lib. 1. Et quas Elis opes ante pararat equis. Tibullus Qui prior Elæo est carcere missus equus. Virg. Elia, dum palmas Epyros equarum. De Argæo Cappadociæ monte Claudianus lib. 2. in Ruffi. Volucrũq; pares Argæus equorum. In Olysippo Hispanię vrbe, equę venerem sibi figurantes, hausto Fauonio dicunt concipere. Equis abundat Scythia, Asinis carens propter immensum frigus, Sunt in eadem regione populi, equorũ carnibus vescentes, quos Ptolemeus Hippophagos. vocat. Scythæ (inquit Plynius) equitatus equorum gloria strepunt. Nesi populi sunt in Scythia Europæa optimis quondam equis abundantes, quibus reges vtebantur. Irlandriæ regio equos habet vectorios pręcipua bonitate quos vbinos vocant, celeriores Anglicis. De Satriano vrbe Appuliæ, Horatius. Me Satrianæo vectari rure caballo. Tunis vrbs Africæ, habuit prestantes cursu quos barbaros vocant, quales in Massylia, Numidiaq; passim reperiũtur. Ex Tyrrheni maris insulis presertim corsica & sardinia, adducũtur breues admodum, sed animo generoso atq; audaci ingressu & irrequieto. Ex germania grauiores, quam succusatii dicũtur Festo Nonio Tortores, Plauto Cruciãtes. Herodotus scribit in Paremitana regione Aegypti equos esse fluuiales, vngulis bouinis, simo naso, equina iuba, eminẽtibus & cancellatis dentibus, fulgida cauda, magnitudie maxime tauri, crasso corio, vt ex eo arefacto fiãt pila missilia. Idẽ ait circa mœotis paludem (vnde profluit Hypanis) equos esse sylue

agragas
Bilbilis
Nisæus
Elis
Argęus
Olysippus
Scythia
Nesi
Irlãdria
Sattrianum
tunis & alia loca

ſtres & candidos.

‡ Elephantibus.

Corſellæ Africa Sala Tingitania Aethiopia Lybia India

¶ Corſellæ oppidũ eſt in Africa vbi ꝑgandes ſunt Elephanti, quorũ etiá multitudo eſt in tota fere Africa, Autore Plynio. Sala quoq; oppidũ Mauritaniæ, greges habet plurimos Elephantũ. Plynius de Tingitania Africæ prouincia ſcribens, ipſa (inquit) prouincia ab Oriente montoſa fert Elephantes, Herodotus in Thalia ait Aethiopiá terrarum habitatarum Vltima Vaſtos fere elephãtos, prominentibus vtrinq; dentibus, Lybia, Syllius lib. tertio Belua nec retinent tardante Lybiſſa timore. Plynius ſcribit in India gentem eſſe cuius rex quadraginta milia Elephantorum in armis habeat, alios item ibidẽ eſſe populos Polybotros nomine, qui elephantorũ nouem milia regi ſuo per omnes dies ſtipendientur. Vnde (inquit ille) coniectatio ingens opum eſt. Idem libro. 8. ſcribit. Indicum elephantum Afri pauent, nec contueri audent. Nam & maior indicis magnitudo eſt ſunt & alij populi Oraturæ, quorum rex habet decẽ milia elephãtorum. Automelæ oppidi rex elephantes habet. 1600. Pauperior Charmorum rex elephantos. 60. Pandi gens ſola indorum regnata fœminis, quingentos habent elephantos. Galterus libro primo Alexandreidos. Nobiliũ multa regionum laude ſuperbit, Hęc diues gemmis, elephantibus india barrit. Hinc decenti Epitheto poetę Indicum vocant elephantem. Martianus Capella, indicos (inquit) elephantos organica permulſos detineri voce compertum.

Marmatica

¶ Habet Marmarica regio Africę elephãtos, Sidonius. Non ſi quas eboris trabes refractis Roſtris Marmarici deoere barri. Oneſicritus apud Plynium libro ſexto teſtis eſt elephantos in Taprobane inſula maiores bellicoſioreſq; quam in India gigni. Troglodytæ contermini Aethiopiæ, ſolo elephantum venatu nutriuntur.

Taprobane Troglodytæ

‡ Ebore.

India

¶ India Virgilius. India mittit ebur, molles ſua thura ſa

bæi. Claudianus. Vobis rubra dabunt præciosas æquora pompas, Indus ebur, ramos Panchaia, vellera seres, Horatius libro primo Car. Non aurum, aut ebur Indicum Marullus, Perlucebat aquis, quare ebur indicum inclusum tenui vitro. Ouidius. Sectile delicijs India præbet ebur. Assyria. Idem Ouidius libro secũdo Eleg. Mçonis Assyrium fœmina tinxit ebur. Assyria

4 Echinnis piscibus.

¶ Frequẽter esse iuxta Misenum promõtorium Echinnos, docet Horatius libro secundo Ser. dicens. Miseno oriuntur Echinni, Pectinibus patulis iactat se molle Tarentum. Missenus

5 Electro.

¶ Electrices Mœsię sunt insulæ (quas alij Gressarias vocant) dictæ, quod in his proueniret succinum, quod illi Electrum vocant. Gignitur etiam in Aethiopia. Electrides

6 Ebeno.

¶ Ebenum arborem nigri coloris, Itidem habent Aethiopes. Aethiopia

7 Eruca.

¶ Eruca herba est Venerem excitans. Vnde Ouidius de Remed. Nec minus erucas iubeo vitare salaces. Colu. li. 11. Excitet vt Veneri tardos eruca maritos. Frequens est in Hispania. hispãia

8 Exocœtis piscibus.

¶ Exocœtus piscis est siccum somni causa exiens. Hunc habet Arcadia. arcadia

9 Exercitu.

¶ Quo tempore Aethiopes rerum potiebantur, Meroe insula ducenta armentorum milia regi suo suppeditabat. Meroe

10 Alijs rebus.

¶ Eupatoriam herbam mittit Arcadia. Euphorbiam Atlas, Eumetridem gemmam Lesbos. Equos pennatos Aethiopia.

¶De litera.F.

1 FOrmicis, India, Dardæ, Aegyptus.
2 Frumentis, Cremona, Sicilia, Betica, Babylonia, Eleusis, Africa Appulia garganus morauia.
3 Frugibus, Sicilia, Italia, Africa, Hispania, Sardinia, Aegyptus, Fortunatæ insulæ Pyrasus, Aroa Thracia
4 Fructibus, At a s, Campania.
5 Fagis. Chios.
6 Feris, Syluæ, Mauritaniæ, Scythia.
7 Ferro, Chalybes, Norici, Melita, Bilbilis.
8 Fundis, Baleares.
9 Fauis, Hybla, Hymettus Pelignum Germania.
10 Floribus, Cicilia, Enna, Saba Aetna, Hybla, Paphos, Turia, Cyrene, samos.
11 Fabis, Burcana.
12 Fraxinis, Ida, Cos.
13 Ficubus, Thessalia, Fortunatæ, India:
14 Figulinis officinis, Pythecusa.
15 Fontibus, Ida, Tomarus.
16 Flammis, Vesæuus.
17 Felibus, Tartessus
18 Fluminibus, India.
19 Ferulis, Aegyptus.

1 Formicis.

India IN solitudine Indiæ arenosa, formicæ gignuntur canum quidem magnitudine minores Vulpium vero maiores Earum nõnullæ apud regem Persarum visuntur in venatu captæ, inquit Herodotus. Aurum e cauernis ibidem eruunt. Propertius libro.2. Inda cauis aurum mittit formica metallis.

Dardæ ¶Apud dardas Indorum populos mõs est trium miliũ stadiorum ambitu, & sub eo aurifodinæ, in quibus formicæ vulpibus. non minores aurum effodiunt. Plynius

Aegyptus libro vndecimo scribit in Aegypto formicas eẽ magnitudinis luporum.

2 Frumentis.

¶Cremona frumenti ferax est. Vnde Mātuanus. Et frumentiferæ cultissima rura Cremonę. Plynius scribit Siciliam & Beticam frumenti adeo fœcūdas esse, vt aristas centum granorum egerant. De Babylonia, Herodotus in clio. Hæc regio inquit, omnium (quas vidimus) optima est duntaxat ferendo frumento. Nam in arboribus ferendis, vite, olea, nequaquam de principatu contendit. Cereris autem fructu procreando, adeo ferax est, vt nunquam non fere ducena reddat. Et vbi præstans bonitate se vincit, etiam ad tricena quaternum fere digitorum latitudine triticeis atque hordeaceis foliis. Frumētifera etiam est Eleusis vrbs Atticæ. Mantuanus in Dionysio. Misit & altricem frugum cerealis Eleusim. Africa. Horatius libro secundo Ser. Frumenti quantum metit Africa. Idem libro primo Car. Quicquid de Lybicis verritur areis Appulia. Idem Horatius libro tertio Car. Quam si quicquid arat impiger Appulus, Occultare meis dicerer horreis. Gargarus mōs, seu Gargara in plurali. Oui. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos. Seneca in Theb. Hinc grata cereri Gargara, & diues solum. Morauia regio Bohemiæ vicina, pabulo frumento, & pecore abundat.

Cremona · Sicilia · Betica · Babylonia · Eleusis · Africa · appulia · gargar⁹ · Morauia

3 Frugibus.

¶Siciliam frugibus esse fœcundissimam constat. Strozza pater. Aruaq; frugifere pinguia Sicanię. Hinc orta est fabula de cerere, quæ ibidem fruges & modum arandæ terræ commōstrasse dicitur. Et Cicero Siciliam horreum populi Romani vocat, quæ sæpe maximos pauerit exercitus, Strepit etiam hac vbertate Italia. Virgilius libro secundo Georgico. Salue magna parens frugum Saturnia tellus. Plynius libro tertio capi. 5. Italiam vocat terram omnium terrarum alumnam. Idem lib. quinto. de Africa loquens, Ita (inquit) appelllatur regio fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis fœn⁹ reddente terra, Horatius libro tertio Car. Fulgentem impe

Sicilia · Italia · Africa

rio fertilis Africæ. Hispania. Martianus Capella. Europæ (inquit) lumen Hispaniæ contributum, fertili frugũ, optimæq; prouinciæ, metallorum auriq; fœtura, & meti marmoris, gemmarumq; muneribus prædicandæ.

Sardinia. Claudianus. Humanæ speciem plátæ se magna figurat insula, Sardiniam veteres dixere coloni, Diues ager frugum. Bap. Pius. Quum tu Sardiniæ feracis agros, Et pingues segetum vales aceruos Gargani superare nunc remoti. Plynius libro vigesimoprimo Capite 1 r. scribit Aegyptum frugum esse fertilissimã. Vnde priscianus seu Rhenius in Dionysii Geographia. Hinc Nilus currẽs ad partes flumine pingui, Fertilis Aegypti terras fœcundat opimas. De fortunatis insulis, Horatius in Epodo. Petam⁹ arua, diuites & insulas, Reddit vbi cerere tellus inarata quotánis. Homerus scribit tẽplũ cereris fuisse in Pyraso Vrbe Phthiæ, propter copiã frugum ei⁹ loci. Aroa vrbs Achaię nomen sumpsit ab Aratro, ꝙ sit pariter ferax frugũ. Est fertilis Thracia frugũ & frigore, & æstibus, vt Africa & Aegyptus, inquit Plynius.

Aegyptus. Fortunatę isulæ. Pyrasus Aroa

4 Fructibus.

Atlas Plynius libro quinto, scribit Atlantem Mauritaniæ montem, opacum nemorosumq; esse, & scatebris fontium riguum, qua spectat Africam, Fructibus omnium generum sponte ita subnascentibus, vt nunquam satietas voluptatibus desit.

cápania Cicero de lege Agraria contra Rullum. Campania (inquit) semper superbit bonitate agrorum, & magnitudine fructuũ, salubritate aeris, & pulchritudine regióis.

Viuaresium Viuaresium prouincia est superior linguæ Oxitanæ, Rhodano cõtermina, qua prospicit Orientem, terra quidem montosa, ruentibusq; impetu miro torrentibus vbiq; irrigua, frequens & velut turrita montium multitudine, præter cæteras Gallię partes. Quod tamẽ de bonitate, & fertilitate loci nihil adimit, imo vero auget inusitata quadã natura, Nam vt accepi ab honestiss. mo, & doctissimo viro, verborũq; non prodigo GEOR-

GIO BERNARDO eius loci indigena, illustrissimæq;, & a Troianis Oriundæ Turnonum familiæ domestico, terra ipsa tanta rerum omnium fœcũditate excellit, vt genuinis opibus contẽta, alienarum mercium nihil indigeat. Nam (quod est precipuum) vina profert laudatissima omniũq; laudibus nemine reclamante longis interuallis anteferenda. Qua parte respicit Occidentem, mõtes habet, electissimis raraq; bonitate castaneis refertissimos. Omnium præterea pomorum, nucum & aliorum hoc genus fructuum adeo ferax, vt nec pyra calabriæ nec hortos Hesperidum, nec Phæacum, pomaria conferre liceat. Granis, herbis, floribus, violis fructibus intantum fœcunda, vt in ea pingenda, omnibusq; dotibus ornãda, vires suas exercuisse natura videatur. Vbertatem & copiam leguminũ si videres, rapereris in admirationem, tibiq; iucundum esset istic relicta patria exulare. Nec immerito Viuaresium a vita aut viuariorũ multitudine nomẽ meruit. Habet enim leporaria, Ornithones, Auiaria, & cætera, quæ villaticã decent pastionem. Ei loco nũc præest. D. Claudius de Turnone antistes populi eiusdem meritissimus, doctissimusq; literarum, & amantissimus, terræ suæ fertilitatem, morum & virtutũ multitudine referens, scelerũq; tribulos & vrticas a grege suo opere & verbo euellens, quem viri permota sanctitate, Anna Ludouici duodecimi vxor & Gallorũ regina, Elcemosinariũ sibi constituit, ꝙ sciret hominẽ ipsum suapte natura liberalem esse, & propensa in pauperes cõmiseratione & pietate.

5 Fagis.

¶Plynius lib. 16. scribit ex Cornelij Alexãdrini testimonio, dulcissimas esse fagos in Chio insula, earumq; glandibus obsessos ibidem homines diu durasse. Chios

6 Feris.

¶Polybius apud Plyniũ ꝓdit, ab Atlãte Occasum versus, saltus esse plenos feris, quas generat Africa. Scythia regio feris abundat, propter solitudinem hominũ eius Mauritania

regionis, qui nullis certis sedibus vtuntur, sed vagi ferũtur in plaustris. Vnde & Scytharum solitudo transiit in prouerbium.

7 Ferro.

Chalybes ℂChalybes populi sunt in Ponto, prope Themodoontem, qui optimo abundant ferro Virgilius libro primo Georgico. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi, At chalybes nudi ferrum. Norici Norici Alpium populi, venas ferri laudabiles habuerũt. Hinc Horatius ensem vocat noricum, dicens. Quas neque Noricus Deterret ensis. Idẽ in carmine Sæculari. Modo ense pectus Norico recludere. Melita quoque Siciliæ insula præstantes habet ferri fodinas. Bilbilis Bilbilis fluuius est hispanię apud quem optima ferri temperatura fiebat. Hinc Horatius lib. primo. Car. Loricas vocat Iberas, dicẽs. Quum tu coemptos vndiq; nobiles Libros Paneti, & Socraticam domum Mutare loricis Iberis, Pollicitus meliora, tendis.

8 Fundis.

Baleares ℂBaleares duę sunt insulæ in mari Hispano, apud quas vsus fundæ repertus est, & adeo celebratus, vt matres filios suos aliis auibus olim vesci non paterẽtur, nisi quas funda fuissent adepti. Florus, cibum (inquit) puer a matre non capit, nisi quid ipsa monstrãte percusserit. Lucanus libro primo. Et torto Balearis verbere fundę ocior. Plynius libro tertio Baleares (inquit) funda bellicosas, Gręci Gymnesias dixere, Virgilius libro primo Georgico. Stuppea torquentur Balearis verbera fundæ. Statius libro decimo. Roboraq;, & grauidas fundæ Balearis habenas. Ouidius libro secundo Metamorpho. Non secus exarsit, quam quum Balearica plumbũ Funda iacit. Et libro quarto. Tantum aberat scopulis, quantũ Balearica torto funda potest plumbo mediis transmittere cœli.

9 Fauis.

Hybla Hymettus ℂFauis abundat Hybla & Hymettus, Syllius libro. 14. Tum quæ nectareis vocat ad certamen Hymettum, Audax Hybla fauis. Claudianus. Hyblęos latebris nec spo-

liat fauos. Faui cæra spectabiles reperiuntur in pelignis, Sicilia, Creta, Cypro, Africa. Plynius scribit visum in germania octo pedum longitudinis fauum.

10 Floribus.

¶ Cilicia. Statius libro secundo Syl. Quid cilicum flores, quid munera graminis Indi? Enna vrbs Siciliæ. Stroza pater. Non tu floriferis in odoræ vallibus Ennæ. Saba. Statius libro quinto. Syl. Ver Arabum, Cilicūq; fluit florescq; sabæi. Aetna. Ausonius. Qualis floricoma quondam populator in Aetna. Cilicia Enna Saba Aetna

¶ Hybla. Ouidius libro quinto de Trist. Florida quam multas Hybla tuetur apes. Martialis Libro secundo. Florida per varios vt pingitur Hybla colores. Mantuanus de sacris diebus. Olfacere Hyblæos flores, & Hymettia prata. Hybla

¶ Paphos. Crinitus. Seu tu floriferā cōcelebras paphō. paphos

¶ Turia fluuius Hispaniæ. Claudianus, Florib⁹ & roseis formosus Turia ripis. Turia

¶ Plynius libro vigesimoprimo scribit Cyrenis semp flores esse laudatissimos. Cyrenę Samos

¶ Tritum Adagium est apud Erasmum. Samiorum flores, vbi quis extremam decerpit voluptatem, quod ea insula florum vbertate claruerit.

11 Fabis.

¶ Plynius libro quarto ait Burcanam insulam esse Ponti, quæ Fabaria dicatur Latinis, a multitudine frugis inibi sponte prouenientis. Est autem insula Oceani septentrionalis. Burcana

12 Fraxinis.

¶ Ida mons fraxinis abundat tantæ bonitatis, vt Citro sint similes, & ablato cortice plærunq; emētes decipiāt. Nascuntur & in Co insula, Autore Plynio. Ida Thessalia

13 Ficubus.

¶ Plurima fic⁹ exit in thessalia & Macedonia, teste eodem libro decimosexto. Horatius in Epodo ait Fortunatas insulas abundare ficubus, scribens. Suamq; pulla Fortunatę Insulæ.

ficus ornat arborem. Credibile est maximas esse ficus Indiae,& valde spaciosas, quum sub earum vna turmae condantur equitum.

14 Figulinis officinis.

Pythecusa. ¶ Pythecusa, Autore Plynio libro tertio dicta est non a simiarum multitudine, sed a figulinis. Pythos enim dolium dicitur.

15 Fontibus.

Ida ¶ In Ida monte multi sunt fontes. Ex quorum duobus Scamander,& Simois scaturiunt. Ouidius libro secundo Metamorpho. Et tum sicca, prius creberrima fontibus Ida. Thomas Radinus. Ida multifons, Cyzicum Romanis honora. Propterea aquosam eam vocat Horatius libro tertio Car. dicēs. Qualis aut Nireus fuit, aut aquosa Raptus ab Ida. Ouidius lib. sexto Fast. Nec quas priamides in aquosae vallibus Ide contulit. In Tomaro mōte

Tomarus epyri centum esse fontes docet Plynius libro quarto, Tomarus (inquit) mons centum fontibus circa radices Theopompo celebratus.

16 Flammis.

Vesēuus ¶ Vesaeuus mons Campaniae, flammas quandoq; proiecit. Mantuanus in Brixia. Et quae flammiuomi pariunt arbusta Vesaeui.

17 Felibus.

Tartessus ¶ Tartessi populi sunt in Iberia, apud quos Feles maxime nasci dicuntur. Vnde natum Adagiū. Feles Tartessia.

18 Fluminibus.

India ¶ In India mira est fluminum vastitas. Proditur Alexādrum magnum, nullo die minus stadia. 600. nauigasse in Indo fluuio, nec potuisse ante menses quinque enauigare, adiectis paucis diebus. Et tamen minorem Gange esse constat. Megasthenes apud Plynium sexaginta eius amnes prodit.

19 Ferulis.

Aegyptus ¶ Ferulas in Aegypto praecellere scribit Plynius libro 13. cap. 22.

De litera G.

1 Gallinis, Africa, Gallinaria.
2 Gemmis. Taprobane, India, Erithra, Idaspes, Garamantes, Mare rubrum.
3 Glandibus, Dodona.
4 Gruibus, Strymon, Biston.
5 Gazis, Persis.
6 Gryphibus, Hyperborei.
7 Gobijs, Venetiæ.
8 Glanys, Glanius.
9 Gruibus piscibus, Mare rubrum
10 Galgulis auibus, Pelodonnesus.
11 Graculis Veneti.
12 Glasco, Britannia.
13 Glaucione herba, Syria.
14 Gagate gemma, Lycia.
15 Grypso, Tymphus.
16 Alijs rebus, quædam alia loca.

1 Gallinis.

Varro libro tertio de re Rustica Gallinæ inquit, Africanæ sunt grandes, quas Meleagrides appellant Græci. De his loquitur Statius libro primo Syl. dicens. Quas vdo Numydæ legunt sub austro. Et Martia. Ansere Ro. quamuis satur Annibal esset, ipse suas nunquam barbarus edit aues. Horatins in epodo. Non Afra auis descendat in ventrem meum, Non Attagen Ionicus iucundior. Suetonius in Caligula. Hostiæ erant Phœnicopteri, Pauones, Tetraones, Numydicæ, Meleagrides. Gallinaria insula est in mari Ligustico, nomen inde sortitaq; Gallinis abundet, Aelianus apud Volaterranū testis est Meleagrides esse in Lero insula, quas fabula vult Meleagri Oenei filij natas, luctu patris in aues fuisse conuersas. Africa Gallinaria Leros

2 Gemmis.

Plynius lib. 6. ait in Taprobane insula aurum & argē-

tum esse in precio, Marmor testudinis simile, Gemmas, Margaritasq; in honore multo præstantiores. India variis abūdat gemmis. Sabellicus. Cernere erat, quicquid gemmarum prodiga mittit India, quicquid opum pelago scrutatnr Erithra. Propertius libro secundo. Indica quos medio vertice gēma tenet. Seneca in Hippolyto. Nec niueus lapis Deducat aures, Indici domum maris. Stroza pater, Quid iuuat in nitidis Indica gemma comis? Erithra rubri maris insula. Claudian⁹ Talis Erithręis intextus Nebrida gemmis Liber agit currus.

India

Erithra

Idaspes ¶ Idaspes fl. Claudianus. Diues Idaspæis augescat purpura gemmis. Statius libro octauo Thebai. Ceu modo gemmiferum thyrso populatus Idaspē. Seneca in Medea. Tepidis Idaspes gemmifer currens aquis. Garamātes populi Orientales. Syllius libro decimoquinto. Ardebat gemma Garamantide cærula vestis.

Garamātes

Mare rubrū. ¶ Habet & mare rubrum gēmas varii coloris, magniq; precii. Seneca in Hercule Oethæo. Gestat pelagi dona rubentis, Nec gemmiferas detrahit aures Lapis Eoa lectus in vnda. Tibullus libro secūdo. Nec tibi gemmarū quicquid felicibus Indis Nascitur, Eoi qua maris vnda rubet. Idem. Et a rubro lucida concha mari. Et libro tertio. Quidve in Erithræo legitur quę littore concha. Idē lib. 4. Et quascunq; niger rubro de littore gemmas Proximus Eois colligit Indus aquis. Propertius lib. 1. Et legitur rubris gemma sub æquoribus. Idem libro tertio. Et freta gēmiferi findere classe maris. Sunt & fluuii nonnulli gemmis nobiles, inter quos Aoaxis, & Ganges numerantur a Plynio.

3 Glandibus.

Dodōa ¶ In Dodona Chaoniæ sylua primum repertus est glādis vsus. Virg. libro primo Georgico. Chaoniam pingui glandem mutauit arista.

4 Gruibus.

Strymō ¶ Apud Strymonem fluuiū, & Bistonem lacum Thraciæ, grues maxime per æstum morantur. Virgilius libro primo.

primo Georg. Nihil improb⁹ anser, Strimoniæq; grues & amaris intyba fibris Officiunt, Lucanus libro tertio. Deseritur Strymon, rapido committere Nilo Bistonias consuetus aues.

5 Gazis.

Gaze dicuntur diuitiæ Persarum, quos auro, gēmis & vnguentis refertissimos fuisse constat. Statius libro primo Syl. Dignæ Mydæ Crœsiq; bonis & Persde Gaza. Sabellicus, Regia quod Crœsi cepit, quod Persica regum Gaza vetus. Persis.

6 Gryphibus.

Gryphes habent Hyperborei septentrionales Politianus. Gryphes Hyperboreos Nemesis, Cytherea columbas. Hypborees.

7 Gobiis.

Gobiis VEnetiæ. Martialis in VEnetis sint lauta licet conuiuia terris, Principium cœnæ Gobius esse solet. Venetię

8 Glaniјs.

Glaniј pisces sunt quos Volaterranus ex testimonio Stephani grammatici, ait nasci apud Glanium cumarū fluuium. glauni⁹

9 Gruibus piscibus.

Grus piscis est habens os ceruicem grui alti similem & squamas instar pennarum eius. Nutrit hunc piscem corinthium pelagus, magnitudine pedum. 15. Corinthius.

10 Galgulis.

Galgulus auis est magnitudine turturis, toto corpore viridis frequens in Peloponneso. Pelopōnesus

11 Graculis.

VEnetorum Adriam incolētium regio tot habet graculos, vt fruges populentur, & iacta absumant semina, Veneti

12 Glasco.

Glascum herba est, qua Plinij temporibus Britanni se inficiebant, atro colore terrorem ostentātes. Vnde Martialis. Barbara de pictis veni Bascanda Britānis. Bap. Pi⁹. Et Galatæ, Heluetijq; truces, pictiq; Britanni. britānis

13 Glaucione.

¶ Glaucion,herba est folijs similibus Papaueris.freques
Syria in Syria.

14 Gagate.

Gaga/thes ¶ Gagates lapillus nascitur in Lycie iuxta hostium Ga/
gatis fluuii,vnde nomen traxit.

15 Gypso.

Tym/phus ¶ Gypsum Thympheticum laudat Plynius,a Tympho
oppido.Plurimum quoq; effoditur in Epyro. Fit etiá in
Phœnicia,Turijs & Perrhebia.

16 Alijs rebus.

¶ Gentianam herbam habet Phœnicia & Illyricũ,Ga
lestitem gemmam Achelous,Galbanũ herbam,Syria.

¶ De litera H.

1 Hircis.Cinyphs.
2 Hydris,Nilus.
3 Helleboro,Oetha,Anticyra,Helycon.
4 Herbis,Aegyptus,Italia,Acis.Epyrus.
5 Herbis veneficis,Scythia,Caucasus,Colchos,Iberia
Pontus,Thessalia.
6 Hortis,Phæacia Syria.
7 Hyacintho,Aethiopia.
8 Hysopo,Cilicia.
9 Helenio,helena.
10 Hippice,Scythia.
11 Herodijs auibus,Diomedæa.
12 Helopibus piscibus,Pamphylia.
13 Hircis piscibus,Cyrenaicum mare.
14 Alijs rebus,quædam alia loca.

1 Hircis.

ciniphs Cinyphs fluuius est Africæ apud quem grãdes na
scũtur hirci,villoq; tonsili,Virg.Nec minus inte
rea barbas,incanaq; mẽta Cinyphii tondet hirci
Pontauus. Iure cui Marsi inuideant, & ipsi Cinyphes
hirci.

2 Hydris.

¶Nilus fl. Mantuanus in Aprili. Niligenas abigens ab ouilibus hidros. Nilus

3 Helleboro.

¶Plurimum hellebori nascitur in Oetha mõte, autore Plynio. Supra Anticyram quoq; montes sunt petricosi, in quibus copiose prouenit helleborum. Hac autẽ herba purgantur insaniæ. Propterea Liuius Drusus Tribunus pl. quum morbum Comitialẽ pateretur, Anticyram dicitur nauigasse, in eaq; insula helleborum bibisse, atq; ita morbo liberatum Vnde etiam Horatius in Arte. Si tribus Anticyris caput insanabile, nunq̃ Tõsori licino cõmiserit Ouidius. 1. bibe (dixissem) purgãtes pectora succos. Quicquid & in tota nascitur Anticyra. Apud helyconem Bœotiæ montem, nascitur quoq; optimum, & cerebro vtile, purgandæq; insaniæ itidem efficax. Oetha Anticyra.

4 Herbis.

¶Homerus apud Plynium lib. 15. gloria herbarum Aegypto tribuit Diodorus de Aegypto loquẽs, Terra (inquit) inculta relicta, pecori ad pastũ adeo exuberat herbis, vt oues bis anno pariant, bisq; præbeant lanam. Aeschylus apud Plynium. Italiam herbarum potẽtia refert tam prodit. De Aci fluuio, Ouidius lib. 4. Fast. Præterit & ripas herbifer aci tuas. Epyrus. Idem Ouidius libro. 8. Metamorpho. Misit aprum quanto maiores herbida tauros Non habet Epyrus. Aegyptus

5 Herbis veneficis:

¶De Caucaso & Scythia, Claudianus libro. 1. in Ruff. Funestarumq; potestas herbarum, quicquid lœthali gramine pollens Caucasus & Scythicę vernant in gramine rupes. Colchos & Iberia. Horatius in Epodo. Herbasq;, quas Colchos atq; Iberia mittit venenorũ ferax. In ponto quoq; prouentus est malorũ graminum. Virg. in Buc. Has herbas, atq; põto mihi lecta venena ipse dedit Mœris, nascuntur plurima Ponto Mantuanus in Alphonso Caucasus Scythia

libro secũdo Virosi infamia ponti Gramina, queis olim Medea venefica, matris Docta scelus, nec nõ Ithaci ducis hospita Circe, In varios vult⁹ homines mutare solebant. Thessalica Seneca in Hercule Oethoeo. Quas Pontus herbas generat, atq; Thesala sub rupe Pindus. Tibullus libro secundo. Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni, Quicquid & herbarum Thessala terra dedit.

6 Hortis.

Phæacia ¶ In Phæacia horti fuerunt memorabiles, & pomaria varijs referta fructibus. Quæ quum magno studio coleret rex eius loci alcinous, deus hortorum credit⁹ est Sabel. Nemo amplius hortos Phęacum aut nemus Hęsperidum mirabitur vllus. Statius libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, vosq; qui nunquam vacui prodistis in aera Rami? Syria fuit in hortis operosissima, autore Plynio. Inde quoq; est prouerbiũ Græcis. Multa. Syrorum olera.

Syria

7 Hyacyntho.

Aethiopia ¶ Hyacinthum florem mittit æthiopia, frequens etiã, nascitnr in thermis Diocletianis, Eximiæ quoq; prouenit in Gallia autore Plynio.

8 Hysopo.

Cilicia ¶ Hysopum mõtanum & hortense optimum nascitur in cilicia, in Tauro monte, Dein probatur Pamphilium & Smyrnæum.

9 Helenio.

Helena ¶ Helenium flos est, quem lachrymis Helenæ fabulantur natum. Reperiuntur in Helena insula.

10 Hippice.

Scythia ¶ Hippice herba est qua pasti equi diuturnam famem sustinent. Vnde nomen sumpsit. Frequens est in Scythia, Prædulcis circa Bœotiam.

11 Herodijs.

Diomedæa ¶ Herodij aues sunt prope flumina degentes, frequentes in Diomedæa insula.

12 Hircis piscibus.

¶ Hirci pisces circa Cyrenaicum sardorumq; mare oberrantes. visuntur cum Delphinis. Cyrenę

13 Aliis rebus.

¶ Heliotrophium herbam mittit æthiopia. Hephestitem gemmam, Corycus. Hexeconthalithum gem. Troglodytæ. Hematitem, Aethiopia, Hydromellem Phrygia. Hyenas animalia, Africa. Hematopodes aues Aegyptus, Hamoniacum africa. Hiacynthos gemmas Aethiopia, atq; etiam Chrysolitos, aureo colore translucentes. Quibus præferuntur Indicæ, & (si variæ non sint) Bactrianæ.

De Litera. I.

1 Ignibus, Aetna.
2 Iaculis, Gnosos.
3 Iuncis, Nabathæi, Hispania.
4 Iri herba, Cyzicus.
5 Iride gemma Persis.
6 Isati herba, Syria.
7 Iuniperis, Hispania.
8 Insulis, Illyricum.
9 Inchneumonibus, Aegyptus.
10 Ibidibus, Pelusium.

1 Ignibus.

¶ Aetna inter montes igniferos numeratur. Statius libro quinto Theb. vbi ignifera fessus suspirat in Aetna Mulcifer. Et libr. tertio Achil. Ignifera quæ fulmina posceret Aetna. Lucanus libro primo. Et ardenti ciuilia bella sub aetna. Aetna

2 Iaculis.

¶ Gnosos vrbs est Cretę, cuius incolę iaculis claruerũt: Mantuanus in Epigram. Gnosiacis alcon, iaculis clarebat & arcu Lucanus libro. 3. Gnosoq; agitare Pharetras Docta, nec Eois peior Gortina sagittis.

3 Iuncis.

¶ Inter iuncos præstantissimus est Nabatheus, deinde

Arabicus, quem quidam Babylonicum vocant. Tertius
hispāia Lybicus, prope inutilis. Laudatur & hispanus, quo fiunt funes.

4 Iri herba.

Iris herba est odorata, Raphano similis, vnguentisq;
Cizicus & medicinæ aptissima. Frequens est in Cyzico insula,

5 Iride gemma.

Iris gemma (quam crematam, tusamq; ad Ecneumonum morsus remedio esse horus apud Plyniū prodit)
Persis. nascitur in perside.

6 Isati.

Isatis herba est fullonia, rubro colore, quam mittit
Syria Syria.

7 Iuniperis.

Scribit Plynius libro decimosexto vastas esse iuniperos
hispāia ros in hispania.

8 Insulis.

Illiricū Idem libro tertio ait illyrici oram mille amplius insulis frequentari, propter naturam vadosi maris.

9 Ichneumonibus.

Ichneumon serpens aspidi infestissimus. frequens est
Aegyptus in Aegypto.

10 Ibidibus.

Pelusiū Ibis auis circa Pelusium tātum nigra est, cæteris omnibus locis candida.

De litera L.

1 Lanis, Miletos, Tarentum, Canusium, Britannia. Lingones, Melite, Lucerna,
2 Laserpicio Cyrenæ.
3 Lentisco. Linternus.
4 Lactucis, Circellæ.
5 Lauris, Olympus, Parnasus, Peneus, Permessus, Phocis, Sicion. ida.
6 Lacte, Saffina, Lintuani, Fortunatæ insule.
7 Leonibus, Africa Getulia, Lybia Caspia, Marmarica Massylia, parthia, Mauritania, Syria.

8 Lente, Aegyptus, Pelusium.
9 Lino, Aegyptus, Cumæ, Tarraco, india, setabis.
10 Larice, ida.
11 Luto fictili, Samos, Saganthus.
12 Lenis vestibus, Pellene.
13 Lapide speculari, Hispania.
14 Ladano, Arabia.
15 Lacertis, Arabia, Nysa, Aethiopia, Capraria.
16 Locustis, Casius mõs, Thessalia, Lemnos, Magnesia Ephesii, Mare indicum, Cyrenæ, Syria.
17 Lupis piscibus, Tybris.
18 Lupis feris, Croton.
19 Lagnibus piscibus, Mæander, Strymon.
20 Loto arbore, Africa.
21 Lilio, Anthiochia.
22 Leporibus Baleares.
23 Lyncibus. Aethioppia.

1 Lanis.

¶ Miletos Asiæ fuit ciuitas, præstantia lanarum (quæ ibidem inficiebantur) memorabilis. Virgil. libro tertio Geor. Quamuis Milesia magno Vellera mutentur Tyrios imitata colores. Et libro quarto Eam circum Milesia vellera Nymphæ Carpebant. Tarenti quoq; optime inficiebãtur Lanæ. Horatius lib. 2. Sermo. Lana Tarentino violas imitata veneno. In Canusio Appuliæ oppido, & caledonia seu Britannia fuit eximia lanarum bonitas, Quintian⁹ in Cleopoli Fama Caledoniæ sileat miracula Lanæ Et Canusina simul. Lingonicas lanas ꝓbat Martialis lib. 11. dicens, Lingonicis agendum tumeat tibi culcitra Lanis. De Melita insula maris Siculi, Syllius lib. 14 Telaq; supba Lanigera Melite, & litt⁹piscosa Me lacte. Luceria vetus fuit Dauniorũ oppidum vbi sacrũ Mineruæ fanum extitit. Eius Lanas probat Horati⁹ lib. 3. Car. Te Lanæ prope nobilem Tonsæ Luceriam, non citharæ decent. Plynius libro. 2 6. commẽdat Gallaticas,

Miletos
Tarẽtũ
canusiũ
Caledonia
ligones
Melita
Lucetia

Tarentinas, Atticas, Milesias. Plynius libro octauo de la nis & ouib⁹ loquẽs, Hispania (inquit) nigri velleris pręcipuas habet, Polentia iuxta Alpes, Canuisia rutili, quas Erithras vocant, Item Betica, vt Canusium, Fuluas Tarentum.

2 Laserpicio.

Cyrenę ¶Laserpiciũ genus est herbæ preciosissimæ, & in medicinis optimæ (Silphion Græci vocant) cuius succus Laser, folium maspetum dicitur. Nascitur hęc herba in diuersis locis. Sed oĩum laudatissima est apud Cyrenẽ Lybiæ Vrbem, Catullus ad Lesbiã Quã magnus numerus Lybissæ arenæ Laserpici feris iacet Cyrenis.

3 Lentisco.

Liternus ¶Linternus Campaniæ fluuius Lẽtisco arbore abũdat. Ouid. libro. 15. Hinc calidi fontes, lentisciferumq́ tenętur Linternum.

4 Lactucis.

Circelæ ¶Plynius lib. 19. ait Lactucas in binos pedes aliquãdo se pãdere, sed in Circelẽsi agro amplissimas prouenire.

5 Lauris

olymp⁹ ¶In Olympo monte (inquit idem libro. 16. capi. 33.) nulla est arbor Lauro copiosior. Idem libro. 15. Laurus (inquit) non quia perpetuo Viret, nec quia pacifera est, præferenda Vtiq́ Myrto & Oleæ est, sed quia spetatissima in monte Parnaso, ideoq́ etiã Apollini grata. Ouid.

Parnasus libro. 11. Ille caput flauum Lauro Parnaside Vinct⁹, Politianus in Nutricia, Non te Vates Parnaside Lauro nequicq̃ deus, & cithara dignatus honore est. Virgi. libr. 2. Georgi. Et iam Parnasia Laurus Parua, sub ingenti matris se subiicit Vmbra. Laurum Peneiam plęrunq́ appel

Peneus lãt poetæ, a Peneo Thessaliæ fluuio, iuxta quẽ frequens est hęc arbor, Val. Flac. libro. 1. Et in summo Laurus Peneia Cono, Stroza pater. Iuniperi Virides & te Peneia Laurus. Mantuanus l b. 3. Parth. Marianę Narcissi caput

Permessus attollunt, Peneia ridet Laurus. Permessum Bœotię fluuium Lauros habere docet Pontanus libro. 2. de hortis

hesp.dicens.Benaci de fonte ferat Permessida.Laurum: Phocis Sabel.in Eleg.Phocaicæ Laurus, Libethridūq; chori. Sicyon quoque vrbs Oleo & lauro abundat, vnde Sicyonia bacca dicitur, Plyni⁹ libro decimoquinto. ait plurimam laurum in Ida, & circa Heracleam ponti prouenire. Phocis Sicyon Ida

6 Lacte.

¶Sassina vrbs Vmbriæ. Plauti patria, Lacte abundat, Syllius Sassina diues lactis. Martialis. Metam quod lactis sassinate de sylua. Lituania tātam habet lactis copiā vt eius regionis incolæ semp fere lacticinijs vtantur & melle. Habent & Fortunatæ insulæ magnam vim lactis, Vnde Hora.in Epodo. Illic iniussæ veniūt ad mulctra capellæ, Refertq; tanta grex amicus vbera. Sassina Fortunatę īsulæ.

7 Leonibus.

¶Africa. Ouidius libro quarto Trist. Tempore pœnorum compescitur ira Leonum. Idem de omnibus prope Africæ partibus memoratur. Getulia. Hora. At qui non ego te Tigris vt aspera, Getulusue leo frangere persequor. Lybia. Martia. libro septimo. Iam cernes Lybicū vallo assultare leonē. Caspia. Stati⁹ libro octauo Theb. Cæde redit, sic Hircana leo Caspius vmbra. Marmarica. Nemesianus. Et sua Marmaricos coget iuga ferre leones. Seneca in Agamemnone. Marmaricus leo Morsus cruentos passus audacis leæ. Massyllia. Codrus. Ante pauens capiet Massyllum dama leonem. Claudianus. Massyllam cerui non timuere iubam. Habet & Parthia leones, Marullus. Quos fera Tygris, quos leo parthicus. Mauritania. Pontanus. Sed prius aut mauro veniam fera præda leoni. Horati⁹ lib. 1. Car. Nec Iubæ tellus generat leonum Arida nutrix. Plynius lib. 8. scribit solam syriam leones nigros alere. Africa Getulia Lybia Caspia Marmarica. Massyllia Parthia

8 Lente.

¶Lens legumen est, quo qui vescerentur, olim equiore animo fieri crediti sunt. Frequens est Aegypto, & Pelusio Nili hostio, Martialis. Accipe Niliacā Pelusia mu- Aegyptus. Pelusiū

nera Lentē.Virgi.lib.1.Georgico.Nec Pelusiacæ curam aspernabere lentis.Ouid.lib.5.Fasto.Et pereunt lentes, aduena Nile tuę.Quintia.in Orpheo.Cur pelusiacę spreta est quoq; copia lentis.

9 Lino.

Aegyptus. ¶Abundat Aegypt⁹ Lino tenuissimo. Syllius lib.3. Et pelusiaco filum componere Lino. Argumentum maximæ tenuitatis est,ꝙ singula fila.365.filis constare dicantur,cuiusmodi visa sunt in Thorace amasis regis,q Rhodi visebatur,autore Plynio.æthiopes,& Indi ex malis, arabes ex Cucurbitis,asiatici ex Genista Lina demetūt. Est & sua gloria Cumano in Campania,quo ad piscium

Cumæ tarraco capturam vtuntur eius vrbis incolæ. Carbasinum Linū apud Tarraconē repertū,est ex quo Nautica vela conficiuntur,Ex quo & Carbasus nomen habet.Nascitur Linum in desertis Indię,apud Carystum insulam tanta bo

India nitate & excellentia,vt margaritarum adæquet preciū. Carbasinis vestibus Indi & arabes corpora velant,quæ sunt auro purpuraq; distinctę,vt scribit Curtius.Vñ Propertius lib.4.Rapta ve odorato Carbasa lina duci. Setabis vrbs Hispaniæ agrum habet nomine spartarium, a

Setabis sparto lini genere.Plynius quoq; scribit citeriorē Hispaniam habere splendorem lini pręcipuum. Setabica lina probat Catullus dicēs.Nam sudaria setaba ex Iberis Miserunt mihi muneri Fabullus,Et Verānius.Idem.Remitte pallium mihi meum quod inuolasti,sudariumq; setabum,Catagraphonq; linum.

10 Larice.

¶Laricem arborem frequentem esse in Ida,docet Ply

Ida nius libro.16.

11 Luto fictili.

Samos Saguntus ¶Samon & sagunthū luto fictili ad vasa aptissimo abūdare certum est. Martialis lib.8.Ficta sagunthino Cymbia malo Luto.Idem lib.14. Sume sagunthino pocula ficta luto.Eandem ob causam lagena vocatur sagunthina a Iuuenale.

12 Lænis veſtibus.

¶Pellene vrbs fuit achaiæ, a Pellene Titane condita, apud q̃ optimæ fiebant Lænæ veſtes, quæ egregie bellã tibus dabantur in præmium virtutis. Pellene

13 Lapide ſpeculari.

¶Lapis ſpecularis in Hiſpania reperitur, & in bononia Italiæ, quem quidam humore terræ glaciari modo cryſtalli dicunt. hiſpãia

14 Ladano.

¶Ladanum frutex eſt odoratus, quo abundant arabes & Nabathæi Syriæ contermini. Arabia

15 Lacertis.

¶Naſcuntur in Arabia lacertæ duorum cubitorum, In Nyſa vero monte Indiæ.24.pedum longitudine. Võlaterranus ſcribit in Aethiopiæ inſulis captam a regibus Luſitaniæ lacertam octonum cubitorum longitudine, tanto oris rictu, vt ſolidum infantem deuoraſſet. Capraria vna ex Fortunatis inſulis, itidem lacertis referta eſt, autore Plynio. Nyſa

16 Locuſtis.

¶Incolę Caſii montis adeo quondam locuſtis infeſtati ſunt, vt cõtra eas Iouis auxilium implorauerint & ſeleucidum auium eas perimentiũ aduentũ. Graculi a Theſſalis, Illiriis, & lęniis nutriũtur contra locuſtas, quorum vi maxima obruũtur, vbi certa mẽſura eſt pręfinita, quã ſinguli enectarunt ad magiſtratus deferant. Magneſii & Ephesii contra locuſtas ordine militari ad bellũ exeũt, tanta eorum animalium ſcatat multitudine. In mari Indico, locuſtæ aquatiles quaternã implent cubita, autore Plynio. In india ternum pedum longitudinis eſſe tradũtur crũrib⁹ & femoribus ſerrarum vſum præbentes quũ inaruerunt. In Cyrenaica regione lex eſt ter anno debellandi eas. Necatii & in Syria militari imperio cogũtur, quæ tamen Parthis in cibo gratæ ſunt. Caſius magneſii Epheſii India Cirenæ Syria

17 Lupis piſcibus.

¶Lupum piſcem laudatiſſimum capi Romę in Tyberi

fluuio scribit Plynius libro. 9.

18 Lupis feris.

Croton ℭCælius scribit Lupos apud Crotoniatas maxime scatere, a quibus Milonem ibidem deuoratum scribit.

19 Lagnibus.

Mæander ℭLagnis piscis apud mæandrum & Lycum Asiæ, Item apud strymonem Europe fluuios cernitur.

20 Loto.

Africa ℭLoton arborem gignit Africa, sed præcipua est circa syrtes, atq; Nasamones, autore Plynio.

21 Lilio.

Antiochia Susa ℭLilium laudatissimum est in Antiochia & Laodicea syriæ mox in Phaselide. Quartum locum obtinet in Italia nascens. Susa vrbs persarum a Mennone condita nomen, sumpsit a Liliorum multitudine, Nam Persę susam vocant lilium.

22 Leporibus.

Baleares ℭBaleares insulæ tot quondam leporibus obrutæ sunt vt eius loci habitatores aduersus prouentum eorum, auxilium militare ab Augusto petiuerint. Nam prius famē regioni populatis messib⁹ attulerant. Leporem marinū tactu pestilentem habet indicum mare.

23 Lyncibus.

Aethiopia ℭLyncas frequētes generat Aethiopia, autore Plynio lib. 8. cap. 12.

ℭHabet Ledonem herbam Arabia, Lesbidem gemmā Lesbos.

ℭDe litera. M.

1 Melle, Hybla, sicilia, hymett⁹, Attica, Calydna sabæi, Calabria, Fortunatæ insulæ, Cyrnus, Torini, India, mellaria.

2 Marmore, sinada, Numydia, Laconia, Tænarus, Arabia, Thasos, Carystos, Luna, Eurotas, syene, paros, sicyon, chios.

3 Meretricibus,ſuburra,Corinthus.
4 Myrtis,ſparta,orontes,Eurotas.
5 Metallis,ilua,Amathus,Temeſe,Luna vrbs,Hiſpa-nia,Italia.
6 Murice,Tyros,Africa,Baiæ,Getulia,Phocis,Terentum,ſidon,laconia,aſſyria.
7 Muribus,Coſę,Aegyptus,Argillus,Gyarus, Troas, Perſis.
8 Melſibus,India,Africa,Aegyptus,Lybia, Coronia, Gargarus.
9 Mercibus,Orientales,Thebæ.
10 Minio,minius.ſiſapo.
11 Margaritis,india,Taprobane,Perimula,Caſcādrus, Tilos,Palæogones,Britannia.
12 Muli Hiſpania.
13 Mulis piſcibus,mare ſiculum.
14 Magalibus,Getulia.
15 Myrha,Arabia,Orontes,Aſſyria.
16 Muſculis,ſtimphalis.
17 Murijs,antipolis.
18 Monilibus,India.
19 Murrha gemma,Parthia.
20 Montibus,macedonia,Corſica.
21 Molaribus,antron.
22 Melino,melo.
23 Magnete,India,ſiphnus.
24 Melonibus,Oſtia.
25 Muſcis,Cyrenæ,megaris.
26 Myricis,Aegyptus.
27 Mirobalano,Troglodite,
28 Malobathro,Syria.
29 Meliloto,Attica,Nola.
30 Mantichora India.
31 Menope,Pæonia.
32 Muribus araneis,Britannia.
33 Monocerote,Aethiopia,

34 Margaris piscibus, mare rubrum.
35 Membrana, Pergamus
36 Malis punicis, Carthago.
37 Malis Cydoneis, Cydon.
38 Milio, Aethiopia, Campania, Niuernia.
39 Malua, Arabia
40 Moly Herba, Cyllene.
41 Militibus, Italia.
42 Mulis piscibus, Oceanus septentrionalis.
43 Merulis albis, Cyllene.
44 Alijs rebus, alia loca.

1 Melle.

Hybla mons Siciliæ optimo abundat melle, Sidonius. Quales mellifera virent in Hybla. Martialis lib. 11. Mella iubes Hyblæa tibi, vel hymettia nasci. Põtanus. Regna tenet laticis, quem florida deliquat Hybla, Hybla faui & melis, diues & Hybla Thymi. Sicilia Varro li. 3. de re Ru. Propter hoc Siculũ mel fert palmã, quod ibi Thymũ bonum & frequens est. Hymett⁹ mõs Atticæ. Statius li. 6. The. Strident & Hymettia mella. Põtanus. Regna tenet mellis pulcher Hymette tui. Attica, Ouid. Adtice de flauis Attica mella fauis. Plynius. Mellis Attici in toto orbe summa laus existimatur. Martia. Si tibi Cecropio saturata Cydonia mele ponentur. Calydna vna est Cicladũ, mellis itidem ferax. Ouidius libro octauo. Dextra Lebinthos erat, fœcundaque melle Calydna. Scribit Plynius Sabæos esse ditissimos siluarum fertilitate odorifera, auri metallis, agrorum, rigui mellis, cæteris prouentu Calabria. Horatius. Quamquam nec Calabre mella ferunt apes. In fortunatis insulis copia est optimi mellis. Horatius. Mella caua manãt ex Illice montibus altis. Cyrnus insula est abundãs melle, sed illaudato. Virgi. Sic tua Cirnæas fugiant examina Taxos. Torini populi Indiæ victitant melle, quo affluũt Val. Flac. libro sexto. Mellis honos Torinis. Strabo ait in India arundines sine apum auxilia mel ferre suauissi-

Sicilia | Himettus | Attica | Sabæi | calabria | Fortunatæ insulæ. | Cirnus | India

mum. Mellaria oppidum Hispaniæ meruit nomē, a copia mellis.

2 Marmore.

❡Sinada oppidum Phrygiæ, ad.60.stadia proximum habet vicum Docimū, vbi marmor nascitur, quod incolæ Docimitē, Romani Sinadicū vocāt. Horatius. Quod si dolentem nec Phrygius lapis, nec purpurarum sidere clarior Delinit vsus. Hac ratione Pontanus Idęas vocat columnas dicens. Hinc etiam templa idæis innixa colūnis, Stroza filius. Regiaq; idæis condita marmoribus. Tibullus. Quidue domus prodest Phrygijs innixa columnis? Claudian⁹. Preciosaq; picto marmore purpureis cædit quod Sinada venis. Statius libro primo Syl. Sola cauo Phrygiæ mittit quam sinados antro, Ipse cruentauit maculis lucentibus Atis. Commendatur & marmor numydicum, quod. M Lepidus primus omnium Romæ ostendit maculis quidem purpureis variatum. Nam hūc lapidem Atys quum in Phrygia Cybelem fugeret, cruētasse dicitur, vocatur autē Porphyrites. Plynius ait præter marmoris Numidici, ferarumq; prouentum, nullū aliud esse regionis insigne. Propertius lib.2. Tāta erat in specie Pœnis digesta colūnis. Martialis. Marmore picta Nomas. Laconicum marmor viride erat, & cunctis hilarius omniumq; preciosissimū. Statius in Syl. Hic dura laconum Saxa virent. Tænarus laconiæ promontorium marmor habuit laudatissimū. Tibullus. Quidve domus prodest Phrygijs innixa colūnis, Tęnare siue tuis, siue carystæ tuis? Thasos Cycladū vna marmor habuit maculosum, quod Thasiū dicit. Carystos vrbs Euboiæ marmor habuit laudabile, quo primus in columnis Romæ vsus est mamurra. Plynius. Carystos (inquit) nobilis, nobilior tamē marmore. Lucanus. Qua maris angustat fauces lapidosa Carystos. Seneca ferax varij lapidis Carystos.

❡Luna vrbs Ethruriæ marmor habuit candidum & lucidum, quam propterea metalliferā, idest marmoris feracem vocat Statius, dicēs. An ne metalliferæ repetit iā

Sinada

laconia

Tęnar⁹

Thasos

caristos

luna

mœnia Lunæ Eurotas Laconiæ fluuius ab eiuſdem rei præſtantia commendatur. In ſyene Aegypti vrbe fodiebatur etiã maculoſum marmor, quod Pyropœcidos.i. igneis maculis variatum dicitur. Eo faciebant obliſcos Aegypti reges. Paros quoque Aegæi maris inſula marmor habuit laudabile. Plynius ſcribit Aegyptium Labyrinthum lapideis e paro columnis fuiſſe factũ. Horatius. Vrit me Glyceræ nitor, ſplendentis pario marmore purius. Ouidius libro tertio Metamorpho. Hæret vt e Pario formatum marmore ſignum. Sabelli. Pariiſq; nitet qua fulta columnis Porticus. Apud ſicyonem marmorum fuit nobilis vena vbi Dipœnus & ſcyllus Cælatores patria Cretenſes claruerunt. Chios quoque maris Aegæi inſula, Taygetus, ſeu Taygetum mons Laconię, Hymettus Atticę, Doniſa, Liguria, Dalmatia marmoris eximĳ laudem meruerunt.

Syene

Sicyon Chios & alia loca

Teſtimonia rerum prædictarum.

Teſtimonia.

¶ Statius libr. I. Syl. ſic inquit. Hic Lybicus, Phrygiuſq; ſilex, hic dura Laconum ſaxa virent, Hic flexus Onyx, & concolor alto Vena mari. Idẽ. Non huc admiſſæ Thaſos, aut vndoſa Caryſtos, Mœret Onyx lõge, queriturq; excluſus Ophites. Sola nitet flauis Nomadũ deciſa metallis purpura, ſola cauo Phrygiæ quam ſinados antro ipſe cruentauit maculis lucentibus Atys. Quæq; Tyri niueas ſecat & ſidonia rupes. Vix locus Eurotæ viridi, quã regula longa ſinada diſtinctum variat. Idem lib. 2.

Hic Graiis penitus delecta metallis.
Saxa, quod Eoæ reſpergit vena ſienes.
Sinade quod mœſta Phrygiæ fodere ſecures.
Hic & amyclæi cæſum de monte Lycurgi
Quod viret, & molles imitatur rupibus herbas.
Hic Nomadum lucent flauentia ſaxa, Thaſoſq;
Et Chios, & glauca certantia Doride ſaxa. Idem.
Mons Lybis, Iliacuſq; nitent, & multa ſiene.
Lunaq; portandis tantũ ſuffecta columnis. Sabellicus.

¶ Hanc Lybicæ cõmendat purpura venæ, Nilacuſq; lapis,

Pis,Phrygiusq; & quicquid Ethrusco litore Luna secat, secuitq; Argiua Carystos.Idem cui venosa Thasos latus hoc prestrinxit,& illud,Taygetusq; virens,necnō cerea lis Hymettus.Horatius.Non trabes Hymettiæ premūt colūnas vltima resciffas Africa.Martialis. De marmore omni,quod Carystos iuenit,Quod Phrygia finas,Afra quod Nomas mittit,& quod virētem fonte lauit Eurotas.Virgilius in Cyri. Marmoreamq; Paron, viridemq; Donysam,Olearon,niueamq; Paron.Ouidius libro septimo Meta.Planamq; Seriphō, Marmoreamq; Parō. Pamphilus illius sub corde riget lapidosa carystos, illi⁹ duro pectore dura Nomas.Sidonius.Hic lapis est de qn que locis dans quinq; colores.Aethiopis,Phrygius,Parius,Pœnus,Lacedæmon, Purpureus,viridis,maculosus,eburnus,& albus Sabellicus.Quamuis Spartano cō surgant atria saxo.Sublimesq; ornet postes Titana Carystos.Syllius,Tunc quos a niueis exegit Luna metallis. Sidonius Iam si marmora inquiras nō illic quidē paros proconissos,Carystos,Phryges,Numydæ,Spartiatæ rupium Variatarum posuere crustas.Pamphilus,Delphica quæq; Paros fert,& lapidosa Carystos Marmora,quęq; gerit Sinada,quęq; Thasos,

3 Meretricibus.

¶In Suburra vico vrbis Romæ fuerunt meretricū domicilia,quæ propterea Suburranę dicuntur.Pamphilus Deq; Suburranis Thaida fornicibus.Martialis.Famę nō nimium bonæ puellam, Quales in mediam sedent suburra. suburra Corinthus vrbs tātis delicijs eneruata est,vt Veneris templum ibidem fuerit,vbi mille circiter elegantes meretrices paratæ erant venientibus se prostituere, iter quas numerantur præcipui nominis,Lais,Thais,Cyrene Leæna,Synope,Phryne,Sicione, Vnde natum prouerbium.Corinthiari.i.Lasciuire. corinth⁹

4 Myrtis. Spartana

¶Sparta.Virgilius.in Battarum.Et violæ genus omne hic est, & Spartica Myrtus.Orontes. Salmonius. Non Orōtes

eurotas Thabor horum animos, nō myrtifer angit Orontes. Eurotas. Catullus, Quales Eurotae perpingunt flumina myrtos.

Metallis.

Ilua ¶ Ilua insula Thusciae adiacens, clara est metallis. Virg. lib. 10. Ast Ilua trecētos, Insula in exhaustis Chalybum generosa metallis. Syllius. Nō totidem Ilua viros, sed lectos cingere ferrum Armarat patrio (quo nutrit bella) metallo. Stroza filius, Quinque metalliferae saxa ardua subdidit Iluae. Plynius. Venaria ilua, cum ferri metallis. De

amath⁹ Amathūte Cipri ciuitate. Ouid. lib. 10. At si forte reges fecundā Amathunta metallis. Idem. Piscosamque Gnydō grauidamque amathūta metallis. De Themese Cypri

temese vrbe Statius libro. 1. Syl. Et queis se totis Temese dedit hausta metallis Ouidius lib. 15. Hippotadeque domos regis Temesesque metalla. Idem lib. 5. Fast. Rursus aquā tangit Temesaeaque cōcrepat Aera. De luna vrbe Ethruriae,

Luna Statius lib. 4. Syl. an ne metalliferae reperit iam moenia

hispāia Lunae? Posidonius dicebat Plutum deum opulentiae ha

Italia bitare subterranea Hispaniae tanta est in eo terrarū tractu, metallorum foecunditas, Italia (inquit Plynius) metallorum omnium fertilitate nullis cedit terris.

Murice.

¶ Murex piscis est cuius humore fit color purpure⁹, & quandoque pro purpura capitur murice autem claruerūt loca se

Tyros quentia, Tyros. Virgi. Tyrioque ardebat murice laena. Afri

Africa ca Horatius. Te bis afro murice tinctae Vestiunt Lanae.

Baiae Baiae. Idem lib. 2. Ser. Murice Baiano potior Lucrina. Pe

getulia loris. Getulia. Idem, Argētum vestes Getulo murice tin

Phocis ctas. Phocis Ouid. lib. 6. Meta. Phocaico bubulas tinge

Tarētū bat murice Lanas. Tarētum. Sidonins. muricis Tyrij, seu

Sidon Tarentini conchilato ditat indutu. Idē ipsaque quae petijt trepidauerat vncta Tarentus. Sidon sidonius. Serica sidonius fucabat vellera murex. Lucan⁹. Et Tyros instabilis, preciosaque murice sidon. Laconia. Pamphilus. Picta,

Assyria nec Oebalio fulget quae murice vestis. Assyria. Sidoni⁹

Assyrius murex, nec tibi signa dabit. Idem dicendum de locis Ostro & purpura claris,

7 Muribus.

Cosæ vrbs Italiæ muriũ quotidiæ erumpẽtium multitudine obruta est, Tanta est in Aegypto murium abundantia, vt & segetes populentur, hisq; litatione & votis resistere oporteat. Argillus mõs Thraciæ dict⁹ est a multitudine murium, qui in terra ibidem reperti sunt cõcertantes. Argillus lingua Thracummus dicitur Scribit Plynius ex Gyaro Cycladum insula incolas, muribus fugatos. Plurimi & ad Troadem peruenĩũt, vnde iã magno prouentu fugauerunt accolas. Cosæ Aegyptus Argill⁹ Gyarus Troas

Tantus fuit apud Persas murium prouentus, vt reperta sint prægnantes in vtero parentum, teste Plynio. Persis

8 Messibus.

Habet Aegyptus binas in anno messes, ac totidẽ æstates. De Africa & Aegypto, Stati⁹ lib. 3. Syl. Quod messibus Afris verritur, æstiferi quicquid teritarea Nili. Aegyptus ab antiquis orbis horreum vocata est, quo dei, animi gratia & salutis confugere soliti sunt. Lybia Horati⁹. Quicquid de Lybicis verrit̃ areis. Martialis. Possideat Lybicas messes. Hermũq; Tagumq;. Idem Tercentum Lybici modios de messe Coloni sumi. Seneca. Non quicquid Lybicis terit Feruens aram mess bus. Coronia vrbs Thessaliæ. Statius libro septimo Theb. Exilem Glisanta, Coroniamq; feracem, messe Coroniam, Baccho Glisanta colentes. Aegyptus Africa Lybia Corõia

Gargarus mons in Ida. Claudianus. Iam flauescentia centum messibus, æstiuæ detondent Gargara falces. De his & alijs huiusmodi scribit Sidonius. gargar⁹

Huc veniet calidis quantum metit Africa terris.
Quantum vel Calaber, quantum colit Appulus acer.
Quanta Leontino turgescit messis aceruo.
Quantum mygdonio committunt Gargara sulco.
Quantumq; & tacitis Cererem venerata choræis.
Attica Triptolemo ciui condebat Eleusis.

9 Mercibus.

Orien/tales ℭOrientales populi variarum rerum mercibus, Vt gē/mis auro, argento, thure, Balsamo, cæterisq; rebus aro/maticis abundat. Hinc Stroza filius merces Eoas vocat, dicens. Ille dat Eoa lectos de mercede lapillos. Thebæ Vrbs centum portarum fama nobilis copiosa fuit Indi/carum, Arabicumq; mercium.

Thebæ

10 Minio.

Minius ℭMinio pigmento abundat Minius Iberiæ fluui⁹ no/men inde adeptus, Michael Anglicus. Parte alia Venit minio rubicatus Ibero. Proper. Vt Mæotica nix Minio si certet Ibero.

Sisapo ℭSisapo locus Hispaniæ optimū habet Minium. Plyn. Celeberrimum Minium ex Sisaponensi regione Betica Miniario metallo. Reperitur & Miniū apud Colchos, in rupe quadā inaccessa. Optimū vero supra Ephesum.

11 Margaritis.

India ℭMargaritis lapillis abūdat India. Ply. Quātum apud nos indicis margaritis preciū est, Idem lib. 9. Principiū ergo, culmenq; omnium rerum precii margaritæ tenēt. Indicus maxime has mittit Oceanus. Bap. pius. Indaq; gemmiferis margaris acta vadis. Habet etiam margari/tas Taprobane Arabia insula. item Perimula promon/torium indiæ. Laudantur circa Arabiam in persico sinu mari rubri. Scribit Ply. Cascādrum insulam. esse desertā in Oceano idiam versus, margaritis quæstuosam. Tilos quoq; Arabiæ insula, celeberrima est margaritis. Palæo gones icolæ sunt Taprobanes insulę auri margaritarūq; grandium fertiliores quam indi. Tacitus scribit Britan/niam aurū & argētum, aliaq; metalla gignere, & Ocea/num margaritas, sed subfuscas & liuentes Suetonius ait Cæsarem in Britanniam nauigasse, causa margaritarū.

Tapro/bane — Perimu la — Cascan drus — Tilos — Palæo/gones — Britan/nia

12 Mulis.

Getulia ℭHispania. Stroza pater. Hispanasq; simul malas, man/nosq; Britannos Adde.

13 Murenis piscibus.

¶ Mare siculum. Martialis, Quæ natat in siculo grãdis Murena profundo. Ply. probat lupum Tyberis, Rhombum Rauennæ, murenam siciliæ, & Elopem Rhodi. Sunt & prope Tartessum Hispaniæ vrbem delicate murenæ. Quintianus Traxit & Thartessia murena quos sus dam. Sicilia Thartes

14 Magalibus.

¶ Magalia, seu mapalia dicuntur Hetulorum case quæ calamis tegũtur. Martialis Tecum ego, vel sicci Getula mapalia pœni, & poteram scythicas hospes amare casas. Item Virg. de Mercurio loquens, vt primũ alatis tetigit magalia plantis. Ad hunc locum facere videtur, quod Salustius scribit de Numydis, quos ait habuisse alueos nauium inuersos pro tugurijs. Scythæ quoq; non alias domos habuerunt, quam volubiles & Plaustris ductiles. Vnde Horatius. Campestres melius scythæ, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos, viuunt, & rigidi Getæ. Getulia

15 Myrrha.

¶ Myrrhã arbusculam aromaticam succo distillantem habet Arabia. Virgilius in Cyri, Ille Arabis mirrhę quõdam qui cepit ocellos, Pontanus. Nõ mihi thure opus est, aut Nardo, aut Arabe mirrha. Habet myrrhã Orontes Properti⁹ Aut quid Orontea crines pfundere Myrrha? Bap. pius. Carmen erat nitidum, si forsan Orontide myrra, munditer implesset nostra puella sinum. Idem. Cernis Orontæa dominæ si corpora myrrha Tincta? Assyria. Pontanus. Et Assyriam redolentia pectora myrrham. Excellit & Troglodytica myrrha, quæ lucida est subuiridis & mordax. Arabia Orõtes Assyria

16 Musculis.

¶ Musculi pisces nascuntur in stymphali Arcadiæ. Stympha

17 Muriis.

¶ Antipolis vrbs Asiæ, Murijs & Thynnis piscib⁹ abundat Martialis, Antipolitani fateor sum filia Thynni. ãtipolis

18 Monilibus.

India ℂIndia.Statius lib.1.Sylua. Huic inda monilia glaucũ Proteaq;,atq; omnem Nereida quęrere iussi.Vbi loquitur de forma & cultu violantillæ vxoris stellæ poete patauini.

19 Murrha gemma.

Parthia ℂMurrham gemmam(qua fiebant murrhea seu murrhina pocula preciosa)multis in locis mittit partia.Propertius.Murrheaq; in Parthis pocula cocta focis.

20 Montibus.

Macedo Corsica ℂMacedonia perpetuis montibus cingitur. Habet ab Oriente Ossam & Pelion.ab occasu Pindum,ab aquilone Olympum,a meridie Othryn.Corsica quoq; montibus tanquã verticibus abũdat.Vnde & nomen sumpsit, Corsas enim tempora Græci vocant.

21 Moralibus.

Antrõ ℂAntron vrbs est Thessaliæ cauernis & cuniculis abundans,quibus optimi lapides ad molas eruuntur.Gellius vocat molas illas trusatiles,Vbi loquitur de Plauto.quẽ ait operam pistori locasse,& fecisse quæstum in agendis mollis,illis,quas trusatiles vocant.

22 Melino.

Melo ℂMelinum pigmentum nomen sumpsit a melo insula vnde exportatur.

23 Magnete.

ℂMagnes lapis est argento similis, ferrum ad se attrahens.Reperitur in India,& in siphno insula maris ægei.

24 Melonibus.

Ostia ℂMelones(quos veteres melopepones dicebant) fructus sunt hortenses, qui humi rotundantur, partianus Ostienses probat.

25 Muscis.

Cyrenę Megaris ℂPlynius ait Cyrenaicos Achorem deum contra multitudinem muscarũ inuocare.eiq; litera consueuisse muscarum multitudo depopulata est quondã megarenses.

Aegyptus 26 Myrica.

ℂMyrica arbuscula,nascitur domestica in ęgypto & ali

bi agrestis.

17 Myrobalano.

Myrobalanum arbor est frequens apud Troglodytas Aethiopiç, Aromaticam ferens grandem qua fit vnguẽtum preciosum. Palma quæ fert myrobalanum ꝓbatissima est in Aegypto. Troglodytæ

18 Malobathro.

Malobathrum vnguentum est odoriferum, Syriç regioni peculiare. Horatius. Cum quo morantem sæpe diem mero Fregi, coronatus nitẽtes Malobathro syrio capillos. Syria

19 Melitoto.

Melitotos herba est suauis & mellea, de qua Ouidi⁹, Pars thyma, pars rores pars melitotõ amant. Melitotos optimus est Attic⁹, Nascitur & in Campania circa Nolã mellini coloris, odorisq; vehementis. Attica

30 Mantichora.

Mantichoram feram India gignit magnitudine leonis, pelle villosa & purpurea, vultu & auribus prope humanis, triplici dẽtium serie in vtraq; maxilla vtrinq; aculeis cuspidatam, quos in certamine pro telis iaculatur. India.

31 Monope.

Monopem animal tauri magnitudine habet pęonia. Pęonia

32 Muribus Araneis.

Muribus Araneis, (quos Herodotus mygdalos vocat) scatet britannia. britãnia

33 Monocerote.

Monoceros fera est sæuiss ma, capite ceruino, pedibus Elephantinis, cauda aprina, reliquo corpore similis equo, vno in fronte cornu duum cubitorũ armata, Nascitur in Aethiopia. Aethiopia

34 Magaris.

Magari pisces sunt specie rotunda, & gregatim natantes, ac regem sectantes more apum. Reperiuntur in mari rubro. Mare rubrũ

35 Membranis.

pgam⁹ ℭMembranæ Pergami primum repertæ sunt.

36 Malis punicis.

Carthago ℭMalum punicum seu granatum frequens est apud Carthaginem, Vnde cognomen sumpsit.

37 Malis Cydoneis.

Cydon ℭMalis Cydonæis (quæ & Cotonea dicuntur) nomen dedit Cydon vrbs Cretæ, in qua magnus fuit eorum p/uentus.

38 Milio.

cãpania ℭMilio gaudet Cãpania, pultemq; candidam eo facit. Sarmatarum quoq; gentes hac maxime pulte aluntur.
Aethiopia Aethiopes non aliam frugẽ, q̃ miliȷ, Hordeiq; nouere.
Niuernia Habent & Niuerni agros milio perinde ac frumẽto, aut aliȷ segetibus refertissimos, quo etiam contrito, & in fa/rinam redacto pultem conficiunt.

39 Malua.

Arabia ℭMaluas Plynius scribit in Arabia septimo mẽse arbo/rescere, quod est argumentum magnæ fertilitatis.

40 Moly herba.

cyllene ℭMoly herba a Mercurio reperta, maxime contra ve/nena efficaciæ nascitur in Cyllene Arcadiæ.

41 Militibus

Italia ℭPlynius scribit Italiam nunciato Gallico tumultu so/lam sine externis vlis auxiliȷs armasse peditum.80.mi/lia equitum.700.milia.

42 Mulis piscibus.

Ocean⁹ Sep. ℭMulos pisces septentrionalis gignit Oceanus, & pxi/ma pars occidentis.

43 Merulis albis.

cyllene ℭMerulæ circa Cillenem Arcadiæ, nec vsq̃ alibi candi/dæ nascuntur.

44 Aliis rebus.

ℭMithridanion herbam generat Põtus, melichrysim gemmam, india. magudarim caulem, Syria. mastichem arborem, Chios insula.

De litera. N.

1 Niuibus, Taurus, Scithia, Thracia, Othrys, rhodope, Atlas.
2 Nemoribus, Zacynthos, Egaleos, Atlas.
3 Nucibus, Auella, Prænaste, Tarentum, Thasos, Persis, Pontus.
4 Nardo, Persis.
5 Nymphis, Oceanus.
6 Napis Amiternum.
7 Nebridibus, Nebris.
8 Nitro, Epyrus.
9 Nasturcio, Babylon.
10 Neadibus, Samos.
11 Narcisso, Licia.

1 Niuibus.

Taurus, Othrys, Rhodope, Scythia, Thracia, nullo fere tempore non rigent niuibus, gelu, ac glacie. Taurus. Remaclus, Rupibus impono. Taure niuose tuis. Scythia. Lucanus. Solibus & nullis scythicę, quum bruma rigeret Dimaduere niues. Thracia, Statius libro. 11. Bistonię tepuere niues, Ouidius Brachia sithonia cādidiora niue, Othrys. Claudianus, Lassa per Othrisias fundere membra niues. Rhodope. Ouidius in Epistolo. Qua patet vmbrosum Rhodope glacialis ad hemū. Scribit Plynius Atlantis verticem, altis etiam æstate niuibus operiri. Taurus Scithia Othrys Rhodope Atlas

2 Nemoribus.

Zazinthos insula non procul Corintho. Virgi. libr. 3. Aenei. Iam medio apparet fluctu numerosa zacinthos. Egaleos mons Atticæ. Statius libro. 12. Diues & Egaleos nemorum, Parnesq; benignus vitibus. Atlas (inqt martianus Capella) nemorosus est, scatens fontibus, sed, rupibus infœcundus. Zacinthos egaleos Atlas

3 Nucibus.

Auella vrbs Campaniæ, nuces habuit præstātissimas.

Plynius. In melle sumitur Nucis auellanę magnitudine. Idem. Nuces auellanæ capitis dolorem faciunt, Virg. Et qui malliferæ despectant mœnia Auellæ. Plyni⁹ laudat

Tarētū Tarentinas amplitudine, & putaminis molliciæ. Columella. Nucem Græcā auellanam, & Tarentinā hoc modo facere poteris. Thasiæ. Quintianus Thasia nux quosdam, Cilix & piscis aliquos. Varro apud Gellium scaros Cilices, Nuces Thasias, palmas Aegyptias, Glandes Ibericas inter cibos electiles reponit. Optimum genus Nucum fuit persicū, autore Plynio. Politianus in Rust. Sorńaq; cū cerasis, duroq; putamine clausa persica nux. Plynius laudat pōticas. Vnde Statius li. 1. Syl. Quicquid nobile ponticis nucetis.

Thasos

Persis

4 Nardo.

India ℭNardus, seu nardum frutex est aromaticus quo india

Persis & persis abundāt. Horatius. Nunc & achęmenio perfundi Nardo iuuat. Plynius. Cuius folia nihil ab indico nardo distant.

5 Nymphis.

Ocean⁹ ℭOceanus nympharū omnium pater est, Catullus. Nō genitor nympharum abluat oceanus.

6 Napis.

Amiternum ℭAmiternum vrbs campaniæ napis abundat. Martia. Hos Amiternus ager felicibus educat hortis. Plyni⁹. Napi vero Amiternini (quorū eadem fere natura) gaudēt

Aegyptus æque frigidis. Napus in ægypto mire celebratur, ꝓpter olei celebritatem, quod de semine eius faciunt.

7 Nebridibus.

Nebris ℭNebrides dicunt Damarum, seu ceruorum peles. His abundat mons nebris nomine, autore solino.

8 Nitro.

Macedonia ℭNitrū lapis est sulphuri cōmixtus, & natura sali proxi m⁹. Apud Epyrū fit eodē quo sal modo. Optimū crescit in Macedonia, quod vocant colestricū. In ægypto conficitur multo abundantius, sed deterius. Nitrariæ egregię

Aegyptus. Aegyptijs circa Memphim esse consueuerunt.

9 Nasturcio.

¶Nasturcium herba est torporem & hebetudinē exci/tans. Frequens est apud Babylonem. Babylō

10 Neadibus.

¶Neades animalia sunt, quorum voce abrumpitur ter ra. Reperiuntur in samo insula. Samos

11 Narcisso.

¶Plyniº ait probatissimum narcissum crescere in lyciæ montibus. Lycia

¶De litera O.

1 Ostro, Lemannus, sarra, sidon, Assyria, Phœ/nicia, Tenarus, Chalcedon.
2 Oleo, & oliuis, venafrū, trebia, peparethos, sabini, Eurotas, Lycabesos, Betis, paropotamia, for/tunatæ insulæ, Taburnus.
3 Ouis, Velitræ, pygmæi, Oonæ.
4 Ouibus, Galesus, Canusium, Gallia, Calabria, Appu lia Altinum, Miletos, Tarentum, Tibareni, Aegyptº Arabia, Chios.
5 Ornis, pelion.
6 Odoribus, arabia, saba, persis, assyria, panchaia, ida/spes, india, armenia.
7 Oraculis, Delphi.
8 Ostreis, Lucrinus, Gerardasca, Baiæ, Circæi, abydus.
9 Oppidis, india, betica.
10 Oleribus, syria.
11 Onagris, phrygia, Lycaonia, Mauritania.
12 Onocrotalis, Gallia septentrionalis.
13 Onychite, Arabia.
14 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Ostro.

LEmānus lacus Gebēnę ꝓpinquus colore muricis abūdare arguit dicto Ricardi bartolini. Ostrife o madidū caput obiectare lemāno. Sarra, seu tyros lemānº Sarra

Virgilius. Vt gemma bibat, & sarrano dormiat Ostro. Sidō. Ouid. Hic qui sidonio fulget sublimis in Ostro. Assyria. Virgi. in Cyri. Non Libis Assyrio sternetur lectulus Ostro. Phoenicia. Ruffus Festus. Agenoreo color hinc Mentirier Ostro. Taenarus mons Laconiae. Aegidius Maserius Cōmedēt Ostrū Taenarus, atq; Tiros. Chalcedon. Luca. li. 9. Pōtus & Ostriferā dirimat Chalcedona cursu.

Assyria | Phoenicia | Taenarus | Chalcedon

2 Oleo & oliuis.

venafrū ¶ Venafrum Campaniae oppidum praecipuam olei laudem meruit. Martialis libro duodecimo. Vncto Corduba laetior Venafro. Idē lib. 13. Hoc tibi campani sudauit bacca Venafri vnguentum. Horatius. Pressa Venafranae quod Bacca remisit oliuę. Pamphilus. Bacca venafranis nunq̄ sua cessit oliuis. Iuuenalis Sat. 5. ipse venafrano piscem perfundit oliuo Plynius. Et vulgo (inquit) principatum hoc bono obtinuit Italia toto orbe, maxime agro venafrano. Horatius. Viridiq; certat Bacca venafro.

Picenū Picenum regio Italiae. Martialis. Si mihi picena turdus palleret Oliua. Oliuam Picenam commendat Plynius:

Sicion Sicion vrbs Achaiae, Oui. in Ibin. Aut vt oliuifera quondam sicione profecto. Statius libro quarto, Theb. Qui Drepani scopulos, oliuiferae sicionis culta serunt.

Trebia Trebia, seu trebula vrbs Italię (quę prius Mitisca dicebatur) etiam claruit oliuis, Virg. lib. 7. Freti manus omnis. Oliuiferaeq; Nitiscae. Peparethos insula. Ouid. lib. 7. Metamor. Et Gyaros, nitidaeq; ferax Peparethos oliuę. Ager sabinorum, Ouidius libro. 3. Fast. Primus oliuiferis Romam deductus ab aruis. Eurotas fluuius Laconiae. Statius libro quarto Theb. Taygetiq; phalanx, & oliuiferi Eurotae Dura manus. Lycabesos mons Atticae. Stat. libro duodecimo. Parnesq; benignus vitibus, & pingui melior. Licabesos oliua. Betis Hispaniae fluuius. Syllius libro tertio. Palladio Betis vmbrat cornua ramo. Martialis. Betis oliuifera crinem redimite corona. Plynius Glareosum oleis solum aptissimum in venafrano, pinguissimum Betica. Idem Betica quidem messes vberti-

Peparethos | Sabini | eurotas | Licabesos

mas inter oleas metit. Paropotamia proxima Tigri regio nõ palmetis modo, verum & oleo, pomisq; & alijs arbustis nobilis est. Oliuis etiã abundare Fortunatas insulas ostendit Horatius dicens. Germinat & nunq̃ fallẽtis termes oliuæ. Taburnus mons Campaniæ. Virgilius Iuuat Ismara Baccho conserere, atq; olea magnum vestire Taburnum. Fortunatę isulæ. Taburnus

3 Ouis.

¶In velitris volscorũ oppido fuit ouorum ingẽs abundantia. Mantuan⁹. Iam Latii Romam caput, Ouiferasq; velitras. Pigmęorum casas luto, pennisq; & ouorum putaminibus cõstrui scribit Plynius libro septimo, Oonæ eodem teste insulæ sunt ponti, in quibus ouis auium & auenis viuunt incolæ. Velitræ Pigmęi Oonæ

4 Ouibus.

¶Galesus calabriæ flumen ouium multitudinẽ quondam fertur habuisse. Horatius libro secũdo Car. Dulce pellitis ouibus Galesi flumen. Canusium vrbs est Appuliæ, in qua lanæ erant rutili coloris. Iuuenalis saty. 6. Pastores, & ouem Canusinam, Vlmosq; Falernas, Gallia, Horatius. Nec pinguia Gallicis crescũt vellera pascuis. Calabria, & appulia, Columel. libr. octauo. Generis eximij Calabras, Appulasq; milites nostri existimabant, earumq; optimas Tarẽtina. Nunc Gallicę preciosiores habentur, earumq; præcipuæ Altinates. Altinum autem oppidum est in palude positum, similem Rauenæ sitũ habens. Martialis. Velletibus primis Appulia prima, secundis nobilis Altinum, tertia laudat ouis, Plyni⁹. Lana autem laudatissima Appula, & quæ in Italia Gręci pecoris appellatur, alibi Italica. Tertium locũ Millesię oues obtinent. Appulę breues villo nec nisi Penulis celebres. Circa Canusium, Tarẽtumq; summam nobilitatem habent. Tibareni populi sunt Trapezunti imminẽtes, Chalibibus vicini, ouium præstantissimi cultores. Priscian⁹ seu Rhemnius in Dionysii Geographia. Hic pecorum est diues nimirum gens Tibarenũ Hanc prope sunt Cha Galesus canusiũ Gallia calabria Altinũ Tibareni

lybes duriſſima regna colẽtes, Quos labor exercet ſęu⁹ ferriq; metalla, Aegyptus adeo herbis exuberat, Auto/ re Diodoro Siculo, vt oues bis anno ibidem pariant, biſq; præbeât lanam. Herodotus ait in Arabia eſſe oues cauda trium cubitorum, quam per humum trahũt. Sũt & minutiſſimæ oues in Chio pabuli inopia, quarum ta/ men lacte caſeus conficitur laudatiſſimus. Ibidem agni ſtatim a partu matrem paſtoremq; agnoſcũt, & circa pe/ tulca laſciuia ſubſiliunt.

Aegy/ptus

Arabia

5 Ornis.

Pelion ℭPelion mons Theſſaliæ, Val. Flac. lib. I. Argo. Quantũ Peliacas in vertice vicerat. Ornos.

6 Odoribus.

Arabia ℭArabia propter varias herbas, fruticeſq; Aromaticos, tota eſt odorifera. Stati⁹ libro primo Syl. Odoriferis ara bum quod doctus in aruis. Calentius. Illi non arabos ſpi rabat pectus odores. Plautus Eiq; arabico vt fumificem odore. Stroza pater. An innumeri diues odoris Arabs? Tibullus. Vrantur odores, Quos tener e terra diuite mit tit Arabs. Idem. Poſſideatq;, metit quicquid bene olenti bus aruis, Cultor odoratæ diues Arabs ſegetis. Saba Co lu. lib. II. Cœlitibus, templiſq; ſabæum miſcet odorem. Statius lib. 2. Syl. Odoriferos exhauſit flamma ſabæos. Plynius ſcribit ſabæos ditiſſimos ſyluatũ fertilitate odo rifera. Perſis Syllius lib. 15. Altera Achæmeniũ ſpirabat vertice odorem. Ad hoc alluſit Horatius. Perſicos odi puer apparatus. Aſſyria. Catullus. Fragrantem aſſyrio ve nit odore domum. Pontanus. Et rore Idalio, & ſyrio ve neremur odore. Panchaia, & Idaſpes. Claudianus. Quic

pãchaia quid thuriferis ſpirat panchaia ſyluis, Quicquid odora/ tus longe blanditur Idaſpes. Tibul. Illic quas mittit di/ ues panchaia merces, Euiq; Arabes, diues & aſſyria. Põ/ tanus. Vos ego panchæo ſupplex venerabor odore. In/ dia. Syllius libro. 17. Qualis odoratis deſcendit liber ab Indis. Pontanus. Dona ferens aduecta Arabo, ac bene olẽtibus indis. Armenij Tibullus lib. primo. Iactat odo/

ratos vota per Armenios.

7 Oraculis.

¶ Apud Delphos oppidum Phocidis dabantur Apollinis oracula. Plynius. Subeũt in hac reputatione Delphica oracula, velut ad castigandam hominum vanitatem a deo missa. Delphi

8 Ostreis.

¶ Ostrea, seu ostreæ appellantur aquatiles cõchę, quarũ olim vsus erat in delicijs. Optimæ fuerũt in lacu lucrino. Martialis. Ebria Baiano veni modo concha lucrino Horatius. Nõ me Lucrina iuuerint cõchilia. Sergi⁹. Orata (qui primus ostrearũ piscinas habuit) optimũ saporẽ Lucrinis adiudicauit. Gerardasca stagnum est agri Volaterrani, optimis ostreis refertũ. Baiæ. Adrianus Cardiñ. Baiana ostrea, Murices Luposq; Circęi. Hora. Ostrea circeis, Miseno oriuntur Echini. Abydus. Mantuanus. Vn⁹ & ostriferam Sesto qui iunxit abydon. Lucrin⁹

9 Oppidis.

¶ Alexãdri magni comites in eo tractu Indię, quẽ subegerant scripserunt quinq; milia oppidorum fuisse, Indiamq; tertiã partem esse terrarum omniũ, & multitudinem gentium innumerã probabili ratiõe. Indi enim prope gentium soli nunq̃ emigrauere suis finibus. Betica olim habuit oppida. 175. India Betica

10 Oleribus.

¶ Syria in hortis operosissima olerib⁹ abũdauit. Vnde natum Adagium. Multa syrorum olera. Syria

11 Onagris.

¶ Onagri syluestres asini pcipui sunt in phrygia & lycaonia. Sunt & in Mauritania cursu pernices, citoq; desistẽtes quos anhelos venatores propterea facile capiũt. In India reperiuntur agrestes, equi magnitudine capite pene rubenti, oculis cæruleis, vno in fronte cornu. Phrigia Mauritania India

12 Onocrotalis.

¶ Onocrotalos aues, Olorum similitudinem habẽtes, Gallia Septentrionalis, Oceano proxima mittit. Gallia septen.

13 Onychite.

¶Onychitem gemmam in arabiæ montibus, nec vsq̃ alibi nasci veteres putauerunt.

14 Aliis rebus.

¶Othonē & Oenanthē herbas habet siria. Opalos gē/mas, India. Ocram pigmētum, Topazonos insula. Ob/sidiarum lapidem, Aethiopia. Origes feras, Africa. Ori/ganum herbam, Bœtia.

De litera. P:

1 Pice, Indi, Naricia, Ida, Illiria, Apolloniatæ,
2 Palmis, Egada, Aegyptus, idume, Hiericus,
3 Babylonia, arabes, Pharos, selinis, india, Ca/naria, Tilos, Thebæ.
4 Pomis, Tybur, Phæacia, Anio, Phalisci, aspagones, Fortunate insulatæ.
5 Plumbo, Mitteris, Crassiaterides,
6 Pantheris, Hircania.
7 Pinis, Atlas, Ida, Licæus, simois, Mænalus, Ossa, othris.
8 Portis, Thebæ.
9 Piscibus, aulis, Bænacus, Gnidos, Nilus, Thule, Ge/drosi.
10 Populis arboribus, sperchius, padus, Creta.
11 Papiro, Aegyptus, Nilus, Euphrates.
12 Prunis, Damascus.
13 Piris, Crustuminum, Calabria, Falernus.
14 Porris, aricia, Tarentum, Aegyptus.
15 Phasianis, phasis.
16 Paludibus, Nilus, Rauenna, sicambri.
17 Portentis, Nilus.
18 Pruinis, scythia.
19 Pharetris, creta, Gnosos, Gortina, Cydon, Licia.
20 Purpura, Melibœa, Laconia, Cos, Tyros, sidon.
21 Placentis, picenum.

Pyramidibus

22 Pyramidibus. Aegyptus.
23 Procellis, Syrtis.
24 Pectinibus, & pectunculis, Tarentum, Mitylene.
25 Pecore, pyllos, Tartari, sclaui, pannonia, orchomenos, Anglia.
26 Pabulis, Morauia, Erithrea, Germania.
27 Pernis piscibus, pontiæ.
28 Psymmythio, Rhodos.
29 Pumicibus, Scyros, Aeoliæ.
30 Persicis, persis, Aegyptus.
31 Paliuro, Cyrenæ.
32 Ptisana. vtica.
33 Panico, Aquitania, pontus.
34 Portu, Aulis, Anthedon, munichia, Lycia.
35 Pardis, Africa.
36 Pristibus, India
37 Planistis piscibus, Ganges.
38 Phenice, Arabia.
39 Palumbibus, Volaterra.
40 Psytacis, India.
41 Phaleridibus, & Phalocrocoracibus, seleucia.
42 Pellibus, Tana.
43 Panibus, scolus.
44 Pelamidibus, Alyzones.
45 Peloribus, pelorus.
46 Peloponibus, Campania.
47 Petroselino, Macedonia.
48 Paphagis, India.
49 Perdicibus, Paphlagonia.
50 Palestra, sparta.
51 Aliis rebus, alia quædam loca.
52 Populo, & diuersis rebus Parrhisiorum Lutecia.

1 Pice.

PLynius. Asia picem indicam maxime ꝓbat, Græcia Piericam, Naryciam. Virgil. libro. 2. Georg. dicens. Et iuuat vndantem buxo spectare Cytorū, India narycia

Narycię[que] picis lucos Est autem Narycia, seu Narycium oppidum Volscorum. Colu. libr. 11. Sobolem dabit illa capacē Naricię piscis, aut Actęi mellis Himetti Michael Anglicus Nigrior illyrica, Naryciave pice. Est & circa Idam in Troade pix plurima. Virg. lib. 3. Georg. Idęas[que] pices, & pingues vnguine ceras. Illyrium, seu illiria Epyri regio italiæ propinqua pice quo[que] abundat Ouidius, Adde quod Illirica si iam pice nigrior essem. Idem nigrior illirica cui pice sanguis erat.

Ida

Illyria

Apollo niatę — ℭTheopompus apud Plynium testis est, in Apolloniatarum agro piscem fossilem non deteriorem Macedonica inueniri.

2 Piceis arboribus.

Padus — ℭPicea arbor frequēs est in pado. Vnde impositum fluuio nomen. Padus enim picea Gallice vocatur, inquit Plynius.

3 Palmis.

eggada — ℭApud Hessenos populos vrbs Eggada nomine fertilitate, & nemoribus palmetorum nobilis. Aegypt[us]. Plynius. Palma (inquit) quę fert Myrobalanum probatissima est in Aegypto Quintianus. Inuenta mensis palma mox Aegyptia. Idume prouincia Siriæ palmis luxuriat. Lucanus. Et arbusto palmarum diues Idume Virgi. li. 3. Georg. Primus idumæas referam tibi Mantua palmas. Horatius, Et vngi præferat Herodis palmetis pinguib[us] Syllius. Palmiferam[que] senex bello domitabit idumen. Idem Cypron Idumæas referat de pallade palmas Politia. Ac suas nobis opulenta palmas Mittet idume.

Aegyptus

idume.

Hieric[us] — ℭHiericus oppidum est Idumææ, in cuius agro Strabo ait palmetum esse centum stadiorum. Plynius Hiericuntem palmetis consita, & fontibus irriguam vocat. Idē. Sed vt copia (inquit) ibi at[que] fertilitas, ita nobilitas in iudæa, Nec in tota. sed Hiericunte maxime. In Babylonia per omnes regionem palmæ sunt sua sponte nascentes, plæræ[que] fructiferæ. Arabia, Ouidi[us] libro decimo Palmiferos Arabes, Panchæa[que] tuta relinquam. pharos Aegy

Babylonia

Arabia

pti insula. Ouidius libro secũdo Eleg. Quæ colis & mẽphim, palmiferamq; pharon. Mãtuanus. Palmiferamq; pharon Lybicis quæ cingitur oris. Selinis vrbs iuxta Lilybeum. Syllius. Audax Hybla fauis, palmis quoq; onusta selinis. Virgi. libro tertio Aen. Teq; datis linquo ventis palmosa selinis. Plynius scribit Iudæam esse inclytã palmis. Est & in Lyguria castrũ S. Romuli palmis nobilibus refertũ. Canaria vna ex fortunatis insulis abũdat palmetis Cariotas. i. palmarum fructus ferentibus. Martialis. Notæ Cariotides theatris Statius. Prægrandes Cariotides cadebãt. Tylos insula maris psici, palmas oleas, vites, ficos & varia pomorum genera profert. Selinis Iudæa canaria Tylos

❡ Thebæ Aegyptiæ palmis itidem fœcũdæ fuerunt. Statius. Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ. Thebæ

Pomis.

❡ Tibur oppidum non procul Roma, pomis abundauit. Colu. libro vndecimo Et tutris lacus, & pomosi Tyburis arua. Phæacum regio tanta pomorum vbertate claruit, vt præmaturis fructibus noui statim succederẽt His autẽ præfuit Alcinous. Stat. libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, vosq; qui nunquam vacui prodistis in aera rami? Mantuanus Alcinoi syluas canit, & phæacia poma. Ouidius libro. 13. proxima phæacum felicibus obsita pomis Rura petunt. Iuuenalis Sat. 5. Illa iubebit poma dari, quorum solo pascaris odore. Qualia perpetuus phæacum Autumnus habebat. Propertius Nec mea phæacas ęquant pomaria syluas. Anio fluuius Tyburi propinquus etiam pomis abundat Propertius, Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis. Phalisci Volscorum populi etiam abundant pomis. Ouid. libro. 3. Eleg. Quũ mihi pomiferis coniux foret orta phaliscis Aspagones Indiæ populos viris, Lauri buxi, pomorũq; omnium in Græcia nascentium fertiles scribit. Ply. Omnes fortunatæ insulæ copia pomorum & auiũ omnis generis abundant. Tybur phæacia Anio phalisci Aspagones Fortũatę ĩsulæ

5 Plumbo.

Mitteris ¶ Mitteris insula (quæ abest a Britannia sex dierũ naui gatione) candidum generat plumbum. Ex aduerso (inquit Plynius) Geltiberiæ complures sunt insulę, Cassite

Cantabria rides dictæ a Græcis, fertilitate plumbi. Cantabria nigro abundat plumbo.

6 Pantheris.

Hircania ¶ Hircania Scythię pars pantheris, pardis, & Tygribus abundat.

7 Pinis.

Atlas ¶ Atlas mõs. Ausonis. Nec pinifer Atlas Amphitrionia dem puerum. Quintianus. Quo graue piniferi collum premeretur Atlantis. Ida. Statius lib. 3. Syl. Pergame pi-

Ida nifera multo præciosior Ida. Lycæus mõs Arcadiæ. Sta

Lycęus tius libro septimo Theba. Nec sua pinigero magis adna

Simois tet vmbra Lycæo. Simois fluuius phrygiæ. Stati⁹ li. 12.

Męnal⁹ pinigeri rapitur simoetis ad amnem. Męnalus Virgilius pinifer illum etiam sola sub rupe iacentem Mænalus, & gelidi fleuerunt saxa Lycæi, Ossa mons Thessalæ. Lucanus. Quantus pinifere Boreas quum Thracius Ossæ. Rupibus incubit, Othrys Valerius Flac. pernasi lateāt iuga, cesserit Othrys piniger.

8 Portis.

Thebæ ¶ Aegyptiæ Thebæ centum portis nobiles fuerunt. Iuuenalis Ecce vetus Thebæ centum iacet obruta portis. Priscianus, seu Rhennius in Geographia Dionisii. Qui veteris, claræq; colunt sub mœnia Thebes Vale. Flac. Et centum geminæ Lagi naualia Thebæ Plynius. Et Diospolis magna eadem Thæbe portarum centum nobilis, Pontanus. Hinc ad centiforem Nili subit hostia Theben.

9 Piscibus.

Aulis ¶ Aulis vrbs, seu portus Euboię piscibus abũdat. Ouid. libro duodecimo Bœotaq; tellus auilde piscosa puppes

Bænac⁹ tenuisse ituras. Bęnacus lacus. Petrarcha. Carmine pisco so referens accepta Bænaco. Vbi primam corripuit, quæ

a Virgilio producitur. Gnydos Lyciæ ciuitas Ouidi⁹ libro decimo piscosamq; Gnydon, grauidáq; Amathunta metallis, Multa sunt in Nilo pisciū genera inter quos numerantur Lepidothus, Coracinus, porcus. phagonus silurus, Citharus, Alosa ex testaceis Dilichius, phiscus. Bosites. Tanta est in Thule insula piscium multitudo, vt ligni loco comburantur ab incolis. Gedrosi Indię populi (qui Arbim amnem incolunt) fores in domibus, maxillis piscium, & beluarum faciunt, & ossibus tecta contignant. gnydos Nilus Thule cedrosi

10 Populis arboribus.

¶ Sperchius fluuius Thessaliæ. Ouidi⁹ libro primo Meta. populifer sperchius, & irrequietus Enipeus, Padus. Ouidius libro secundo Eleg. Frigidus Eurotas populiferq; padu. Mantuanus populiferq; padus, Lacedæmoniusq;, Eurotas. Idem Iam mea populifer cerneret ora padus. Populos nigras, efficacissimas habet Creta insula. Spchi Padus Creta

11 Papyro.

¶ In Lacunis Nili nascuntur iunci ex quoq; tenuissimis fissuris contexūtur chartæ, & vela, & vestes & stragula. Est autem papirus frutex nascens in paludibus Aegypti aut quiescentibus aquis Nili. Papyrum ostendit primus in Aegypto Alexander. De papyro, Lucanus. Nondum flumineas Memphis cōtexere Biblos Cœperat. Ouid. libro. 15. Perq; papyriferi septemflua flumina Nili. Idē Ipse Papyrifero qui nō angustior amne Martialis, Perdite Nilacas Musæ mea damna papyros, Apuleius. Modo si papyrum Aegyptiā argutia Nilotici calami inscriptam nō spreueris inspicere. Plynius. Papyrum (inquit) nascitur in palustribus Aegypti, aut quiescentibus Nili aquis, vbi euagatę stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitem. Nuper & in Euphrate nascēs circa Babylonem papyrum intellectum est eundem habere vsum quem carthæ, Aegyptus.

12 Prunis.

damascus ℭDamascus vrbs Syriæ optimis abundat prunis, quæ Damascena vocatur. Columel. lib. 11. Armeniisque & cereolis, prunisque Damasci. Ply. libro. 15. In peregrinis arboribus dicta sunt Damascena, a Syriȩ Damasco cognominata. Stat. libro primo Syl. Quod ramis pia germinat Damascus.

13 Pyris.

Crustuminū Calabri Falern⁹ ℭPlynius ait Crustumina pyra cunctis esse gratissima. Abundant. & pyris calabri. quæ consueuerūt hospitibus apponere Horatius. Non quo more pyris vesci Calaber iubet hospes. Hinc adagiū, Calabri hospitis Xenia Crustuminis proxima sunt Falerna a potu, quoniam tanta vis succi abundat.

14 Porris.

Aricia Tarētū ℭAricia vrbs Italiȩ porris abūdat. Martialis. Mittit prȩcipuos nemoralis Aricia porros. Tarentum. Idem Martia. Fila Tarentini grauiter redolentia porri. Plynius ait laudatissimum porrum esse in Aegypto, mox Orchiæ, atque Ariciæ.

15 Phasianis.

Phasis ℭPhasiani a phaside Colchorum fluuio dicūtur, quod ibi sint frequentes. Lactantius. Cernitur & mixta phasidis inter auem. Martia. lib. 13. Argiua primū sum deportata carina. Ante mihi notum nil nisi phasis erat Stroza pater. Phasiacis robur profuit alitibus. Stroza filius. Seu perquirere phasias volucres.

16 Paludibus.

Nilus ℭNilus, Statius libro tertio Syl. Vnde paludosi fœcunda licentia Nili.

Sicābri ℭRauenna Syllius lib. octauo Lenta paludosæ proscindunt signa Rauennæ. Sicambri populi Germaniæ Rheno proximi in paludibus habitant. Propertius. Ille paludosos memoret seruire sicambros,

17 Portentis.

Nilus ℭNilus Stroza filius, Et portentiferi nasset Vada noxia Nili.

18 Pruinis.

¶ Scythia, Riphæi. Caucasus, Strymon fluuius Thraciæ perpetuis rigent pruinis. Virg. libro. 4. Geor. Aruaq; Riphæis nũquam viduata pruinis. Marullus. Modo artus Scythicis pares pruinis. Claudianus. Caucaseas captiua bibunt armenta pruina. Scythia

19 Pharetris.

¶ Creta Virg. libro. 3. Georg. Armaq; Amyclæumq; canem, cressamq; pharetram. Gnosos & Gortyna vrbes Cretæ. Luc. lib. 3. Creta vetus populis, Gnososq; agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna sagittis. Cydõ vrbs Cretæ Ouid. libro octauo Meta. Armaq; equosq; habitusq;. Cydonæasq; pharetras. Lycia Statius libro sexto Theb. Cætera pars lyciis gaudet contenta pharetris. Mœdia. Marullus. Non tot spicula Mœdicis pharetris. Creta gnosos Cydon Lycia mœdi

20 Purpura.

¶ In Meliboea vrbe Thessaliæ claruit vsus purpuræ. Virgilius lib. 5. Aenei. Purpura Mæandro duplici Meliboea cucurrit. Lucretius libr. 2. Meliboeaq; fulgens purpura, Thessalico concharum tecta colore. Ply. ait in Laconia purpuram optimam fieri consueuisse. Hora. Nec Laconicas mihi trahunt honestæ purpuras clientes, Mart. Te nec Amyclæo decuit liuere veneno, Nec Miletus erat vellere digna tuo. Stroza filius. Oebalis Herculeo non debet purpura tãtum Ingenio. Bombycinam vestem texere pãphila platis filia in Co insula prima docuit. Martialis. Nec Co ære ferunt iam tibi purpuræ. Tyros. Martialis. Quicquid Agenoreo Tyros iproba cogit Aheno, Tibullus Illi selectos certent præbere colores, Africa puniceum, purpureumq; Tyros. Idem Vellera de succis bis madefacta Tyros. Sidõ & Ancon. Syllius lib. 8. Stat fucare colus, nec sidone vilior Ancon. Plynius de Catthagine loquens. Nunc omnis (inquit) nobilitas cõchilio, atq; purpura constat, purpuras pisces habent sigæum & Lectum Idæ promontoria. Meliboea Lacõia Cos Tyros Sidon Carthago.

21 Placentis.

Placētes pane laudantur quem conficiebant ex alicę materia macera. Hic ob duriciam frangi nō poterat nisi lacte mulso ve mollitus, Martialis, Piscentia Ceres niueo fit nectare crescit. Vt leuis accepta spongia turget aqua Pāphilus Nō Alicæ panes, non quas tibi terra Placentas picentina dedit.

22 Pyramidibus.

Aegyptus Pyramides lapideæ fuerunt structuræ in Aegypto, quas reges sumptu maximo erigebāt, aut in ostentationem diuitiarum, aut in vsum sepulturæ. aut ad excitandum populi torporem. Earum vna. 360. milib⁹ hominū viginti annorum spacio constructa fertur tantam quidē rerū prodigentia, vt in Raphanos, alium & Cępas (quibus operarij vescebantur) 1800. talēta erogata sint. Martialis. Barbara Pyramidum sileat miracula memphis.

23 Procellis.

Syrtis Syrtis, Charybdis. Sylla, Malæa, Caph areus, marina dicuntur pericula, procellis frequentibus agitata. Pamphilus, perq; procellosas syrtes p saxa Mallææ, Per mare, quod rapido vortice sylla trahit.

24 Pectinibus.

Tarētū Pectines pisces sunt lati quibus abundat Tarentum, Horat. Pectinibus patulis iactat se molle Tarentū. Plyn. ait laudatissimos eē pectines Mitylenis, in Aegypto vero pectunculos.

25 Pecore.

phyllos Phillos regio Arcadiæ Statius libro. 4. Theb. Aptior
Tartari armētis mydea, pecorosaq; phyllos. Tartari populi quū frugibus careant pecore tamen abundant. Et quoniam
Sclaui aquarum sunt pauperes, equinum sanguinem bibunt.
Pannonia Sclaui regionem habitant adeo feracem, vt bis in anno grauidas habeant pecudes, quæ quater tondentur. Vola
Orchome teranus ait Panoniam pecoribus & vitibus abundare, sed olei pauperem esse. Orchomenos vrbs Arcadię Po-
Anglia lymelos, pecoreis copia nomen meruit Angli pecore

abundant, lanisq; mollissimis, quoquo versus exportatis. Viuaria animaliũ ad tria milia in tota insula cernuntur. inquit Volaterranus.

16 Pabulis.

¶ Morauia sterilitatem olei, & vini, pabulorum frumẽti, pecorisq; copia abunde pensat. Erithrea insula Hispaniæ tãtæ est fœcũditatis, vt oporteat pecudes pabuli copia, ex creatione sanguinis purgari, Cuiꝰ rei causa, ea finguntur quæ de Gyrionis armentis dicuntur. Plyn. ait nihil esse laudatius Germaniæ pabulis. Morauia Erithrea. Germania

17 Pernis.

¶ Pernæ pisces de genere concharum, frequentes sunt circa pontias insulas. Pontiæ

18 Psymmithio.

¶ Psymmithium, seu cerusam parit Rhodos insula. rhodos

19 Pumicibus.

¶ Pumices dicuntur lapides erosi amne, leuigandis corporibus aptissimi. Laudantur in Melo, Scyro, & Aeolijs insulis reperiuntur & in Sicilia nigri coloris. Scyros

30 Persicis.

¶ Persica dicuntur a perside regione his abundãte. Habet Aegyptus persicum arborem similem pyro. Persis

31 Paliuro.

¶ Paliuro arbori Cyrenaica regio suam postponit Loton. Cirenæ

32 Ptisana.

¶ Ptisanæ potioni (cuius laudibus Hippocrates volumen vnum dicauit) bonitas præcipua Vticensi, in Aegypto fit ex hordeo. Vtica

33 Panico.

¶ Panico cibo præcipue vtitur Aquitania. Põticæ gentes nullum panico præferrunt cibum. aqtania

34 Portu.

¶ Aulis vrbs Euboię portũ habuit. 500. nauiũ capacem Strabo ait Anthedonem Bœotiæ vrbẽ portuosam esse. Munychia vrbs Atticæ habuit stationem. 400. nauium Aulis Anthedon

capacem. De Lycia, Seneca in The. Tutamq; crebris portubus Lyciam videt.

35 Pardis.

Africa ℂPardos in Africa, Syriaq; esse creberrimos ait Plyni⁹ Capiuntur & in regione Mauritaniæ. Sunt & in caria, ac Lybia prælõgi admodum, animo imbelles, saltu agiles, pelle adeo dura, vt ferro non cedat.

36 Pristibus.

India ℂPristes pisces sunt in mari indico. 200. cubitorum.

37 Plataniſtis.

Gáges ℂIn Gange reperiũtur plataniſtæ pisces. 15. cubitorũ.

38 Phœnice.

Arabia. ℂPhœnicem auem annis. 690. viuente sola fert arabia. Claudianus. Hæc fortunatus nimiũ Titanius ales regna colit, Solisq; plaga defensus iniqua possidet ītactas ęgris animalibus oras.

39 Palumbibus.

Volaterranum ℂIn agrum volaterranum palumbes quotannis aduolant e mari.

40 Psytacis.

India. ℂIndia psytacum mittit, auem humanæ vocis docilẽ. Claudianus. Et si qua loquendi Gnára, coloratis viridis defertur ab Indis. Nunc etiam aduehuntur ex Lusitania insulisq; Aethiopicis.

41 Phaleridibus.

Seleucia ℂPhalerides aues habet parthorum seleucia. Aquaticarũ laudatissima asia. Phalocrocoraces aues Baleariũ insularum sunt peculiares.

42 Pellibus.

Tana ℂEx Tana Venetorum castello exportantur pelles & mancipia, quæ Sarmatæ mercantur, vocantq; Carcasos.

43 Panibus.

Scolus ℂIn scolo Bœotiæ vico laudatissimi fiebant panes.

44 Pelamidibus.

¶ Pelamidum piscium copiam habet Alyzones populi. Strabo ait etiam reperiri in angustijs Bizantij. Alyzones

45 Peloridibus.

¶ Pelorides pisces dicuntur a peloro promōtorio, vbi scatent. pelor.

46 Peponibus.

¶ In Campania, pepones optimi sponte proueniunt. Campania

47 Petroselino.

¶ Optimum petroselinum veniebat quondam ex Macedonia. Macedonia

48 Pœphagis.

¶ Habet India pœphagum animal duplo magnitudinem equi excedens. India

49 Perdicibus.

¶ Theophrastus dixit perdices esse in paphlagonia duplici corde. paphlago

50 Palestra.

¶ Fuerũt Spartani clarissimi pugiles, & palestritæ. propertius. Multa tuæ sparte miramur iura palestræ. Stroza filius. Spartanæq; artes versare, dolosq; palestræ. Sparta

51 Alijs rebus.

¶ Parthenium pigmentum habet Aegyptus. Purpurissum colorem India. panacem herbam Clitorus mons. panacem vnguentum Arabia. Philoginon gemmam, porphyritem lapidem, perseam arborem Aegyptus. phattagam animal, porphyrum serpentem India. parnopum auem, Galatia. pardialim & perseum pisces mare rubrum.

¶ Populo & diuersis rebus parrhisiorum lutecia.

Græci suas historias intermixtis vbiq; mendacijs posteritati fecerunt memorabiles, aut etiam fabulosas. sic vt permultæ fidem autoribus suis derogauerint, eosq; Mythologicos potiusquam historicos fecerint appellari. Nam q̃ Xerxes tot ex vniuerso

Oriente Myriades contraxerit, Soli tenebras multitudi ne iaculorum induxerit, iniecerit Neptuno compedes, eius equis fluuius in potu nõ satis fuerit, equa in exercitu leporẽ pepererit, quis non videt hoc ipsum adeo difficile esse, vt fieri non posse, magis q̃ factũ credatur? Laborauit semp hoc morbo Græcia, vt ex re nihili arduã & velut Atlantẽ ex Pygmæo, ex formica faciat Elephã tem. Cuius inanes glorias si imitaretur Gallia, nõ solum rerum vbertate omnibus aliis locis posset contendere, sed plura & aperta veritate, ac ne adiecto quidẽ figmentiasse, victoriam præripere. Quid enim habent, quo careamus? Nec de Græcis tantum, sed eximiis rerum ostẽtatoribus Italis loquor, qui se hactenus mirantur, vt nihil incãtatum reliquerint. Nullum est Tusculanum, nulla villa, nullus vel monticulus, vel fonticulus, nulla terra quantulicũq; vini ferax, quam silentio dimiserint iuo lutam. Plena sunt variis artificibus (quos nubium tenus extollunt) eorum volumina pictoribus, Statuariis, Sculptorib', Architectis, rerum inuentoribus, nautis, fabris, aurigis, pugilibus sibi placent immodice, ita vt vtraque gens de inani ambitione certamen suscepisse videatur. Commune est & ingenitum fortasse hoc populo vtriq; malum, vt Olympum ex paruo producant tumulo, Nihil habent, quod indictum prætermiserint. Nec ipsis. quoque histrionibus sua laus non impertita. Quid histrionibus? Suas meretrices. Thaidem, Phrynẽ, Laidem, Glyceram, Rhodopem, aliasq; permultas inflatis extulerunt buccis, adeo sui memoriam timuerunt cum corporibus sepeliri. Quanta ergo (dij boni) si eorum similes essemus, & futili commendatione moueremur, laudandi nostri sese offert occasio, quum nemo non videat nullis omnino humanæ vitæ necessariis rebus (quas vbiq; suarum regionũ habuerint) modicam Galliæ partem nedum Galliam totam carere. Dicãt nobis (& herbam dabimus, modo nihil cominiscantur) quid vnquã dignum laude in suo solo viderunt, cuius penuria nos

laboraſſe conuincat? Afferant Græci ſuas Athenas. Spartam, Mycenas, Argos. Romani ſuum (ſi dijs placet) mūdi caput. Leui brachio reſiſtemus, aut etiam labore nullo. Nanq; incruentam bonorum omnium victoriam ſola nobis comparabit Lutecia, In cuius commendationem ſi aliquantulum velimus prorumpere, nos ab vniuerſis eorum vrbibus vinci non permittet. Eo veni ne aliquid quæſitum, quid non inuenient? Nihil eſt boni in hoc noſtro Cornucopiæ, quod ibidem non ſuppetat abunde. Terra eſt ſuis diuitijs contenta, & vbertate genuina ſatis luxurians Ne tamen aliquid ad ſaturitatem deeſſe putes, ſcatet externis opibus. Habet Calabriæ armenta, Alutam Sicyonis, Amomum Aſſyriæ, Apes hymetti, Aulæa Babylonis, Aegyptium acetum, attagenas Ionicas, Perſicum Aroma, Cytori buxos, Bombycem Arabicam, Boues Celaduſę, Balſamum Iudeæ, Crocum Ciliciæ, canes Epyri, cretam Cymoli, Cannabē ſcythiæ, Corylos Auellæ, Coſtum Arabiæ, Caſeos Trebulanos, panchaiæ, Cynnama, Columbas Dodonæ, Conchas Lucrini, Caiſtri Cychnos, Noricorum Chalibem, Corinthi crateras, Citrum Mauritaniæ, Cæpas Cumarum, equos Aſturiæ, ebur Indiæ, Frumentum Eleuſis, Numidiæ gallinas, maris rubri gemmas, hortos phæacum, Mileti lanas, lac Saſſinæ, lentem peluſii, linum Aegypti, mel Hyblæ, marmor Numidiæ, metalla Theſeſes, meſſes Africæ, myrrham Arabiæ, nardum perſidis, napos Amiterni, Venafri oleum, Velitrarum oua. Galeſi oues, odores Aſſyriæ, Naricię picem, palmas Idumæas. Nec deſunt phæacum poma, pruna Damaſcena, porri Tarentini, Meliboea purpura, placentæ picentinæ, pæſtanæ roſæ, reſina Aegyptia, Aeoliarum ſulphur, Saccarum Indiæ. Abundat quoq; Tapetibus Alexandriæ, turdis Germaniæ, vnguentis perſarum, Gangis vnionibus. Alienigeno non vtitur vino, quoniam genuinum habet, quod longe præſtat cæteris. Vtinam fieri poſſet, vt abſtruſi diuitum eius vrbis theſauri pro-

dirent in lucem, & omnium oculis videndi proponere/tur. Mirareris vnde tanta farrago, aut quib⁹ fodinis esset eruta. Non videretur tibi mentitus Adrianus imper. quē dixisse ferunt plus esse auri in rerum natura, quam re/liquorum metallorum. plæriq; externi (qui illuc se con ferunt) diuitias minores esse fama hoc arguunt, quod non videant stadiatas domorum porticus, & ędificia fo rinsecus speciosa. Parrhisienses non sunt vt plæriq; ho/minum, qui subligaculum induti passim ostentant Itali quicquid habent, pompis exponunt, vt oculos transeū/tium pascant & in admirationem rapiant. Domorum atria & fores exornant magnifice, sed si introspiceres, Pape, quam nihil intus præter aream nudam reperires, Contra vero Luteciani suas opes dissimulant, nec ma/ioribus quam deceat, modulis se metiuntur, ita vt quā prima fronte suspicareris esse pauperem, opulentissima sit Lutecia, in qua (vt ad cætera trāseamus) si Varios om ne genus artifices inquiras, angulatim, vicatim, & do/mesticatim reperies, Si purpuram, flammearios, & La/narum infectores, ipsa etiam dabunt suburbia. Pannis sericis scatent officinæ. Aromatibus, vnguentis, odori/ribus, Myropolarum apothecæ. Fabris ferrarijs, abieta/riis, phrygionibus, calceolariis, sutoribus, placenta/riis, Lanionibus, propolis, cetariis, venatoribus, vn/guentarijs, figulis, vascularijs, trapezitis, plena sunt om/nia. Vrinatores gemmarij, cultrarij, Oenophori, tibici/nes, grammatei, comœdi causidici, pistores, condimen tarij, mulctores, aurigæ, sagittarij bibliopolæ, citha/rœdi, excubitores, cellarii, Atrienses, bractearij, remi/ges, helciarii, pægasarii, tabelliones, chirurgi, tonsores piscinarii, muliones, organarii nullibi non sunt. Inue/nies & medicos, qui cœliacis, Comitialibus Cardiacis podagricis, Febrientibus, maniacis, Lippientibus, tem/tiginosis, Lethargicis, paralyticis, torminosis, hydropi/cis, & quouis morbo laborantibus medeantur, quique a Proserpinæ peculio homines iam conclamatos ad vi/

tam reuocent. Occurrunt philosophi peripateticis acu/
tiores, seueriores Stoicis, Academicis diuiniores, Gram
maticorum scholis nihil nebulosum, nullus persius nõ
declaratus, nullus Lycophron imperuius nullus Fabii
scrupus non emaculatus. Poetarum carminibus strepũt
compita, Præceptis Rhetorum fulminant gymnasia,
Sophistarum nodis vincitur protagoras, Arithmetico/
rum numeris Euclides, Geometrarum mensuris Pto/
lemæus. Calcographorum typi demortuas prius disci
plinas euentilant. Publicis professornm lectionibus,
doctrinas olent pulpita. Quid autem papirii ingenio
tantopere garriunt & intumescunt Romani? Inuenies
illic septennes infantulos, in quibus senilem miraberis
iam cum doctrina maturitatem, quique verbatim & syl
labatim citius dicto repetent, quicquid dixeris. Iurares
in matrum gremio literas cum lacte suxisse. Vtriusque
iuris tanta est ibidem celebritas, vt loquentem. biblio/
thecam Iustinianus reliquisse videatur. Assidua pædago
gorum sedulitas, inculpata præceptorum seueritas tra/
heret te in admirationem. Sacris literis tantus habetur
honos, vt Theologorum legiones & centurias reperi
re possis. Quis autem Lacedæmoniorum Ephoros &
harmostas, Cretensium Cosmos, Romanorum dictato
res cõsules, tribunos, prætores, triumuiros, patricios, q̃/
stores pontifices Maxi. & flamines senatui cõferat lute
tiano, cuius tanta est grauitas, vt solo quoq; aspectu sce
leratos a flagitiis deterreat. In cõfesso est Romanorum
magistrat⁹ pecunia sępe numero corruptos fuisse. Vnde
& Iugurtha fratris Hyempsalis per dolum occisi meruit
impunitatem, Luteciano vero senatui si mõtes aureos
pollicereris, si crucem & furcã minareris, nihil tamẽ ꝓfi
ceres, nec auerteres ab ęquitate. Si (vt cætera cursim ab/
soluamus) bellicis telis sit opus, habet Germanorũ fra
meas, lãces Hispanorũ, rhompheas Thracũ, Issos Boio
rum, Macedonum Sarissas, sibinos Illyricorum, Mœdo
rũ Acynaces. Nec desunt scibones, tragulæ, telones, ha

ſtæ,ſudes,Phalaricæ,ſemiphalaricæ, ceſtra, ſoliferrea. ſcorpii, ſpari, Cateiæ, rumigeſti, meſanculæ, veruta, Aclides,macheræ,vrbinæ. Et ex machinis teſtudines, Arietes,falces,vineæ,plutei,muſculi,turres. Sunt & galeæ,thoraces,catafractæ,ocreæ, ſcuta, & omnia, quæ ars & vſus repererunt. Ex veſtimentis,præter pallium Græcorum,maſtrugam Sardorum,Germanorum Rhenones,togam & prętextam Romanorũ,peplum Troadum,Perſarum Tiaras, reperies quoq; abollas,adaſos, bardiacos,bardocucullos,barnacidas,Braccas. Brachialia,dextrocheria, Calthulas,capitia, caſtulas, chirodiras, chlamides, lænas,endromydes,cicladas, crocotulas, diphtheras,diploides, epitogia, exomides, flammea,gauſapinas,hemitogia, Lacernas,inſulas, Lænas, Latoſclauos,limbos,lumbaria,mollicinas, parnacides, patagia,penulas,periſcelides,tibialia,Xerampelinas,tunicas,perizonia,Polymitos,rhallas, ſtrophia, ſubuculas,ſudaria,ſuppara, & alia fere omnia id genus indumenta. Præterea,ſi vaſis quibuſcunque indigeas, non deerunt acetabula,ampullæ,cacabi,cadi,calathi, caldaria,calices,canthari,capulæ,capiſteria, capruncula,carcheſia,capſæ,ciſſimbia,clepſidræ,cophini, cotylæ, crateræ,cupæ,ciathi,diotæ,diſci,dolia,fideliæ,fiſcinæ, gabatæ,gutti,hydriæ,lances,lebetes, lechiti,lepiſtæ, matellæ,mortaria,mulctræ,naſiternæ,pelues,pateræ,præferricula,ſartagines,ſcyphi,ſcutellæ,paropſides,ſportæ tepidaria,trientalia,vanni,vrnæ,ſcaphia,ſiriſca,thargeli,cottabi,& alia huiuſmodi infinita, Vbertim quoque ſuppetunt flores, herbæ,metalla, vnguenta, odores, piſces,aues,gemmæ,lanæ,fontes,marmora,plantę, boues,arietes,arborum fructus,legumina,frumenta, frutices,cibi electiles, & quicquid ad laute, genialiterq; viuendum ſufficit. Vis imperatorem,regem,aut quemuis principem magnifico donare conuiuio? Venales tibi quouis tempore proſtabunt Pauus e Samo, Phrygia Attagena,grues melicæ,hœdus ex Ambracia, pelamis

Chalcedonia,

Chalcedonia, murena Tartessia, asselli pessimũtq́, ostrea Tarenti, pectunculus Chius, helops Rhodius, scari Cilices, nuces Thasiæ, palma Aegyptia, glãs, Iberica, & quicquid cupidiarum profunda vestigauit ingluuies, Quid amplius dicam? Fatigat me tãtarum rerum commemoratio. Taceo reliquarũ capsas aureas, & sacraria diuitijs opulenta. Nihil de palacio & plerisq; magnificis (quarũ materiam opus superat) domibus adeo scribere. Oneri tanto succumberet stylus. Nolo tamen (quamuis ingenium tantæ moli nõ sit superfuturum) non aliquid de huius vrbis populo memorare. Nemo mentitũ me existimet, de ea (quod de Troia Paris Ouidianus hyperbolice ad Helenam scribi) dixero. Vix populũ tellus sustinet illa suum, Nam vere terrã ipsam populi multitudo proxime onerat, atq; ædificiorum grauitas. Congregẽtur fortuna in spectaculis centum hominum milia, tibi per vicos eunti nihil abesse, nihil videbitur imminutũ. Clauduntur vrbes nonnullæ maiori fortasse murorum ambitu, quod de Roma nõnulli perhibẽt, Sed nihil mirum. Nãq; bonam earum partem reperias nemoribus vineis, & arboribus consitam in hac vero nihil ne angulum quidem non habitatum, populo vacuum. Vix ipsi presides, vix cõsules, Breuiusculos magna pecunia hortos sibi comparat, aut loca domibus vacua, quib⁹ expediti curis, quandoq; deambulent. Res quidẽ primis sæculis inaudita, & nulli non miranda maxime. Nũquam mihi persuasissem, quod aliquando audieram, tantum scilicet in hac vnica vrbe esse populi quantum tres aliæ totius europæ maxime contineant. Rex tamẽ ita se habet, Idq; adeo verum est, vt solus vicus speciem vrbis præ se ferat. Quod quum solus apud me quandoq; meditor, totus stupeo & miror, vbi nam crescãt (quę illi cõsumuntur) frumenta, vbi lignorum (quæ comburũtur) copia, vbi rerum omnium (quæ supra fidem deglubuntur, & velut abysso absorbentur) multitudo. Babylonis (quum exercitui data esset prædæ (post. 40. die intacta

pars coperta est. Arsit Carthago diebus. 17. In vrbis Hie rosolymæ excidio vndecies centum milia hominum ferro & fame perierunt. Vno die siracusæ maritimum & terrestrem exercitum conflauerunt, argumentum qui/dem in omnibus mirandæ amplitudinis, Laudantur VEnetiarum diuitiæ, Mediolani populus, Florētiæ pulchritudo, Bononiæ fœcunditas, Genuę superbia, Adduci tamen nequeo, vt credam Luteciam rerum omniū copia non excellere. Nam si in ea diutius te contineas, & bo/norū vbertatem, populi frequentiam, maiestatem sena/tus, venalium rerum multitudinē, cæteraq; huiuscemodi prospicienter obseruaueris, quoquo postea foras ꝓfi/cisceris, lordebunt tibi omnia, Nihil huius ratione ocu/los tuos pascet. Quod ad populi mores spectat, gens est in primis humana & beniuola, Quod licet multis ratio nibus probari possit, causa tñ breuitatis, vnico argumē/to probabo dictum. Antiquitus Romani existimabāt se grande aliquod, & cui nullis meritis responderi posset, beneficium contulisse, si quempiam donassent ciuita/te, & iure ciuium frui permisissent, adeo vt propter hoc ipsum, animam debere Fuluio nobiliori videret Ennius poeta Hoc autem Lutecia nemini recusat, Barbaros fo/uet alienigenas recipit, Hostes etiam regni nutrit in gremio, maiori pietate, quam parienti subueniat obstetrix aut nutrix infantulo vagienti. Inimici Galliæ ipso etiā belli tempore non extrudūtur, Extruduntur autē? Imo vero fiunt consiliorum participes, quāuis animo gladiatorio nos inspiciant, notētq; animo & designent oculis vnumquemq; nostrum ad cedem. Nec excipiuntur solū at etiam in maiore habētur precio. Et vt iā in Epithetis meis conquestus sum, pluris facimus alienæ gentis for/micas, quam nostrates tauros. Veniat nouus nescio quis versificator ex Italia, aut ex Græcia esuriens Græculus, veniētem a decimo iugere salutabimus, eumq; maiore obsequio nobis demerebimur, quam aliquē ex nostra/tibus vel egregie literatum, quasi vero possit quisquam

venire Luteciam Budæo Luteciano doctior, aut magis eloquẽs, vidi quandoq; externos, qui dum frequẽti auditorio aliquid profitebantur, ad eos turmatim conuolabatur, qui quamuis nihil nisi stercus dicerent, auditoribus tamen rosas loqui videbãtur, quod nescio quo factu & inanibus ampulis fucarẽt sermonem, & affectatas quasdam cupedias vocum plenis ructarent buccis, pondusq; nugis adderent. Quorum tamen doctrina nullis nitebatur radicibus. Demum quid agunt, quum vident suas nugas tanti a nobis fieri? Intus nostram rident leuitatem, & postica nos eludũt sanna, quod fabulis moueamus, quas fullones exibilent. Hæc Lutecianæ gentis humanitas. Est insuper religionis amantissima, vt quæ altaria donis oneret, pernoctet quandoq; in Votiuis orationibus, templa (quæ vicorum numero non sunt pauciora) plærunq; visitet, adiutrix alioqui pauperum, virtutũ fautrix & scelerum expultrix, Parentes, lusitãtes adhuc in gremio nutricum infantulos iam morum edocẽt honestatem, & more Persarum, studio veritatis imbuunt, ita vt sacri commissum putẽt, si quis mentiatur, idq; flagello puniant. Si liberi profecerint gloriantur eosq; pręmiis (quæ capit illa ætas) ad persistendum inuitant. Matres filijs paulo sunt indulgentiores adeo, vt præsentibus frui satis, absentibus carere nequeant, eoq; cõposite & ornate reclamantibus quandoque maritis induãt. Præter cætera formidant maxime ne in scholis vapulent. Propterea ludimagistros munusculis interim corrumpunt, aut immanibus pollicitis suspensos a seueritate retinent. His inflicta verbera si audierint redeuntibus e scola humeros quandoque & nates (honos sit auribus) lachrymosæ denudant, vt videant, quam acerbe sit animaduersum in suos puppos. Si aliquanto seuerius vapulasse viderint, temperare sibi non poterunt quin præceptores adeant, eosq; probris & cõuicijs etiam spectante populo afficiant, Et (quod omniũ turpissimũ) tortores & sanguinarios carnifices appellẽt etiã num. Libe

ri ipsi sunt ingeniosi admodum,& multa facile discunt. Sed nisi frequens lectionum repetitio memoriæ tenacius inculcauerit,obliuiscuntur eadem leuitate,qua didicerunt. Nusquam terrarum video ingenij præcocioris pueros. Cõtenderem posito in vadimonium capite,aut summos oratores,aut clarissimos poetas facile fururũ nisi vno maxime morbo parẽtes fere omnes laborarẽt qui liberos ipsos(Vbi quid in litteris promouerunt, & earum amenitatem cœperunt gustare) a scholis protinus auferunt,& ad alia studia(quæ magis videnť quæstuosa) statim allegant,vt vel sub forensibus tabulis discant garrire,aut cum nũmularijs monetarum formas,& calculorum supputationes cognoscere. Et speramus (quum hæc erugo animos corroserit,inquit Horatius) doctos fore,qui eo tempore doctrinam reliquerũt,quo quid esset doctrina, adhuc pitissabant: porro puellæ apud eos composite vestiũtur pudice tamen & citra põpam. Nam neq; papillas vmblico tenus denudãt,vt Italę,nec supra modum suarum facultatum luxuriant, vt Genuenses aut aliæ,sed operto toto corpore,nihil impudicum præ se ferunt,neq; proteruis & ludibũdis oculis sui copiam spectatoribus promittunt, aut sperari faciunt. Vxores præstitam maritis fidem non violant, sed suis thalamis contentæ pudicitiam seruant cõiugalem, Omnes defunctorum vita parentum mortem atrati per annum lugent,Fœminæ tamen cadauera non comitantur ad sepulchretum,ne sexus fragilitas,doloris impatientiam suggerat. Senatoribus rarum cum populo colloquiũ. aut ipsum grauitatis plenũ & maiestatis. Apud eos odiosi sunt maxime familiares & domestici fures, quos longo prius carcerum pędore maceratos furca puniunt. Monetæ adulterinæ cusores flammis deuouent, Nullis pauperibus,aut quouis morbo infectis, præterquam lepra,sua vrbe interdicunt. Adulatores cane peius & angue oderunt & auersantur. Pilę sagittarum & fritillorum ludo exercentur quandoq;. Conuiuijs gaudent

& compotationibus.sed citra ebrietatem.Nouas princi pum exactiones ægre satis ferunt,petentibus tamen nihil recusant.Superbo templorum,magisquam proprio & domestico letãtur ædificio,quod est notissimum pietatis argumentũ.Rerum nouarum sunt auidi spectatores,& alienam magis quam propriam mirantur virtutẽ. Hæc de populi moribus,& vrbe ipsa de qua multo plura dixissemus si ad hoc posset suppetere verborum dignitas.Ne quis autem dicta mea fauori tribuat.subiiciã quæ ab Architrenio Anglo quãuis regni Gallici instar totius eius populi inimico scripta sunt,vbi ait.

Exoritur tandem locus,altera regia phœbi.
Parrhisius,Cyrrhea viris,Chrysæa metallis.
Græca libris,India & studiis,Romana poetis.
Attica philosophis,mundi rosa Balsamus orbis,
Sidonis ornatu,sua mensis,& sua potu,
Diues agris,fœcunda mero,mansueta colonis.
Messe ferax inoperta rubis,nemorosa racemis,
Plena feris,piscosa lacu,volucrosa fluentis,
Munda domo,fortis domino.pia regibus,aura
Dulcibus,amena situ,bona quolibet, omne vetustum,
Omne bonum, si sola bonis fortuna faueret eius quoq; laudibus Quintianus poeta iucundissimus opusculum (cui nomen Cleopholis)dicauit.

ℭDe literis Q & R.

1 QVercus,Chaonia,Dodona,
2 Racemis,Cęcubum,Tmolus,Methymna
3 Rhombis,Adria,Rhombis.
4 Rosis,Pæstum,Pangeus,Campania,
5 Resina,Aegyptus.
6 Raphanis,Delphi,Germania,Aegyptus, Laciadæ,
7 Rapis,Nursini.
8 Reseda Ariminum.
9 Riuis,Methone,

1 Quercubus

chaõia ℭ Chaonia pars Epyri, glãdibus abundat & quercubus, Ouidius lib. 10. Vmbra loco venit, non Chaonis absfuit arbor. Claudianus. In te Chaoniæ mouerunt carmina quercus. Dodona ſylua Epyri. Val. Flac. lib. 1. Arg. Dodonida quercum Ingredior. Syllius lib. 3. Implet fatidico dodonida munere quercũ. Oſſa mons theſſaliç Val. Fla. Fleuit vbi Oſſeæ captaret munera quercus.

2 Racemis.

cçcubũ ℭ Cæcubum oppidũ in ſinu Caietano terras habet optimi vini feraces, Horatius, Cçcubum, & prælo domitã Caleno Tu bibes vuam. Tmolus mons Lydiæ, Ouidius lib. 4. de ponto. Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos. Quot Sycion baccas, quot parit Hybla fauos. Idem lib. 4. Meta. Deſeruere ſui nymphæ vineta Tmoli Methymna. Ouid. Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos.

3 Rhombis.

Adria Rhõbis ℭ Adria ſeu mare adriaticum. Iuuena. ſatyra. 4. Incidit Adriaci ſpacium admirabile Rhombi, Rhombitẽ Ptolemeus ait eſſe fluuium poſt Mœotidem a Rhomborũ frequentia nominatum. Plynius ait Rhombum Rauennæ eſſe laudatiſſimum.

4 Roſis.

Pæſtũ ℭ Pçſtum oppidũ in Lucania bis in anno fructus quoſdam & in his roſas parit. Virg. lib. 4. Geor. Biferiq; roſaria Pæſti Idem de roſa. Vidi Pçſtano gaudere roſaria cultu, Ouid. libro. 15. Leucoſiamq; petit tepidiq; roſaria Pçſti Martialis Pæſtanis rubeant æmula labra roſidis. Idẽ Prataq; nec bifero ceſſula roſaria Pæſto. Propertius. Vidi ego odorati victura roſaria Pæſti. Pangæum quoque monte roſis feracem eſſe docet Plynius Libr. 21. Cap. 4. ℭ Abũdat & Campania optimis roſis, quibus prçcipua dignatio. His Plyn. addit Præneſtinam & Mileſiam, eſt etiam Cyrenis odoratiſſima roſa.

5 Resina.

¶Resina humor est fluens ab arboribus, etiam in eisdē residēs. Plautus Aegyptiam probat in Mercatore dicēs Resinam ex melle Aegyptiam vorato saluū feceris. Aegyptus

6 Raphanis.

¶Raphanus herba est seu radix comestibilis tam frequens. & nobilis apud Delphos, vt ex auro diceretur, Beta ex argento Rapum ex plumbo Aequat in Germania infantum puerorum magnitudinē, In Aegypto raphani sparguntur Nitro, vbi sunt suauitate præcipui. Laciadæ quoq; populi Atticæ raphanorum habent copiā Apud eos moris erat, vt qui fuisset in adulterio depræhēsus ignominiosas pœnas daret, impactis in pudēdam corporis partem Raphanis, qui ibidem crescūt mira magnitudine. Delphi Germania

7 Rapis.

¶Plynius libr. 18. dat palmam Rapis, in Nursino agro nascentibus. Nursini

8 Reseda.

¶Resedam herbam collectiōes, inflammationesq; decutientem habet Ariminum magno prouentu. Ariminum

9 Riuis.

¶Methone Vrbs riuis abundat, Seneca in Troade. An frequens riuis Leuibus Methone? Methone

¶De litera S.

1 Serpentibus, Ophiusa, Mauritania, Lybia, Africa sinuessa, Cinyphs, Candæi, India, Rhindac⁹ Bragada.

2 Sulphure, Aeoliæ Melo, Leucogabi.

3 Segetibus, Cinyphs, Lybia, Africa, Gargarus.

4 Scaris, mare Carpathium.

5 Sagittis, Creta, Lycia, Cydō, Gortina, dicte, Parthia

6 Sarissis, Macedonia.

7 Smaragdis, scytia, Erithra.

8 Sistris, Aegyptus.

9 Saccaro, Arabia. India.

10 Stanno,Caſſiterides,Britannia.
11 Saxis,Ceraunia.
12 Stamine,pergamus,Memphis,Babylon.
13 Sale & ſalinis,Hammanientes,ſaxonia,Alos,Ormenus,Cydrus,Biſuntium,Tarentum.
14 Salicibus,Ameria.
15 Setabo,Hiſpania.
16 Spartho,hiſpania.
17 Scombris piſcibus,ſcombraria.
18 Saliunca,pannonia.
19 Suibus.Arcadia.
20 Strutiocamelis,Africa Aethiopia.
21 Salmonibus,Aquitania.
22 Sanſuco,Mitylene.
23 Speculis,Brunduſium.
24 Signis Rhodos.
25 Sinopide pigmento,Lemnos.
26 Siliqua.ſyria.
27 Syluis,Mare rubrum,Tylos.
28 Subere,Elis,Lacedemon.
29 Scirpis,Mauri,padus.
30 Stipulis,Leborinus.
31 Serpillo.Thracia.
32 Spongiis.Lycia.
33 Aliis rebus,alia quædam loca.

1 Serpentibus.

OPhiuſa inſula dicta eſt a multitudine ſerpētum. Orphis enim græce ſerpentem ſignificat.Vnde ophiogenæ populi in Helleſponto,qui ſerpentū ictus tractu leuāt & impoſita manu corporis venena extrahūt.Mauritania,Horatius,Nec mauris animo mitior anguibus.Lybia.Syllius,Terga damus,Lybiciſq; parem nō eſſe fatemur Anguibus Auſoniā. AFRICA. Horatius lib.primo Ser.Canidia afflaſſet peior ſerpentibus Afris. Sinueſſa vrbs Campaniæ Ouidius libro.15. Vulturnus,niueiſq; frequens Sinueſſa colubris.Cinyps flu

uius est Lybiæ inter duas syrtes, capris & serpentibus abundans. Pamphilus. Affer Cinyphii caput colubri. Candei populi orientales serpentibus vescuntur. Vnde & Ophiophagi Vocantur. Neque est alia regio earum fertilior, autore Plynio. In india serpentes in tantam adolescunt magnitudinem, vt solidos hauriant ceruos, taurosq;. Tanti sunt & apud Rhindacum amnem in põto, vt superuolantes quamuis alte, perniciterq; alites haustu raptas absorbeant. Constat apud Bragadam fluuium serpentem cẽtum & viginti pedum longitudinis a Regulo interfectum. Quod est argumẽtum maximos ibidem nasci.

2 Sulphure.

¶Nascitur (inquit Plynius) sulphur in insulis Aeolijs, inter Siciliam & Italiam. Sed nobilissimũ in melo insula. In Italia quoq; inuenitur in Neapolitano, Cãpanoq; agro, & collibus, qui vocantur leucogabi. Volaterran[9] ait nunc fossile sulphur esse in agro Volaterrano. Nar quoque fluuius aquas habet sulphureas. Ausonius. Fluminibusq; Italis præpollens sulphureus Nar. Aoliæ

3 Segetibus.

¶Apud Cinyphem Lybie fluuium magna est frugum copia. Vnde Ouid. Cinyphiæ segetes citius numerabis aristas. Multis testimoniis constat Lybiam & africã segetibus abundare. Mãtuanus in syluis, Vbi Lybicæ segetes vbi Gnosia vina. Ouid. lib. 4. de Põto. Africa quot segetes, quot Tmolia terra racemos. Ab hac rerũ copia, Cererẽ Argi Lybissam vocãt autore Festo. Gargarus mons Phrygiæ. Ouid. Gargara quot segetes, quod habet Methymna racemos. ciniphs Lybia Africa

4 Scaris piscibus.

¶Scaros pisces habet Carpatium mare. Horatius. Non me Lucrina iuuerint conchilia. Magisve Rhombus, aut scari. Si quos Eois intonata fluctibus, Hyems ad hoc vertat mare Eois fluctibus dixit, idest orientalibus, propter mare Carpathium Hunc piscem Optatus Heliper- Carpathium

tius præfectus claſſis ſub Claudio principe, e Carpathio aduexit. Numeratur autem inter cibos electiles. Varro apud Gellium teſtis eſt ſcaros Cilices omnium eſſe præſtantiſſimos.

5 Sagittis.

Sequentia loca incolas habuerunt peritiſſimos ſagittarum Creta. Virgili⁹ in Cyri, Attica Cretæa ſternebat rura ſagitta. Lycia. Virgilius libro octauo. Ille mihi inſignē pharetram Lyciaſq; ſagittas Diſcedens, pharetramq; auro dedit intertextam. Cydon vrbs Cretæ. Statius libro ſeptimo Theba. Cydonæas anteibant geſa ſagittas. Gortyna. Luca. li. 6. Dictæa procul ecce manu Gortynis arūdo. Idem. Nec Eois peior Gortyna ſagittis, Val. Flac. Pleniſq; redit Gortyna pharetris. Dicte Syllius libro. 13. Dictæa per auras Tranat, & in medium perlabitur vrbis arundo. Parthia. Mantuanus in Alphonſo. Nec parthica tanto Agmine per cœli nubem ſe fundit arūdo. Hac ratiōe Catullus parthos vocat ſagittiferos. Erithra ſeu Erithræ. Sidonius. Forte ſagittiferas Euā populatus Erithras, De Orientalib⁹ populis. Val. Flac. lib. 5. Quos neq; Iber, neq; tuta ſuis aurora ſagittis ſuſtinet. Per auroram intelligit Orientales.

Creta

Cydon

6 Sariſſis.

Sariſſæ dicuntur haſtæ Macedonū. Ouid. lib. 12. Qui clypeo gladioq;, Macedoniaq; ſariſſa. Lucan⁹ lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere ſariſſas.

7 Smaragdis.

Smaragdo gemma viridi, & oculorum aciē recreāte abundāt Erithra, & ſcythia. Claudianus. Inter Erithræos ſurgentia colla ſmaragdos. Pamphilus. ſardonices, aurū, torques, ſcythicoſq; ſmaragdos. Reperiē etiā in India, & Cypris Aerifodinis. Ply. ait Aegyptiorū, ſcythicorūq; ſmaragdorum tantā eſſe duriciem, vt nequeant vulnerari, Ait & ſcythicos omnium eſſe nobiliſſimos.

8 Siſtris.

Siſtrum tinnulum eſt inſtrumentum ab Aegyptiis re

pertum,quo vtebãtur in sacris Isidis,vnde sistrati Aegyptii dicuntur. Martia. Linigeri fugiũt calui,sistrataq; turba. Ouid. lib. 3. Eleg. Quid nunc sacra iuuant,quid nunc Aegyptia prosunt sistra? Manilius, Atq; ipsa Isiaco certarunt fulmina sistro.

9 Saccaro.

Saccarum dicitur mel in arũdinibus collectum instar gummi candidum,& dẽtibus fragile. Saccarum autem fert Arabia,sed laudatius india.

10 Stanno.

Cassiterides decem sunt insulæ in Hispania, ex quib⁹ effoditur stannum,quod Crassiterũ appellatur. Diodorus ait venam stanni esse in Britannia, iuxta Helenũ promontoriũ,quod nunc Cornubiam vocant.

11 Saxis.

Mãtuanus Apeninum saxosum, Pãphilus Ceraunia scopulosa, Calentius Pelion lapidosum vocant,quod ea loca saxis abũdent. De Eryce monte siciliæ,seneca in Medea. Quæcunq; generat inuius saxis Erix.

12 Stamine.

Pergamus Attali regia, Memphis,& Babylon vt bene ingeniosæ fuerunt in texendis staminibus. Politianus in Rusti. Textile nec tenero sub tegmine fulgurat aurum, spirantes referens vultus, quæ Pergamos olim artifici descripsit acu, quæ stamina Memphis. Quæ Tiros & Babylon radio pinxere sonanti.

13 Sale & salinis.

Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi domos sale montibus suis exciso,ceu lapide cõstruunt. Sunt etiam in saxonia salinæ vbertimæ,& argentifodinæ ab othone primo inuentæ. Alos vrbs Achaiæ a sale ibidem reperto meruit nomen. In Ormeno monte Indiæ quum sal eruitur,& instar lapidum cæditur,fertur postea renasci mira vbertate. Apud Cyprum sal hammoniacum dicitur,quod in arena reperitur. Bisuntiũ vrbs est Burgundiæ, in cuius agro duo sunt fõtes, alter aquæ dulcis, alter

vnde sal igne densatum conficiunt, candore præstans, & maximum eius gentis vectigal. Tarentini sale abundant candidissimo, atque fossili, quem Plynius ait esse omnium suauissimum. Apud Bactros amnis Ochus, & Iaxartes ex appositis montibus deferunt salis ramenta. Sunt & in Africa lacus turbidi salem ferentes. In Carris Arabiæ oppido muros domosq́ massis salis faciũt, aqua ferruminantes.

14 Salicibus.

¶Ameria vrbs vmbriæ fuit quondã salicibus ferax. Virgilius. Atque Amerina parat lente retinacula viti.

15 Setabo.

¶Setabum genus est lini, sudariis aptissimi, & tenuitate præcipui, quo abundat Hispaniæ vrbs Setabis nomine. Catullus. Nam sudaria setaba ex Iberis miserũt mihi muneri Fabulius & Verannius.

16 Sparto.

¶Spartum herba est in Hispania frequens, qua optimũ etiam conficitur linum Strabo ait in Hispania campum esse spartanum, a sparti multitudine nuncupatum.

17 Scombris.

¶Scombraria insula est vel promontorium contra africam, scombris piscibus abundans. Vnde nomen tractũ.

18 Saliunca.

¶Saliuncam herbam breuem & foliosam multæ suauitatis gignit pannonia & norica.

19 Suibus.

¶Sues in Arcadia adeo saginãtur, vt Plynius scribat soricem in corpore cuiusdam præpinguis nidificasse.

20 Strutiocamelis.

¶Strutiocameli aues sunt in Africa & Aethiopia tantę magnitudinis, vt altitudinem hominis insidentis equo superent, & celeritate vincant.

21 Salmonibus.

¶Salmo fluuiatilis in aquitania, prefertur marino,

22 Sanſuco.

¶Sanſucus herba eſt Mytilenis plurima, qua optimum conficitur oleum, quod ſanſucinum dicitur.

23 Speculis.

¶Optima ſpecula olim fiebant Brundufii, ſtãno & ære mixtis autor Plynius.

24 Signis.

¶Rhodi.73.milia ſignorum fuiſſe, Mutian⁹ apud Plynium teſtis eſt.

25 Sinopide pigmento.

¶Sinopis primum inuenta eſt in Ponto, inde nomen a ſinope vrbe. Naſcitur in Aegypto, Balearib⁹, Africa, ſed optima in Lemno & Cappadocia.

26 Siliqua.

¶Siliqua arbor naſcitur frequẽs in ſyria, Ioniaq; & circa Gnydon, atq; in Rhodo ſemper comantibus falijs.

27 Syluis.

¶Mare rubrum, & totus Orientis Oceanus refert⁹ eſt ſyluis, Tylos quoque inſula maris Perſici, qua ſpectat Orientem.

28 Subere.

¶Suber præcipue naſcitur circa Elidem, aut ſpartam, Plynij temporibus naſcebatur in Italia.

29 Scirpis.

¶Mauri mapalia ſua tegunt ſcirpis, tanta eorum multitudine affluunt, His & nautæ in Pado velificant.

30 Stipulis.

¶In leborino Campaniæ agro tãta eſt ſtipularum craſſitudo, vt eis ligni vice vtantur.

31 Serpillo.

¶Plynius libro decimonono ait montes Thraciæ ſcatere ſerpillo.

32 Spongiis.

¶Spongiæ molliſſimæ ſunt circa lyciam, In helleſponto aſperæ, Denſæ circa Malæam.

33 Aliis rebus.

¶Sarcocolā paruæ arboris lachrymā habet Persis. Sandaracā pigmentum, Topazos siue topazonos rubri maris insula. Selenitem gemmā Arabia. sesamū frugem India. syloperdicem auem perdice minorem, Antiochia scythicen herbam Bœotia. Sthechadem herbā odoratam stœchades insulæ. syderitem gemmam Arabia. silurum piscem, Nilus, scorpiones, Africa.

¶De litera. T.

1 Terebinthis, Oricos, syria, Damascus.
2 Talpis, Bœotia.
3 Thure, sabæa, Arabia, Minæi, Panchaia.
4 Topazio, Topazios.
5 Testudinibus, Taprobane, Chelonophagi, India.
6 Tædis, Calabria.
7 Tapsia, Thapsos.
8 Tigrib⁹, India, Hircania, Armenia, Gāges, Caucasus
9 Tarandis, scythia.
10 Torsionibus, Pontus.
11 Thrissis, Tybris.
12 Thynnis, Hispania.
13 Trichiis, Ister.
14 Tymalo, ticinus.
15 Tuberibus, Lampsacus.
16 Tela, Persis, Aegyptus.
17 Tauris, Clitumnus, Meuania.
18 Taxis, Hispania.
19 Tapetibus, Assyria, Alexandria.
20 Thermis, Baiæ.
21 Tragoni, & trogete, Creta, Cyrene,
22 Thymo, Hybla.
23 Tritico, africa, sicilia.
24 Tribulis, Thracia.
25 Tragelaphis, Phasis.
26 Turdis, Germania.

1 Terebinthis.

ORicos seu Orithos ciuitas est iuxta Epyrũ, abundans Terebintho arbore, quæ propterea vocat Orithia, Virg. li. 10. Inclusum buxo, aut Orithia Terebintho Lucet ebur. Syria quoq; habet Terebinthũ, maxime in Damasco.

2 Talpis.

¶ Talpis scatet tota Bœotia, prꝑterq̃ Coronea vrbs, vbi nec gignũtur, nec allati viuunt. Plynius ait talpas in Orchomeno cuncta subruere.

3 Thure.

¶ Sabea regio Arabiæ, & tota ferme Arabia abundant thure. Plynius. Sabæi Arabum propter thura clarissimi. Val. Flac. libro. 6. Argon. Hæc quoque thuriferos felicia regna sabæos. Seneca in Hercule Oethæo. Splendescat ignis thure, quod Phæbum colẽs Diues sabæis colligit truncis Arabs. Virg. lib. 1. Aenei. Centumq; sabęo Thure calentaræ. Idem India mittit ebur, molles sua thura sabæi. Minæi Arabiæ populi primi cõmerciũ thuris fecere, maximeq; exercent. Abundat etiam thure Pãchasa regio Arabiæ. Lucretius lib. 2. Araq; Pancheos exhalat propter odores, Bap. pius. Hunc ego Panchæi thuris honore colam. Thure quoque nobilis est Liban⁹ mons Phœniciæ. Ausonius. Florũ spirat odor, Libani ceu mõtis honor thus.

4 Topazio.

¶ Topazio lapide precioso abũdat Topazios insula maris rubri, a qua & nomen sumpsit. Reperitur & in arabię insula, quæ Chytis vocatur.

5 Testudinibus.

¶ Scrib't Plynius in Taprobane insula tantam plærisq; in locis testudinum reperiri multitudinem, vt earum superficie contegantur habitãtium familiæ. In Carmaniæ angulo sunt Chelonophagi (inquit Plynius) testudinũ superficie casas tegẽtes, & carne vescentes. Sũt & in africa plurimæ. Testudines tãtæ magnitudinis habet indicũ

mare, vt singularum superficie habitabiles & casæ integantur, atque inter insulas rubri præcipuæ maris, his nauigent cymbis. Troglodytæ cornigeras habēt, vt in Lyra annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando remigio se adiuuant.

6 Tædis.

Tæda arbor nuptiis quondam sacra frequens est in calabria.

7 Thapsia.

Thapsia ferula syluestris, nomen sumpsit a Thapso insula in qua abundat.

8 Tigribus.

Reperiuntur Tigres in India apud Prasios populos, magnitudine duplici, quam sit leo. Iuuen. Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem. Sunt & frequentes in Hircania, & Armenia, quæ propterea Hircanæ & Armeniæ dicuntur a poetis. Virgi. Daphnis & armenias curru subiungere Tigres Instituit. Idē lib. 4. Aenei. Hircanæq; admorunt vbera Tigres, Ouidius lib. 8. Armeniæ ve Tigres, Austroq; agitata Carybdis. Dicuntur & Gāgeticæ a Gange. Ouidius lib. 6. Meta. Nec mora traxit Ityn, veluti Gangetica ceruæ Lactentem fœtum per syluas Tigris opacas. Seneca in Oedipo. Tigris puppe sedet Gangetica. Eadem ratione dicūtur Caucaseæ a Caucaso mōte Scythiæ. Syllius. Caucaseam lustrās virgato corpore Tigrim. Et Caspiæ, a caspia scythiæ regione. Claudian⁹. Si tu sancta Ceres, & te nō Caspia tigris edidit. Parthicę a parthia. Idē. Quē Parthica tigris velat. Prope Niphatem scythiæ fluuium sunt etiam Tigres. Sidoni⁹, Aut ve tigriferi pharetrata per arua niphatis.

9 Tarandis.

Tarandum animal tauri magnitudine, & pelle versicolore (qua scura fiunt) fert scythia.

10 Torsionibus.

Torsio piscis est similis Delphino, præterquā rostro. Hunc gignit mare Ponticum.

Thrissis

11 Thrissis piscibus.

¶ Tharissai in Tyberi fluuio laudatissimas reperiri scribit Plynius Has in Aegypto circa Moroe stagnũ,coloni flebilibus numeris eicæ vice deceptas episcantur.

12 Thynnis.

¶ Strabo ait Thynnos pisces miræ magnitudinis in Hispania reperiri,eosq; glande vesci prodit.

13 Thricijs.

¶ Thriciç pisces sunt frequentes in Istro,ex quo quum in mare venerunt.nunq̃ postea remeant.

14 Thymallo.

¶ Thymallum piscem magnitudine cubitali gignit Ticinus Italiæ fluuius.

15 Tuberibus:

¶ Tubera poma seu cibi in magnis olim delicijs fuerũt Asiæ nobilissima extitere circa Lampsacũ & Alopeconesum.Græciæ vero circa Elidem.Præstãt Africana,De his Mar.Rumpimus altricem tenero de vertice terram Tubera boletis poma secunda sumus.

16 Tela.

¶ Ausonius telam commẽdat Persicam vbi ait Laudet Achemenias Orientis gloria telas,Molle aurum pallijs græcia texe tuis. Commendantur Aegyptia ob præcipuam lini bonitatem,vel quod multis licijs (quæ Polymita dicũtur)texere docuerint.Lucanus lib.10.Vt mos est Pharijs miscendi licia telis Syllius lib.14.Quæ radio cælat Babylõ,vel murice picto Leta Tyros,quæq; Attalicis variata per artem Auleis scribuntur acu,aut Memphitide tela.Setabis vrbs Hispaniæ tela claruit. Syllius libro.3.Atq; altrix celsa mittebat setabis arce,setabis & telas Arabum spreuisse superbas Et pelusiaco filum cõponere Nilo.

17 Tauris.

¶ Clitumnus fluuius est vmbriæ,cuius aqua pota candidos boues(qui ibidem sunt frequentes)reddit. Statius libr.1.Syl.Aut prestent niuenos Clitumna noualia tau

ros Meuania oppidum est vmbriæ, Clutumno fluuio propinquum, ferax taurorum & armentorum. Lucan⁹ lib. I. Est qui tauriferis vbi se Meuania campis explicat.

18 Taxus.

¶Taxus arbor est feralis, baccas proferens venenatas a qua toxicum velut Taxicum appellatur. Frequens est in Hispania & Corsica. Vnde Virgilius Sic tua Cyrneas fugiant exanima taxos. Plynius ait arcadiæ taxos tā præsentis esse veneni, vt si qs sub his dormiat, cibumve capiat, statim moriatur.

19 Tapetibus.

¶Alexandria & Assyria tapetibus claruerunt, qui indè Assyrij & alexandrini vocantur. Statius libro secundo Thebaid. Fuderat Assyriis extincta tapetibus alto membra Thoro.

20 Thermis.

¶Caiæ ciuitas est Campaniæ, Cuius agro calidæ sunt aquæ ad voluptatem, & varios morbos aptissimę. vnde & thermæ Baianæ celebratæ sunt.

21 Tragoni & Trogete.

¶Tragonis seu Rhagion herba nascitur in Creta tantū insula in maritimis, Iunipero similis & semine & folio & ramis.

¶Trogetes arbor nascitur inferiore Cyrenaicæ parte.

22 Thymo.

¶Thymus seu Thymum herba est apibus gratissima, qua abundant Hybla & Hymettus Virg. in Buc. Nerine Galathæa, thymo mihi dulcior Hyble. Mart. libr. 5. Hyblæis mandidas thymis placentas.

23 Tritico.

Bizātiū ¶Plynius ait Bizantius Africæ campum centenos quinquagenos tritici modios reddere, aitq; missa Augusto ex vno grano quadrigēta paucis min⁹ germina, &. 340. stipulas Neroni ex vno grano Cum centesimo quidem
Sicilia & Leontini Siciliæ campi fundunt. Sunt imprimis feraces tritici tota Betica & Aegyptus.

24 Tribulis.

Tracia tantam habet tribulorum copiam, vt eorum folijs equos saginent, qui ad strimona habitant.

25 Tragelaphis.

Tragelaphi animalia iuxta Phasim Colchorum amnem, nec alibi nascuntur.

26 Turdis.

Idem ait Turdos frequentes in Germania cerni, maxime hyemis tempore.

De litera V.

1 Vasis, samos, Cumæ, Corinthus.
2 Venenis & herbis venenatis, Thessalia, Pōtus colchos iberia, scythia, Athrax, citea, phasis
3 Vellere, Seres, Miletus.
4 Vestibus, Pellene.
5 Vimis, Preleon.
6 Vitulis, Italia.
7 Vrbibus, Creta. Aegyptus, Bactri, Italia, Hispania.
8 Viuariis, Britania,
9 Vnguentis loca diuersa.
10 Vrsis, Mysia, Roxolani.
11 Vris, Germania.
12 Vlulis, Borsippa.
13 Ventis, Gonoessa.
14 Vnionibus, Ganges:
15 Vitro, Sidon, India.
16 Vnedonibus, Arabia.
17 Vicis Taprobane.
18 Vulturibus Caucasus.
19 Vlua, Padusa.
20 Vino, & vitibus, diuersa luca.

1 Vasis.

Habet samos insula figulinum lutum, conficiendis vasis (quæ in esculentis laudantur) aptissimum. Vnde Tibullus libro. 2. At tibi leta trahant

Samiæ conuiuia testæ. Cumæ quoq; ciuitas Campaniæ vasis olim terreis gloriabatur. Idem Tibullus. Fictaq; cu mana lubrica terra rota. De Samijs, Pamphilus. Nõ pu deat samio te massica fundere vase. Vina bibit magnis Porsena fictilibus. Corinthus vrbs Græciæ, prima toreu matum, vasorumq; luxuriam commẽta est, quæ Corin thia propterea dicuntur, & eorum amatores Corinthia rij. Suetoni⁹ in Augusto pater argẽtarius, ego Corinthia rius. Statius, Aeraq; ab Isthmiacis auro potiora meallis.

2 Venenis, & herbis venenatis.

¶ Abũdat Venenis, & herbis veneficiis Thessalia. Tibul lus libro secundo Quicquid & herbarum Thessala ter ra dedit Properti⁹ libro primo Et bibere e tota Toxica Thessalia, Idem libro tertio Fluere aut vasto Thessala saga mari. Horatius lib. primo car. Quæ saga, quis te sol uere Thessalis Magnus venenis, quis poteris deus? Luc. libro sexto Thessala quinetiam tellus herbasq; nocẽtes Rupib⁹ ingenuit. Idem terris hospita Colchis Legit in Hæmoniis quas non aduexerat herbas. Ouid. lib. tertio Nam mea Thessalico languent deuota veneno Corpo ra. Pontus quoq; veneficis abundat herbis. Virg. in Buc. Has herbas atq; hæc põto mihi lecta venena ipsa dedit Mœris, nascuntur plurima ponto. Mantua. virosi infa mia Ponti Gramina Colchos & Iberia sunt etiã feracis veneni. Horatius, Herbasq;, quas Colchos & Iberia mit tit venenorum fexax idem, Ille venena Cholchica, Et quicquid vsq̃ concipitur nephas, Tractauit. Idem. Calet venenis officina Colchicis. Ouid. libr. 7. Metamor. Sed postq̃ Colchis arsit noua nupta venenis, Scythia. Statius libro quarto Thebai. Et scythicis quoties armata vene nis Colchis aget. Athrax vrbs est Thessalie itidem vene ni ferax. Val. Flac. libro. 6. Argon Quauis Athracio Lu nam spumare veneno Sciret. Citea vrbs fuit Cholchoꝝ veneficijs famosa. Propertius libro primo Tunc ego crediderim vobis & sydera, & amnes Posse Citæinis du cere carminibus. Vnde & maga Citeis ab eodem vo

catur libro secundo vbi ait Non hic herba valet nō hic nocturna Citeis Non per Medeæ gramina cocta man⁹. Phasis fluuius Colchorum. Ouid. Quid te Phasiacæ iuuerunt gramina terræ?

3 Vellere

¶Seres populi sunt orie͂tales, apud quos arbores sunt non folia solum, sed lanam quoq; tenuissimā proferentes, ex quarum frondibus, caniciē depectunt aqua perfusam, & ex vellere vestimenta conficiunt, quæ vocantur Serica Virgil. lib. 2. Georg. Velleraq; vt folijs depectūt tenuia Seres Pōtanus. Quæ dea nunc radio per serica vellera miscet Politianus in Ambra, Innumerus nec Serica vellera Bombix, Assyrius gemmas, Ser vellera, thura sabæus ausonius. Iam pellago volitat mercator vestifluus. Ser. Baptista pius. Tegmina vestiflui qualia seres habent. Seneca in Thyeste. Et quocunq; loco iacent seres vellere nobiles. Idem in Hippolyto. Quæ fila ramis vltimi seres legūt. Propertius lib. 1. Quid releuāt variis serica textilibus? Miletus vrbs Ioniæ, Lanarum & vellerum præstantia, magnam quoq; meruit laudem. Martialis. Nec Miletus erat vellera digna tuo. Horatius libr. 1. Episto. Alter Mileti textam cane peius & angue Vitabit chlamydē. Virg. lib. 3. Georg. Quamuis Milesia magno Vellera mutentur, Tyrios imitata colores Politia. in Rusti. Aut bis in Heuculea Milessia vellera concha. Codrus Vrceus. Ille licet multum Milesia vellera iactet.

4 Vestibus.

¶In Pellene Acaiæ ciuitate diuersæ vestimētorum formæ fieri consueuerunt. Vestes Pellenicæ adeo nobiles fuerunt, vt in Iunonis ludis ac certaminibus, victori Lacerna Pellenica præmij vice daretur.

5 Vlmis.

¶Pteleon vrbs Thessaliæ, nomen habuit ab vlmorum frequentia.

6 Vitullis.

¶Sunt qui velint Italiam a taurorum, boum, vitulo-

rumq; multitudine & prestátia nominatá. Græci enim (inquit Gellius) Italos vocant vitulos.

7 Vrbibus.

Creta ℭIn Creta insula centum fuerunt vrbes. Ouidius libro sexto. Fama noui cẽtum Cretæas forsitan vrbes Implesset mõstri. Idem in Episto. Non ego te Crete centum digesta per vrbes aspiciá. Lucanus libro tertio. Iam dilecta Ioui centenis venit in arma Creta vetus populis. Hora. Quæ simul centum tetigit potentem Oppidis Cretam. Seneca in Troade. Vrbibus centum spaciosa Cretæ.

ℭAegyptij regnãte Amasi viginti milia vrbiũ habitauerũt In Bactrianis mille vrbes fuerunt, In Italia septigẽtę Taraconensis Hispania continet oppida. 293. Polybius scribit trecẽtas Celtiberorum vrbes a Tiberio Graccho expugnatas.

8 Viuariis.

ℭViuaria animalium (inquit Volaterran⁹) ad tria milia in tota Britaniæ insula cernuntur. Britannia

9 Vrtica pisce.

Chalcis ℭVrtica piscis adhæreus scopulis frequens est in Chalcide Euboiæ.

10 Vnguentis.

Loca diuersa. ℭVnguẽtum Rosaceum optimum est apud Phaselidẽ Neapolim, & Capuam. Crocinum in Cilicia & Rhodo. Nardinum apud Tarsum. Oenantinum & Omphacinũ apud Cyprum. Adramictinum, Amaranthinum, Coum, Melinum Metopium, Mendesium, in Aegypto, iridis optimum apud Elidem. Fuit & Agathusa insula vnguẽto nobilis, vna earum, quę sporades dicuntur. Item siria Propertius lib. 2. Quum dabitur Syrio munere plenus Onyx. Antiquitus laudatissimum fuit vnguẽtum in delo insula. Terrarum omnium accomodatissima vnguentis est Aegyptus. Ab ea campania est proxima copia rosę Bathylli populi, Cyprij, Cyziceni, Corinthij. vnguentis madent.

11 Vrsis.

In Mysia vrsi sunt alibi tāto infecti veneno, vt canes venantes solo afflatu perimant. Apud Rhoxolanos & Lituanos maximi capiuntur vrsi, qui mansuefacti regibus sunt in delicijs. Mysia

12 Vris.

Vri animalia sunt magnitudine tauri, quæ in Germaniæ syluis reperiuntur. Germania

13 Vlulis.

Vlulæ in Borsippa Assyriæ ciuitate miræ magnitudinis ac cibo expetitæ inueniuntur. Borsippa

14 Ventis.

Gonoessa Aetoliæ ciuitas perpetuis ventis agitat. Seneca in Troada, An carens nunquam Gonoessa vento. Gonoessa.

15 Vnionibus.

Vniones gemmæ reperiuntur in Gange. Mātuanus. Vnioq; ingenti cadens Gangeticus orbe. Gāges

16 Vitro.

Plynius ait sidonem vitri officinis quōdam fuisse nobilem. Idem libro. 5. Sidonem vocat vitri artificem. Vitra fiunt in India e crystallo. Et ob id nullum comparatur Indico. Sidon

17 Vnedonibus.

Iuba apud Plynium testis est vnedones arbore esse in Arabia quinquagenum cubitorum altitudine. Arabia

18 Vicis.

Habuit insula Taprobane vicos. 700. quos pagos dicimus. Taprobane

19 Vulturibus.

Vultures non aliorsum dicuntur Caucasei, quā quod in caucaso abundet. Virgilius in Buc. Caucaseasq; refert volucres, furtumq; Promethei. Hinc orta poetarum fabula de Prometheo, quem ibidem rodi a vulture fabulantur. Caucasus

20 Vlua.

Padusa fluuius Rauennę vicinus plurimum habet vluæ. Mantuanus. Et vluiparæ tellus vicina Padusæ. Padusa

Tmol⁹ ¶Tmolus mons Lydiæ, Falernus, & Massicus Campaniæ, Aulon Calabriæ optimo abundat vino. Tmolus. Syllius libro septimo Atq; ex illo tẽpore diues Tmolus. Sen. i Theb. Hic nota Baccho Tmolus attolit iuga. Oui. libro. 6. Meta. Deseruere sui nymphæ vineta Tmoli.

Falern⁹ Falernus Varro. Quod far comparandum Campano? Quod triticum Appulo? Quod vinum Falerno? Tibullus Nũc mihi fumosos veteris proferte Falernos. Idem Non tibi si precium campania terra daretur, Non tibi si Bacchi cura Falern⁹ ager. Syllius Hic vero intrauit post

Massic⁹ quam vberis arua falerni, Massicus Sylli⁹ libro septimo Massicus vuiferis addebat nomina glebis. Horatius. Est qui nec veteris pocula Massici. Virg. libro septimo Vertunt felicia Baccho Massica Statius libro quarto Sylua. Gauro Massicus vuifer remittit, Martialis. Massica The

Aulon sæis tam vina fauis Aulon Horatius, Et amicus Aulon Fertilis baccho minimum Falernis inuidet vuis Martialis Nobilis, & lanis, & Bacco fertilis Aulon, De preciosa tibi vellera, vina mihi. Gaurus quoq; mons Campa-

Gaurus niæ, vinum habuit laudabile, vt Falernus. Commendatur & vinum lesbium Properti⁹ libro primo Lesbia Mẽtoreo vina bibas opere. Pamphilus Se victam reddet victam se Bacchica lesbos. Horati⁹. Hic innocẽtis pocula Lesbii Duces sub vmbra. Aristoteles (vt scribit Gellius libro duodecimo) ægrotans gustato vino Rhodio, inquit. Firmum hercle vinum, & iucundum. Degustato

Lesbos inde Lesbio, vtrunq; inquit, oppido bonum, sed suauius Lesbium. Methymna ciuitas fuit in Lesbo vini bo-

Methymna nitate nobilis. Virgilius libro secundo Georgi. quã methymnæo carpit de palmite Lesbos, Syllius libro septimo. Ac Methymna ferax, latus cessere Falernis. Pamphi. Lesbia pampineos spargit Methymna racemos Horat. libro secundo Ser. Quod Methymnæam vicio mutauerit vuam Ouidi⁹ Gargara quot segetes. quot habet

Cecubũ Methymna racemos Cæcubum oppidum Campaniæ

Commendat etiam vini bonitas. Martialis. Cæcuba fun/danis generosa coquũtur amicis. Idem li. 6. Cæcuba nõ solos vindemia nutriat orbes. Hora Cæcubum, & præ/lo domitam calenoTu bibes vuam. Fuit & in Caleno vr be Campaniæ vinum generosum. Iuuenalis. Quæ mol/le calenum Porrectura viro miscet sitiente Rubetam. Calenũ
Formiæ vrbs iuxta Caietam, antiqua Lestrigonũ sedes fuit nobilis vino. Hora. Mea nec Falernæ Temperent vi tes, neque Foramiani pocula colles. Setia vrbs Campa/niæ superbit etiã vini bonitate. Martialis libro quarto. Formię Setia
Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis. Idem in Xeniis. Pendula pampineos quæ spectat setia campos, Exigua vetulos misit ab vrbe cados. Pamphilus. Spar/git Campanis Setia clara iugis. De surrento Campaniæ oppido. Martialis. Surrentina bibis, nec Myrthina pi/cta, nec aurum sume, dabunt calices hæc tibi vina suos. Surrẽtũ
Habuit & prædulces vuas Alba vrbs Italiæ. Martialis. Hoc de Cęsareis mitis vindemia cellis Mittit, Iulço quę sibi monte placet. Fundanum etiam commendatur a Fundis oppido Campaniæ. Martialis. Hæc fundana tu lit felix Autumnus opimi. Messana vrbs Siciliæ, a ma/mertinis Campaniæ populis habitata optimũ ferebat vinum m. Martialis. Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta si detur, quoduis nomen habere potest. Plynius Quattum curriculum obtinuere publicis epulis a diuo Augusto Mamertina circa Messanam in sicilia genita. Alba Messa/na
Chios insula maris ægæi, & aruisium in ea promonto/rium laudant ur vini præstantia. Syllius libro septimo. Et ambrosiis Aiulsia pocula succis. Veientum Ethruriæ oppidum. Horatius. Qui veientanum festis potare die/bus. Martialis libro secundo. Veientana tuam si domat vua sitim. Aminæi populi fuerunt, vbi nunc est Faler/nus, quorum regio Aminæa dicebatur vini feracissima, Virgilius libro secundo Georgi. Sunt & Aminææ vites firmissima vina. Thasus insula maris Aegei vinum ha/buit laudabile. Virgilius libro secundo Georgico. Sun Chios Veientũ Aminæ

Mareotis Thasiæ vites, sunt & mareotides albæ. Mareotis pars Aegypti itidem. Hora. Mentemq; lymphatam mareotico Redegit in veros timores. Statius libro tertio Sylua. Sparsit Tyrrhenæ mareotica vina mineruę. Hoc vinum durat in lógam vetustatem. Naxos insula maris Aegæi, Naxos a fertilitate vini Dionysia dicta est. Vnde Pontanus vitigenam eam appellat, dicēs. Hanc post vitigenæ spaciātem littora Naxi. Bacchicam Statius libro quarto Achil. Lēnos, & a tergo decrescit Bacchica Naxos. Maronæa Maroneça vrbs Ciconum laudata est vino, quo vlysses inebriauit Polyphemum. Tibullus. Victa maronæo fœdatus lumina Baccho. Methone Methone quoque vrbs in Thracia nomē habuit a vini copia. Nam Methin Græci ebrietatem vocant. Tarraco tarraco in Hispania etiam vino claruit. Syllius libro tertio. Dat Tarraco puben vitifera, & Latio tantum cessura Lyæo. Vina apud Græcos celebrata fuere prannium Cereri sacrum, Chium, Thasium, Lesbium, Creticum, & apud Syracusanos Polium, Coum, denique & Rhodium. Celebrantur & alia plæraque loca vini bonitate, quæ omnia longum esset recensere. Propterea summatim subiiciamus, quod in compendium redegimus ex Plynio libro decimoquarto, capit. 16. ex Plynio Augustus (inquit) setinum prætulit cunctis. Antea Cæcubo erat generositas in palustribus populetis. Secunda nobilitas agro falerno. Nascitur Gauranum in summis collibus, mediis Faustinum, imis Falernū. Albanæ vuæ sunt prædulces. Surrentina in vineis tantum nascuntur, conualescentibus maxime probata propter tenuitatem, salubritatemq;. Nam quæ spissa sunt, nō adeo prosunt morbis. Surrētino medici nobilitatem dabant. Certant massica æque ex monte Gaurano. Præponuntur calena, & quæ in vineis arbustisq; nascuntur, Fundana. Augustus probauit mamertina, circa messanam Siciliæ genita. Potulana ab autore dicta etiam laudantur, Retica Falernis tantum post habentur a Virgilio. Ethruriæ palmam Luna habet, Liguriæ Genua, inter Pyrenæū Alpesq; mas-

filia. Hispaniarum Laletana, copia nobilitantur. Elegantia vero Tarraconensia, atque Lauronesia, & Balearica ex insulis, Italiæ primis conferuntur. In summa gloria fuere Thalium, Chiumq;. Ex Chio, quod Aruisium vocant. item Lesbium, quod sponte naturę suę mare sapit. Gratia est, & Clazomenio. Quid autem de Gallicis dicēdum? De quibus veteres nihil fere scriptum reliquerūt, ne aliene gentis gloria, suam ipsi deprimerent. Existimabant, fuliginē, & tenebras suis inductum iri, si de nostratibus verba facerent. Sciebāt enim terram Gallicam populi virtute omnium præstātissimam, vini quoq; gloria nō esse inferiorem, imo & feliciorem multo Propterea hoc velut conniuētes prętermiserunt, quum tamē sit in confesso Belnensibus, Niuernis, Andegauensibus, Aurelianis, Parrhisinis meliora nō reperiri, etiam si ex otica omnia conferre libeat. Sed iam nostræ copiæ finē faciamus. Nam tametsi cursim omnia, & velut per trāsennā attigerimus, remq; omnē leui (quod aiunt) brachio excusserimus, satis tamē hæc ipsis etiam literarū helluonibus fore confido. Quod si quis rem parum, accurate dicat curatam, curet curiosi⁹. Habebit saltem, vbi doctrinę suæ, & eloquentiæ neruos exerceat.

ℂ Loca diuersis rebus carentia.

Congruum videtur, vt rerum copiam subsequatⱳ penuria. Propterea paucis narrare cōstitui, quibus locis quęq; res desint, vt animi pascantⱳ varietate, quæ tantum voluptatis couiueuit parere, quātum ciborum diuersitas, mensis. Sed iam hanc rumpamus glaciem, & iter aperiamus lectori. Insula est Carthaginem versus, Gaulee galata noīe, cui⁹ terra scorpionem dirum animal Africę necat. Dicuntur & in Clupea emori scorpiōes. Nilus vnus omnium fluuiorum nullas expirat auras, Autore Plynio. Sigaros Arabiæ est insula, quam canes non intrant. Expositiq; circum litora, errando moriuntur. Tentyræ insulæ Crocodili non adna-

tant,olfactuq; incolarum,serpētes fugātur. Ceruos afri/ca propemodum sola nō gignit,nec etiam vrsos. Asinis (quod sint frigoris impatientes) carent Pontus,& Scy/thia regiones frigidissimæ. In Arabia suillum genus nō viuit in vllo genere,maxime in regiōe scænitarum po/pulorum. Mustellæ in Bœotiam lebadiam illatę,solum ipsum fugiunt. In Ithaca lepores illati moriuntur extre mis quidem in litoribus. In Ebuso, Cuniculi non sunt. In Olympo Macedoniæ monte non sunt lupi. Lupos quoque non gignit Anglia nec aliunde aduectos nu/trit. In Creta Insula non sunt vulpes,nec Vrsi,nec vllum omnino maleficum animal præter Phalangium. Item non sunt Cerui,nec apri,nec Attagenæ, nec Herinacei. Plynius ait in Africa nec esse apros, nec ceruos,nec ca/preas,nec vrsos. Idem ait cornicē nunq̄ Athenis aspici. Hirundines Thebarum tecta non subeunt, quoniā vrbs illa sæpius capta sit. Nec Biziæ in Thracia cernūtur,pro/pter scelera Thesei. In Creta insula nō sunt noctuæ,& si qua inuecta sit,emoritur. Rhodos aquilam non habet. Larius lacus est Italiæ transpadanæ ad quē Ciconiæ nō transmeant. In fidenate agro iuxta Romā,ciconiæ, nec nidum faciūt. Picus. Martius negatur esse in agro Tarē/tino. Perdices non transuolant Bœotiæ fines in Attica. Non est vlla auis in Pōto insula,in qua sepultus est achil les. Cerasi in Aegypto,nulla cura vnquā potuere gigni. Hedera nō nascitur in India,nisi in mōte mero. In Aegy pto & Syria,reges inopia abietis,cedro ad classes ferun tur vsi. Magudaris non prouenit in Cyrenaica regione. Thymum herbam apibus gratissimam non habet Arca/dia. In Carina monte Cretę,muscę non reperiunt. Tem plum quoque Herculis,Romæ non ingrediebantur. In Aegypto nō nascitur Hebenus arbor. Tineæ in Thracia & Phrygia non nascuntur. India neque æs,neque plum bum habet,sed gemmis suis,ac margaritis hęc pmutat. Mures non sunt in paro insula. Daulis oppidum est nō procul Delphis,vbi Lucinia nō parit. Herodot⁹ ait nul/

los mulos gigni in scythia, propter immensum frigus. Montes non habet Lusitania, teste Strabo. Cice. ait Anglos oleo carere, & vino, pro quo ceruisia vtantur. Gauleon regio Lybiæ serpentes nō nutrit. In coronea Bœotiæ vibe talpa non gignitur.

Blasii Madroneti carmen.

In nuce conclusam magni miraris Homeri
Iliadem, nugis Græcia nota tuis?
Pone supercilium, & tumefactas reprime cristas,
Ecce tuis factis res noua maior adest.
Nāq; habet exiguum cornu, quod terra, quod æquor,
Quoq; parit refugi solis vterq; locus.
Quanta tibi rerum est opulentia, Candide Textor,
Est tibi, quod Phrygij non tulit arca Mydæ.

¶Henrici abbatis nuncuriani ad doctissimum virum venellum Carmen.

Res noua Mæonio nunq̄ prius eruta cornu.
Prodiit in nostras res in aperta manus.
Copia, quam nec alit fœcundo iugere Pæstum.
Quam nec Coryciæ gloria messis, adest.
Miror ego innumeris distinctum rebus agellum,
Quodq; ferat tantas hortulus vnus opes.
Quid tibi doctrinæ seruas imberbis Apollo?
Quicquid habes, populo Iudice, textor habet.
Textor habet modulos, musas, arcanaq; nouit,
Quæ vel apud superos, Antipodasq; latent.
Qui violis gaudes, Musisq; Venelle, reuoluas
Hoc opus, innumeras dat tibi Textor opes.

Eiusdem Henrici ad eundem Venellum, Carmen Phalecium.

TV qui multiiugis Venelle, rebus,
Et Musis satias tuos ocellos,
Hunc hunc floridulum vides agellum,
Candore Elisio sereniorem.
Quem non Alcinous, nec ipse adonis
Vnquam purpureo rigauit Ostro.

Verum Cecropiæ comes niueruæ,
Textor Migdonia parauit arte.
Inquiris violas?rogas amomum?
Narcissum,Casiam,Thymum virentem?
Textor molliculo sinu recondit,
Quicquid ipsi arabes ferunt odoris,
Quicquid Hesperides suis rosetis.
Hic est & Charitum chorus dearum,
In riuis Dryades canunt tenellæ.
Pomosasq; tenent manu papillas,
Et mammas pariter sororiantes.
Ornant,basiolis suauiantur.
Sertis vernicomas ligant corollas,
Pan clarus numeris,chely,& cicuta,
Musis ecce parat leues choreas
Hic est floridulus,comatulusq;
Hortus,non sterili scatens labrusca;
Hæc est omnigenis referta rebus
Vber copia.Si Ioui Venelle
Compar fatidico velis videri,
Hunc hunc floridulum teras agellnm,
Candore Elysio sereniorem.

¶ Ad illustrissimum magnæq; spei adolescentem
& regio prognatum sanguine Franciscum
Cliuiēsem Rauisii Textoris carmen.

CVr ego nunc laudum prǽco tubicenq; tuarum
Has tibi primitias,atq; hęc monumenta laboris
Offero,& inculta fabricatum incude volumen.
Laurigeris Francisce puer gratissime musis?
Hoc fecere tui mores,& candida virtus,
Quæ quantum surgit numerosis mensibus ætas,
Tantum habet augmenti,crescitq; augentibus annis,
Tanta tibi in niueo,tam clara est gratia vultu,
Tantus in ore lepos,tam claræ in corpore dotes,

Vt triplex habeat lapidoso in pectore marmor.
Qui tantum specimen non pleno prædicat ore
Quo fit, vt hos noster numeros tibi mittat Apollo.

¶ Ludouici Miletij nauariensium gramma-
ticorum Hypodidascali carmen.

DEsine iam lector plenis attollere buccis
Antiquos toties & celebrare viros.
Hæc tibi nobilius pepererunt sęcula mõstrum,
Quam primis tulerit Græcia temporibus.
Textor hic est, quem Cecropiæ pauere camœnæ,
Quemq; suis aluit docta minerua fauis.
Huius in ore lepos talis, fœcundaq; Pitho,
Qualis in arguta voce periclis erat.
Non minus est tanto felix niuernia partu,
Quam vetus Andino Mantua Virgilio.

¶ Claudii Budini vultonis carnuteñ. ad Are-
dium Gentilem. S. Aredię Lemoui-
ceñ. canonicum Iambicum.

LVmen iuuentæ, nec minus senectuti
Prębens deificos vsu amice splendores,
Dic non grauiter iras inique acerbeq;
Patiaris horum, qui furore perfracti
Studiosus vel ganniunt, vel oblatrant.
Diues rosetum, candidum, patens, plenum
Rudes aselli non verentur intrare
Tamen miselli murmurare non cessant
Textori inertes inuident suum florem,
Damisella felix inuidetur ardenti
Flos egregius est, propriusq; scriptori.
Textoris est flos, qui labore natiuo
Omneisq; cultus, omniumq; deflorans
Regionum odores, vndecunq; portauit.

Vt prorsus omni flore franciam ditet.
Et summa patriæ mox amenitas crescat.
Hæc vt reuoluas. Blasius tuus suadet.
Textoris vna ars mille tibi præsentat.
Monemus & nos inuidus suam linguam
Exarmet, aut Lycambem arundo pertundet.

¶F.N. Marconuilli de Officina Io. Rauisii Tex. (quam togam vocat) ad Mineruam epigrãma.

AD tua vittatus quam fert altaria Textor,
Docta laboratam sume Minerua Togam.
Quæ tremulo quondam neuisti pollice fila,
Texta sacris Textor destinat illa tholis.
Si peregrina deos aliquot vexilla venustant,
Tu ne tui renues grande laboris opus?
Si rubra lena deos alios iuuat, hoc ne retrudes,
Quod soles habili texuit autor acu?
Historias miro compactas ordine gestat.
Hoc ratæ rarum sedulitatis opus.
Quis sophus, historicas, vates, quis rhetor & acer.
Extitit, huius habet fimbria pulchra togæ.
Ad tua propterea quam fert altaria textor.
Docta laboratam sume Minerua togam.

¶Christophorus Picartus Ioanni Rauisio Textori præceptori suo, Viro doctissimo. S. D.

DEbent tibi Ioannes Rauisi præceptor optime, non iam Niuernenses ciues tui magis, ad quos tamen laudis tuæ pars non modica referetur, quam studiosi omnes literarum, imo & quã literæ ipsæ latinæ politioresq;, de quibus ita præclare es meritus, merērisq; in dies præclarius edendis in lucẽ egregijs & mire profuturis operibus, vt non tã tua quã rei literariç causa

causa hoc laboris suscepisse videare. Cum enim latissimus ad gloriam campus tibi pateret, tuq; aliam quāuis non æque forsan plenam, atq; vberem nominis comparandi rationem inire posses, nunquam tamen acquieuisti prius, quam insigni hoc munere, studiosos omnes tibi deuinxeris. Vna itaq; opera, & nomē tuum apud omnem posteritatem immortalitati commendasti, & mansuetiores hasce, ac humaniores literas, simulq; earum studiosos pleniore obsequio es demeritus. Quod cum sit tam verum, quam admirabile, ac rarum ecquis tandē omnium est, cui plus debeant literæ quam vni Rauisio? qui præter summam eruditionem, qua nimirū conspicuum opus tuum exornasti, es etiam humanissimus ac perinde candidissimus, Vt quisq; igitur literarum est amantissimus, ita se tibi plurimum debere fateaẗ necesse est Quo etiam nomine tibi non parum ascriptus sum textor doctissime, cui quicqd in me est eruditiōis, si modo quicquam omnino est, id totū refero acceptum nēpe quo, nec sane penitendo præceptore vsus sum porro grati animi esse duxi, beneficiū, quod abs te acceperim semper premæ ferre & hac qualicunq; epistola gratiam si non quantam mereris, certe quantam maximam animus meus capere potest, habere.

¶ Carmen Antonii Ressini de Officina Rauisii Textoris, preceptoris sui.

MErcibus Eois, Lydoq; opulentior auro,
Ecce tuis manibus locuples apotheca paratur
Lector adest multo quę fragrat aromate capsa,
Quæ mel totum olet, calfactaq; balsama spirat,
Et quicquid redolent alabastra, fociq; deorum,
Quodq; suo stillat Cynateia cortice myrrha,
Thure quod Eoo nebulosus fumigat ignis.
Quis dedit has nobis Rosulas, floresq; crocosq;.

Hanc Iouis ambrosiam, Textor, quem maximus orbis
Nouit, & igne suo, qui prospicit omnia Phoebus,
Quem si fata diu seruent, superata vetustas
Obliqua inuidia, & toruo liuore crepabit.
Perge agedum Textor, solitisq; insiste camoenis,
Contemne Archilocos, rauco qui gutture latrant,
Vanaq; postica spargunt couicia sanna.

¶Henrici Laberij Nuncuriani Carmen Phalecium.

Pandora Ignifero parente nata.
In terras subit, erigitq; cristas,
Vt pauo auricomis superbus alis,
In gyrum calamos rotat micantes,
Tum supercilio furente stridet,
Obtortis videt hinc, & inde ocellis
Si quis tam rigido tumescat ausu,
Qui dextram adiiciat manum duello.
Cernit Parchisii leporis arces,
Athletasq; oculo tenaciore.
Vnum inter reliquos videt creatum
Summa Pallade, cui vel ipse Typhon,
Cedat & reliqui simul Gygantes.
Quærit, quis deus, est (refert Diana)
Textor cui posita est cerebris ara
Inter nymphicolas, minatur, ardet
Pandora, & similem sibi recusat
Gorgonem ciet estuat sub Aetna
Qualis Enceladus, Diana clamat,
Auerte heu dea tortiles sagittas,
Hunc tu confoueas, tuæq; laudi
Textorem haud pudeat parem fateri,
Vt quum debilis ingruet senectus,
Hæredem facias. Hic vnus est hic
Textor, cui decus Attici leporis.

Ergo depositam remittit iram
Exultans dea nunc veni, labellis
Mecum roscidulis, leui susurro,
Saltu multiplici diserte Textor,
Porge mi genulas. Amoris index
Strictus te digitus mihi ligabit.
Vt sum multimodis referta rebus.
Et diues superat feracis horti
Vbertas, ita te facit beatum
Felix ingenium, labor secundus,
Fœtura Attalicis referta lanis.
Ergo roscidulis hic hic labellis
Iocare, & tremulo simul susurro,
Saltu multiplici, diserte Textor,
Nam te postulat & petit maritum
Pandora ignifero parente nata.

¶ Ad D. Franciscum Boherum Carnuensis ecclesiæ Canonicum primarium, Gilberti Ducherij de Textore Carmen.

TRaditur illa frequens hominum sententia, nullũ
Dotibus ingenij posse vallere tribus.
Nam si quis Latiæ floreret honore Mineruæ,
Illo in diuino carmine nullus erat.
Auxilio contra si cui veneranda poesis
Esset, is eloquij dote pusillus erat.
Historicus prestans. Orator Liuius esse,
Nec Clario potuit nomen habere choro.
Quid tamen, in promptu si quem Francisce notemus,
Qui tribus his florens artibus esse queat,
Hunc tu vel merito Textorem dicere possis,
Si quem alium talem maximus orbis habet.
Historica si quidem quum sit clarissimus arte.
Et teneat quicquid delphica templa sonant.

Tantus in eloquio est, vt vere, ac iure putetur
Diuinum Latiæ Palladis esse genus

¶ Ad doctissimum virum & vtriusque iuris consultissimum. D. Gaufredum Pompadaureum Petragoricensem Archidiaconum Epigramma.

TV cui conspicuum tribuit pompa aurea nomen,
Aurea cui virtus, mundaque verba placent,
Huc geminas conuerte acies, & fronte serena
Prospice Textoris fila operosa tui.
Sed non expectes Lydæ monumenta puellæ,
Quæque sua pingit barbara Memphis acu.
Non fero prægnantem calathum Icariotide tela,
Non quæ vestiflui linthea seres habent.
Tela mea inculta est, & multis aspera nodis,
Et qualem mulier rustica nere solet.
Ne tamen hanc toruo furiosus diffue vultu,
Rebus in exiguis vtilis esse potest.
Hac faciet saltem viles sibi Gallia braccas,
Quique suo potus Sarmata currit equo.
Aut inculta vagi texent sibi carbasa nautæ,
Vapulet vt rapidis vndique pulsa notis.
Si qua tuas forsan diducat rima fenestras,
Qua gelido flatu sibilet acris hyems.
Hac tela poteris stridens operire foramen,
Sic aliquo saltem proderit illa modo.
Sed iam post risus, & ludicra verba, loquamur
Seria, non omnes ludicra verba iuuant.
Gaufrede, ecce meæ proiecta est alea famæ,
Nec reuocare queam, si reuocare velim.
Nunc acuit vulgus satyras, & verbera linguæ,
Imminet & capiti magna ruina meo,
Ergo tibi sacris patronus consulæ musis,
Patronum si te sensero, tutus ero.

Ad eundem Gaufredum Pompadaw/
reum Blasii Madroneti secu/
riaci Epigramma.

TE quanti faciat Textor tuus, hoc satis infert
Gaufrede, æternæ commoditatis opus.
Non tibi dat rubro captas in littore gemmas,
Quodq; metalliferi parturit vnda Tagi.
Ergo quid? æternum nomen, quod nec Iouis ira,
Nec profugæ ętatis deleat vlla dies.
Nunc solum corpus possunt tibi tollere parcæ,
Inte nil aliud numina iuris habent.
Fama superstes erit, longæuaq; gloria viuet,
Dum vaga nocturnis luna regetur equis.
Hunc ergo Pyladem firma tibi iunge catena,
Perpetuos cuius dat tibi musa dies.

¶ Natalis Megisterij Rosetani, Exastichon.

Quam miser es patrio Rauisi textor ab ortu,
Quam te Romani non genuere patres.
Hi tibi pro tanta statuam virtute locarent,
Si qua homini ob studium conficienda foret.
Nam te Romanus nemo est Romanior, hoc est,
Cultior eloquio, clarior ingenio.

¶ Antonii Ressini Carmen.

DEsine miratrix priscorum fama dierum,
Thuriferi magnas tollere Gangis opes.
Nec te commoueant opulenti æraria Crœsi,
Quodq; metallifero parturit amne Tagus.
Hoc siquidem modico dabitur tibi copia cornu,
Quam primi veterum non habuere dies.
Lector eme, exiguo crescet tibi tempore fructus,
Reddere te ditem lectio parua potest.

¶ Guidonis Mommiraldi in Cornucopiæ
Textoris Encomium.

CORNVCOPIAE

NOn gemmis Lybiæ, Gazis neq; persica tellus,
Murice nec tumeat luxuriosa Tyros.
India condat ebur, pictiq; aulæa Britanni,
Ilua metalla, Paros marmora, Crœsus opes.
En noua Textoris cornu fert copia pleno,
Terra suo quicquid parturit ampla sinu.
Dat gemmas, aurumq; lubens cuicunq; petenti,
Et si quid gemmis pulchrius esse potest.

INDEX CARTHARVM

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk

kkk Est duernus, Cæteri sunt quaterni.

Venetiis apud heredes Luceantonij
Iuntæ Florentini Mense Iu-
nio. M D X L I.

L· A·